

Προβληματισμοί

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

HELLENIC INSTITUTE for STRATEGIC STUDIES

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2025

Πατησίων 88, 104 34 Αθήναι

Ευρώ 0,01

Τεύχος **119**^{ον}

***Κρίσιμες στιγμές για το Ευρωπαϊκό μέλλον**

Του Αντιναυάρχου ε.α Βασιλείου Μαρτζούκου

***Η Νέα Διεθνής Τάξη επί Donald Trump**

Της Μαρίας Νεγρεπόντη-Δελιβάνη

***Ποια γεγονότα οδήγησαν στην ίδρυση του NATO**

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Μπαλτζώη

***Ίμια 1996 και πως το πάθημα πρέπει να γίνεται μάθημα**

Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ

***Η ελληνική εθνική ασφάλεια στην εποχή Τραμπ**

Του Ζαχαρία Μίχα

***Η Γαλάζια Πατρίδα δεν είναι μια ανοησία είναι Θουκυδίδειος Ρεαλισμός**

Του Δημητρίου Τσαϊλά

***Τί είναι αυτό που χρειαζόμαστε;**

Του Παντελή Σαββίδη

***Οι έξυπνοι πεπλανημένοι**

Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

***"Μία Κριτική Αποτίμηση"**

Του Υποναυάρχου ε.α. Roberto Domini

***Συνεισφορά του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου**

στην Ορθοδοξία και τον Ελληνισμό

Του Πρέσβεως ε.τ. Δημητρίου Ηλιοπούλου

Όποιος λάθη κουκουλώνει κι η ντροπή τον περιγελά
King Lear, William Shakespeare

Οι Προβληματισμοί του Εκδότη

Αγαπητά μέλη και φίλοι

Το νέο έτος 2025 ήλθε, με γεγονότα μοναδικά, πρωτόγνωρα, εντυπωσιακά και ενδεχομένως επικίνδυνα, με διαφαινόμενες κοσμογονικές αλλαγές στο παγκόσμιο περιβάλλον, ρήξη και απειλές μεταξύ των χωρών του δυτικού κόσμου με την παγκόσμια ηγεμονεύουσα δύναμη, τις ΗΠΑ του νέου προέδρου Τραμπ. Ο νέος πρόεδρος ορκίστηκε στις 20 Ιανουαρίου 2025 και αμέσως άρχισε μια νέα πολιτική, που θυμίζει καθαρά πολιτική ρεαλισμού, με έδραση τα γεγονότα και τα συμπεράσματα του Πελοποννησιακού πολέμου, όπως γλαφυρά μας τον παρουσιάζει ο «μέγας» Θουκυδίδης στο έργο του, όπως ο περίφημος διάλογος Αθηναίων και Μηλίων και ελπίζουμε να μην δούμε παρόμοια αποτελέσματα.

Α. «Νέος Σερίφης στην Πόλη». Η δεύτερη προεδρική θητεία Τραμπ αρχίζει εντυπωσιακά και αποκαλυπτικά των προθέσεων του νέου προέδρου, που με την θριαμβευτική επανεκλογή του, αρχίζει να υπογράφει από την πρώτη στιγμή προεδρικά νομοσχέδια, που αλλάζουν άρδην την μέχρι τώρα πολιτική των ΗΠΑ. Τέλος η παγκοσμιοποίηση, επαναφορά στα «έθνη – κράτη», η Woke ατζέντα και επανακαθορισμός της βιολογικής ορθότητας του ανθρώπου (τα φύλλα είναι μόνο δύο) και νέα διεκδικητική πολιτική ακόμη και απέναντι των πιο στενών και φιλικών κρατών. Το σύνθημά του «Drill baby drill» αρχίζει να υλοποιείται, αποκαλύπτοντας, ότι για το συμφέρον των ΗΠΑ, θα πρέπει να είναι υπό αμερικανική κυριαρχία η Διόρυγα του Παναμά, η νήσος Γροιλανδία και ο Καναδάς, ως 51η Πολιτεία των ΗΠΑ. Ακόμη ανακοινώνει δασμούς 10% σε όλες τις εισαγωγές από την Κίνα και 25% στις εισαγωγές από το Μεξικό και τον Καναδά και 25% δασμούς στα εισερχόμενα στις ΗΠΑ οχήματα από όλο τον κόσμο και έχει και συνέχεια. Ο αντιπρόεδρος Βανς κατά την ομιλία του τον Φεβρουάριο στην Σύνοδο για την ασφάλεια του Μονάχου, εκφωνεί μια σοκαριστική ομιλία για την Ε.Ε., όπου απαριθμεί τα λάθη της, το έλλειμα δημοκρατίας, δικαιοσύνης και αποστρατικοποίησης, με παραδείγματα από Αγγλία και Ρουμανία και κατέληξε προειδοποιώντας ότι υπάρχει πλέον «νέος Σερίφης στην Πόλη». Ακόμη η πρόθεση των ΗΠΑ να αποσύρουν τα αμερικανικά στρατεύματα από την Ευρώπη, η δε Ευρώπη να αναλάβει μόνη της θέματα άμυνας και ασφάλειας, πυροδότησε την ρήξη Ε.Ε. και ΗΠΑ και για πολλούς την πιθανή διάλυση του ΝΑΤΟ. Η Ευρώπη χωρίς τον αμερικανικό στρατό είναι στρατιωτικός νάνος.

Β. Γάζα και Λίβανος. Η κατάσταση παραμένει περίπου σταθερή, με την εκεχειρία να τηρείται στον Λίβανο. Στην Γάζα υλοποιήθηκε η πρώτη φάση της συμφωνίας εκεχειρίας και ανταλλαγής ομήρων, με την Χαμάς να μην προχωρά στην δεύτερη φάση από τις αρχές Μαρτίου και το Ισραήλ να απαντά με έναρξη βομβαρδισμών στην Γάζα. Η τραγική κατάσταση δημιουργήσε αντιδράσεις και εντός της Γάζας, όπου για πρώτη φορά είδαμε διαδηλώσεις οπλισμένων παλαιστινίων κατά της Χαμάς, με συνθήματα «έξω η Χαμάς», «η Χαμάς είναι τρομοκρά-

τες», μοναδικό φαινόμενο μέχρι τώρα. Οι δηλώσεις Τραμπ για το μέλλον της Γάζας φανέρωσαν το σχέδιό του η Γάζα να γίνει «Ριβιέρα». Δηλαδή πλήρη ανοικοδόμηση τύπου Ντουμπάι. Οι δε κάτοικοι να μετεγκατασταθούν (προσωρινά η μόνιμα δεν είναι σαφές) σε Αίγυπτο, Ιορδανία, το Μαρόκο και ίσως στην Σομαλία, στο Νότιο Σουδάν, όμως οι χώρες αυτές το απέρριψαν. Τελευταίες πληροφορίες αναφέρουν ότι η Μοσάντ διερευνά ποια κράτη θα δεχόταν με το αζημίωτο την φιλοξενία ή την μόνιμη εγκατάσταση παλαιστινίων της Γάζας. Στην Συρία σχηματίστηκε η νέα προσωρινή κυβέρνηση με προσωρινό πρόεδρο τον Αλ Σάαρα και 22 υπουργούς. Μεταξύ αυτών μια γυναίκα χριστιανή ως υπουργός εργασίας, ένας Κούρδος και ένας Δρούζος.

Γ. Ουκρανία. Δεσπόζει η επική διαφωνία στο Οβάλ Γραφείο σε ζωντανή μετάδοση Ζελένσκι εναντίον Τραμπ και Βανς, που κατέληξε σε πρωτοφανές φιάσκο, χωρίς υπογραφή συμφωνίας παροχής εκμετάλλευσης σπάνιων γαιών και ορυκτών της Ουκρανίας από τις ΗΠΑ, όπως είχε συμφωνηθεί. Ο Τραμπ ζητά συνολικά 500 δις \$ για την παροχή της βοήθειας που παρείχαν οι ΗΠΑ στην Ουκρανία κατά την διάρκεια του πολέμου. Ακόμη οι ΗΠΑ εξομαλύνουν τις σχέσεις των με την Ρωσία, με επικοινωνίες των δύο προέδρων, ενώ ο διπλωμάτης Γουίτκοφ διαπραγματεύεται μια εκεχειρία και υπογραφή συμφωνίας ειρήνης μεταξύ Ουκρανίας και Ρωσίας. Από την άλλη η Ευρώπη «του πολέμου» με προεξάρχουσες Γαλλία και Αγγλία, ακολουθώντας η Γερμανία, έρχονται σε πλήρη ρήξη με τις ΗΠΑ και αποφασίζουν με τον λεγόμενο «Συνεταιρισμό των Προθύμων» να συνεχίσουν την στήριξη και τον πόλεμο της Ουκρανίας, εμπορούμενες από ανεξήγητα ρωσοφοβικά σύνδρομα, που τις οδηγούν σε απόφαση επανεξοπλισμού των ευρωπαϊκών κρατών, συνολικού ποσού 800 δις. Ευρώ, για να αντιμετωπίσουν την επίθεση της Ρωσίας!!!. Και εδώ είναι το επικίνδυνο για την Ελλάδα, με την προσπάθεια των Ευρωπαίων της «εισόδου της Τουρκίας στην Ευρώπη, από την πίσω πόρτα και συμμετοχής της στον επανεξοπλισμό της». Σε ότι αφορά στο μέτωπο, οι μάχες συνεχίζονται, με τις ρωσικές δυνάμεις να προελαύνουν σε 10 κατευθύνσεις, απελευθερώνοντας σχεδόν όλη την περιφέρεια Κουρσκ. Για τον Τραμπ, ο Ζελένσκι είναι τελειωμένος, θέλει άλλη ηγεσία, οι δε Ρώσοι θεωρούν «παράνομο» τον πρόεδρο Ζελένσκι, λόγω λήξης της θητείας του από τον Μάρτιο 2024.

Δ. Εθνικά θέματα. Η κατάσταση παραμένει παρεμφερής, όπως πριν. Η Ελλάδα ακολουθεί την Ευρώπη, στις λεκτικές ακρότητες με την ίδια εχθρική στάση κατά της Ρωσίας, χωρίς να λαμβάνει υπόψη την αλλαγή στάση των ΗΠΑ. Φαίνεται ότι οι ΗΠΑ θα επιδιώξουν να παρέμβουν μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας, επιζητώντας προνομιακή θέση στα θαλασσοτεμάχια με υδρογονάνθρακες και ενδεχομένως κάποια νέα βάση σε νησιά Αν. Αιγαίου, ως εγγύηση ασφαλείας.

Συνέχεια στην σελίδα 47

Ιδιοκτήτης: ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. ΚΩΔΙΚΟΣ 21-6037

Εκδότης-Διευθυντής: Ιωάννης Μπαλτζώης

Υπεύθυνος Συντάξεως: Κ. Αργυρόπουλος

Υπεύθυνος Τεχνικής Υποστηρίξεως: Α. Τόσιος

Συντ/κή Ομάδα: Γ. Δουδούμης, Δ. Ηλιόπουλος, Μ. Βλάχου

DTP-Καλλιτεχνικά: Κ. Αργυρόπουλος

Εκτύπωση: ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ Α.Ε. Τηλ: 2105743410

Γραφεία: 28ης Οκτωβρίου 88

TK 104 34 Αθήναι

Τηλέφωνα: 210 8211025

E-mail: elisme@elisme.gr

Διαδίκτυο: www.elisme.gr

Διευθύνσεις

Κρίσιμες στιγμές για το Ευρωπαϊκό μέλλον

Του Αντιναυάρχου ε.α Βασιλείου Μαρτζούκου
Επιτίμου Διοικητού ΣΝΔ, Αντιπροέδρου ΕΛΙΣΜΕ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) υπήρξε το όνειρο και πυξίδα των λαών της. Κοινό ταυτοτικό δεσμό τους αποτελούν η Δημοκρατία και το κοσμικό κράτος τα οποία κατακτήθηκαν μετά από μακράιωνες αιματηρούς αγώνες των Ευρωπαίων, όταν με πυξίδα την αρχαία Ελλάδα απηλλάγησαν από τον θρησκευτικό και φεουδαρχικό μεσαιωνικό αυταρχισμό.

Παρά τα σταδιακά θετικά βήματά της, η ΕΕ αντιμετωπίζει σήμερα καθοριστικές προκλήσεις για το μέλλον της. Είναι κοινώς αποδεκτό ότι το έλλειμμα ισχύος δεν καθιστά την ΕΕ κύριο γεωπολιτικό δρώντα. Κατα την τρέχουσα περίοδο η ΕΕ παρακολουθεί απαξιωμένη την διαπραγμάτευση για το Ουκρανικό ζήτημα μεταξύ ΗΠΑ και Ρωσίας. Οι ΗΠΑ εστιάζοντας στην οικονομία της και στην Κίνα, προβαίνει σε πλήρη αναστροφή της μέχρι τώρα πολιτικής της στο Ουκρανικό ζήτημα, αιφνιδιάζει στην Γάζα, ζητά την απόκτηση της Γροιλανδίας και θέτει δασμούς. Πούτιν και Τραμπ αλληλοεκθειάζονται και όταν επιτευχθούν οι βασικές αρχές της συμφωνίας για την Ουκρανία, διαφαίνεται ότι μόνοι κερδισμένοι θα είναι οι δύο συνομιλητές. Εκτιμάται ότι η ΕΕ και η Ουκρανία θα κληθούν να συμμετάσχουν στις λεπτομέρειες εφαρμογής της Συμφωνίας και στην παροχή εγγυήσεων ασφαλείας. Είναι χαρακτηριστικό ότι προ της ενάρξεως των διαπραγματεύσεων οι ΗΠΑ αποδέχονται την εκχώρηση των κατακτημένων εδαφών στην Ρωσία και την μη είσοδο της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ. Οι παραχωρήσεις αυτές οδηγούν στην εκτίμηση μίας κατά πολύ ευρύτερης διαπραγματεύσεως μεταξύ των δύο υπερδυνάμεων στην βάση του «δούναι και λαβείν».

Αποτελεί ακόμη θεμελιώδες ζητούμενο η κοινή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική, άμυνα και ασφάλεια. Η επίτευξη του στόχου αυτού προϋποθέτει την ευρωπαϊκή απόφαση και ανάληψη σχετικών μέτρων σε σειρά σημαντικών ερωτημάτων όπως τα εξής:

- Ποια είναι και ποια έπρεπε να είναι η θέση της ΕΕ στο διεθνές σύστημα; Υπάρχουν συλλογικά ευρωπαϊκά συμφέροντα και εάν ναι δύναται η ΕΕ να τα προασπίσει σε οποιοδήποτε μέρος του πλανήτη;
- Η νέα ηγεσία των ΗΠΑ έχει θέσει ψηλά στην αντζέντα της την οικονομία της χώρας, το κολοσσιαίο της χρέος και την Κίνα. Μία υπερδύ-

ναμη που απαιτεί σύμπλευση των εταίρων της με τις πολιτικές επιλογές της δικαιούται να ανατρέπει πλήρως τις πολιτικές αυτές αναλόγως του εκάστοτε Προέδρου και να εμμένει στην σύμπλευση; Ένας πιθανός εκ νέου ευρωπαϊκός διαχωρισμός σε σφαίρες επιρροής υπερδυνάμεων υπηρετεί τα συμφέροντα της ΕΕ; Είναι έτοιμη η ΕΕ να ανταποκριθεί σε δραστικές αλλαγές των ευρωατλαντικών σχέσεων;

- Η Ρωσία προσεγγίζεται βάσει του Γκωλικού οράματος μίας Ευρώπης από τον Ατλαντικό έως τα Ουράλια ή με όρους αποτροπής; Η φθηνή ενέργεια από την Ρωσία προκαλεί πολιτική εξάρτηση της ΕΕ ή όχι; Η πλήρης δικαίωση της εισβολής στην Ουκρανία ενθαρρύνει κάθε αναθεωρητική δύναμη ή όχι;

- Ποια είναι τα όρια ανοχής στην Κινεζική διείσδυση στην Ευρώπη, την Μ. Ανατολή και την Αφρική; Η ευρωπαϊκή πολιτική ως προς την Κίνα ταυτίζεται με την αντίστοιχη αμερικανική; Εάν όχι σε ποια σημεία διαφοροποιείται;

- Ενώ η ευρωπαϊκή εμβάθυνση παραμένει προβληματική, πού φθάνει η διεύρυνση της ΕΕ; Τα κριτήρια διευρύνσεως είναι αρκούντως αυστηρά ώστε να διασφαλίζουν την μη διατάραξη του ευρωπαϊκού αξιακού συστήματος και να μην εμπλέκουν την ΕΕ σε μελλοντικά εξωτερικά και εσωτερικά προβλήματα; Υπηρετούν τα κριτήρια αυτά την Ευρώπη ή εξυπηρετούν μεμονωμένα κράτη αυτής;

- Η ΕΕ αποτελεί απλώς κοινή αγορά και πολυφυλετικό χώρο συνυπάρξεως διαμετρικά αντιθέτων πολιτιστικών αντιλήψεων ή μία κοινότητα αρχών και αξιών στην βάση της Δημοκρατίας και του κοσμικού κράτους; Πόσο ρεαλιστική είναι η συμβίωση «με αμοιβαία ανοχή» δημοκρατικών και αυταρχικών κοσμοαντιλήψεων; Συνύπαρξη ή αφομοίωση ως όρος παραμονής μεταναστών στην ΕΕ;

- Είναι τα μέτρα που έχουν ληφθεί έως τώρα για τον υπαρξιακού επιπέδου συνδυασμό δημογραφικού—μεταναστευτικού ζητήματος επαρκή;

- Η λαϊκή στροφή προς ακροδεξιά κόμματα σηματοδοτεί την απότομη μεταβολή των Ευρωπαίων προς ακραίες αντιλήψεις ή την πλήρη διάσταση αντιλήψεων των πολιτικών ηγεσιών με την βιωματική αντίληψη των κοινωνιών; Είναι συμβατός ο θρησκευτικός αυταρχισμός με την Ευρώπη;

- Δύνανται οι Ευρωπαίοι πολίτες να εκφράσουν ελεύθερα την ανησυχία τους σε θέματα ελείμματος εσωτερικής ασφάλειας (διαμαρτυρία, καταγγελία, χιούμορ) ή κινδυνεύουν να διωχθούν ποινικά ως ακραίοι βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας ή και να αποτελέσουν στόχους τρομοκρατών;

- Βάσει των δημογραφικών δεδομένων η μετανάστευση θα αυξηθεί δραματικά στα επόμενα έτη. Ποια πολιτική εγγυάται την διαφύλαξη του ευρωπαϊκού δημοκρατικού κληρονομίου, την κοινωνική συνοχή και τη δίκαιη κατανομή βαρών μεταξύ των κρατών μελών; Η μετανάστευση αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμα ή απαιτείται απόφαση των κυριάρχων κρατών υποδοχής;

- Οι διαχρονικές δημοκρατικές ευρωπαϊκές καταβολές είναι ανεπαρκείς και απαιτείται η συμπλήρωσή τους με την woke αντζεντα ή όχι;

- Τα ισχυρότερα ευρωπαϊκά κράτη οφείλουν να εμπνέουν εμπιστοσύνη, να παραδειγματίζουν και να προλαμβάνουν τις ανησυχίες μικρότερων κρατών μελών. Εάν η πολιτική των ισχυρών κρατών εστιάζεται στο «εγώ» και όχι στο «εμείς», ποια είναι η πιθανότερη στάση των κρατών μελών: Αλληλεγγύη, εμπιστοσύνη, συνοχή και κοινή προσπάθεια ή ανασφάλεια, αδιαφορία για την συλλογική ευθύνη και εθνική περιχαράκωση;

- Για μία ΕΕ η οποία έχει θέσει ως στόχο την στρατηγική της αυτονομία, γιατί χρειάζεται η αμερικανική πίεση για την αύξηση των αμυντικών της δαπανών; Η στρατιωτική εξάρτηση από τις ΗΠΑ και το NATO προϋποθέτει διαρκή ταύτιση συμφερόντων μεταξύ των ΗΠΑ και της ΕΕ. Ισχύει;

- Τα εξωτερικά ευρωπαϊκά σύνορα είναι ζωτικά για γεωστρατηγικούς, οικονομικούς, μεταναστευτικούς και ενεργειακούς λόγους. Είναι έτοιμοι οι Ευρωπαίοι να τα προασπίσουν ενσυνείδητα και με αλληλεγγύη ή ενδιαφέρονται αποκλειστικά για τα εθνικά τους σύνορα;

- Η Τουρκία απειλεί με επέκταση σε βάρος κρατών μελών της ΕΕ όπως η Ελλάδα και η Κύπρος. Θίγονται τα ευρωπαϊκά συμφέροντα ή πρόκειται για απλές ελληνοτουρκικές διαφορές που θα λυθούν με «διάλογο»; Η Τουρκία έχει θέση στην Ευρώπη;

- Με δεδομένο τον αποσταθεροποιητικό,

νεο-οθωμανικό, αντιδυτικό, αναθεωρητικό ρόλο της Τουρκίας, την κατοχή του 37% της Κύπρου και την αμφισβήτηση της κυριαρχίας και των κυριαρχικών δικαιωμάτων Ελλάδος και Κύπρου, είναι σκόπιμη η διμερής αμυντική της συνεργασία με κράτη μέλη της ΕΕ, δίχως όρους; Είναι ωφέλιμη η συνολική αμυντική τουρκική εμπλοκή στα ευρωπαϊκά αμυντικά προγράμματα υψηλής τεχνολογίας ενώ είναι γνωστές οι σχέσεις της Τουρκίας με την Ρωσία, την Κίνα, το Ιράν, το Πακιστάν καθώς και με τρομοκρατικές οργανώσεις;

- Θα συνεχίσει η ΕΕ να έχει την παγκόσμια πρωτοπορεία στην πανάκριβη «πράσινη» επένδυση με σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στον πρωτογενή και επιχειρηματικό τομέα ή θα αξιοποιήσει κατ'ελάχιστον τις ενεργειακές πηγές υδρογονανθράκων εντός ευρωπαϊκής επικράτειας;

Η πρόσφατη αλλαγή ηγεσίας στις ΗΠΑ έχει επιταχύνει τις γεωπολιτικές εξελίξεις. Η Ουκρανία βρίσκεται εντός της ευρωπαϊκής οικίας και η Γάζα στην αυλή της. Ο κόσμος έχει γίνει πολύ μικρός και κάθε σημαντική απόφαση στον πλανήτη (πολιτική, οικονομική, στρατιωτική, ενεργειακή κ.λπ.) διαχέεται και επιδρά στο διεθνές σύστημα. Η δυσκολία λήψεως αποφάσεων στην ΕΕ θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπ' όψιν σε οιαδήποτε απόπειρα διευρύνσεως αυτής. Η ΕΕ καλείται να διαμορφώσει κοινή εξωτερική και αμυντική πολιτική, να λάβει ταχέως ρεαλιστικές αποφάσεις και να τις υλοποιήσει αποτελεσματικά και με συνέπεια. Προς τον σκοπό αυτό απαιτούνται ηγεσίες οραματικές και όχι διαχειριστικές. Οι ηγεσίες αυτές πρέπει να εμπνέουν τις ευρωπαϊκές κοινωνίες και να τις οδηγούν στην συνοχή και όχι στον διχασμό.

Η Ευρώπη πληρώνει τα τραγικά σφάλματα του 20ου αιώνα αλλά αυτό δεν πρέπει να οδηγήσει σε διαχρονική μοιρολατρική εσωστρέφεια. Η παράταση της αναποτελεσματικότητας θα διαλύσει το ευρωπαϊκό όνειρο και θα καταστήσει την ΕΕ ουραγό και υποχείριο. Αντιθέτως μία ισχυρή Ευρώπη σε ένα πολυπολικό διεθνές σύστημα δεν ωφελεί μόνο τα κράτη μέλη της αλλά συνιστά παγκόσμια ελπίδα.

21 – Φεβρουαρίου-2025 – 2025

Η Ευρώπη των πρώτων οραματιστών, όπως του Σουμάν, του Μονέ και του Αντενάουερ, βασιζόταν σε ιδανικά ειρήνης, συνεργασίας και οικονομικής ενοποίησης με στόχο την υπέρβαση των εθνικιστικών αντιπαλοτήτων. Προωθούσε την αλληλεγγύη, την πολιτική ένωση και την πολιτιστική σύγκλιση. Αντίθετα, η σημερινή Ευρώπη των ρεαλιστών λειτουργεί με γνώμονα τα εθνικά συμφέροντα, την οικονομική σταθερότητα και την πολιτική σκοπιμότητα, συχνά εις βάρος της ενότητας. Οι κρίσεις (οικονομική, μεταναστευτική, γεωπολιτική) έχουν ενισχύσει τον πραγματισμό, καθιστώντας την Ευρωπαϊκή Ένωση περισσότερο μηχανισμό διαχείρισης συμφερόντων παρά φορέα μεγάλων οραμάτων.

Σοκ στην Ευρώπη από την επίθεση του αντιπροέδρου Βανς – Τραμπ.

Απειλείται η ελευθερία έκφρασης

<https://slpress.gr/diethni/diloseis-sok-gia-tin-ee-apo-ton-antiproedro-vans-stin-diaskepsi-tou-monaxou/>

Θύελλα αντιδράσεων στην Γερμανία προκαλεί ήδη η ομιλία του αντιπροέδρου των ΗΠΑ Τζέι Ντι Βανς στην Διάσκεψη του Μονάχου για την Ασφάλεια. Για απαράδεκτες δηλώσεις έκανε λόγο ο υπουργός Άμυνας ενώ οι αρχηγοί της Εναλλακτικής για την Γερμανία (AfD) και της Συμμαχίας Ζάρα Βάγκενκνεχτ (BSW) έσπευσαν να εκφράσουν την ικανοποίησή τους για τα σχόλια του Αμερικανού αντιπροέδρου.

«Τέθηκε υπό αμφισβήτηση η δημοκρατία σε ολόκληρη την Ευρώπη από τον Αμερικανό αντιπρόεδρο. Μιλάει για ακύρωση της δημοκρατίας. Και αν τον κατάλαβα σωστά, συγκρίνει τις συνθήκες σε τμήματα της Ευρώπης με απολυταρχικά καθεστώτα, αυτό είναι απαράδεκτο», δήλωσε ο Μπόρις Πιστόριους μετά την ομιλία του Αμερικανού αντιπροέδρου.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής Άμυνας της Bundestag Μάσκους Φέρμπερ σχολίασε ότι «τουλάχιστον τώρα ξέρουμε τι να περιμένουμε από την Ουάσινγκτον, διχασμό αντί για συμφιλίωση» και πρόσθεσε: «Άκουσα κάποιον σε προεκλογικό αγώνα. Θα ήθελα να είχα ακούσει έναν αντιπρόεδρο».

Η επικεφαλής της ευρωπαϊκής διπλωματίας Κάγια Κάλας δήλωσε σήμερα ότι ακούγοντας την ομιλία του αντιπροέδρου των ΗΠΑ Τζ. Ντ. Βανς στη Διάσκεψη του Μονάχου για την Ασφάλεια, είχε την αίσθηση ότι η Ουάσινγκτον «προσπαθούσε να ξεκινήσει καυγά» με την Ευρώπη. «Ακούγοντας αυτήν την ομιλία, είναι σαν να προσπαθούν να ξεκινήσουν καυγά μαζί μας και εμείς δεν θέλουμε να καυγαδίσουμε με τους φίλους μας», είπε η Κάλας. Τόνισε ότι οι σύμμαχοι θα έπρεπε να επικεντρώνονται σε μεγαλύτερες απειλές, όπως στην επίθεση της Ρωσίας στην Ουκρανία.

Ενθουσιώδης ήταν αντιθέτως η αντίδραση της αρχηγού της AfD Αλίς Βάιντελ, η οποία χαρακτήρισε «εξαιρετική» και «εντυπωσιακή» την ομιλία του Τζέι Ντι Βανς και παρέθεσε αποστοφή του λόγου του Αμερικανού αντιπροέδρου: «Δεν υπάρχουν τείχη πυρός στην δημοκρατία», ενώ σχολίασε ότι δεν χειροκρότησαν τον κ. Βανς οι εκπρόσωποι των CDU, CSU, SPD και Πρασίνων.

Σχεδόν στο ίδιο πνεύμα, η αρχηγός της BSW Ζάρα Βάγκενκνεχτ δήλωσε ότι «θα πρέπει να ήταν σοκ για το ευρωπαϊκό κατεστημένο που εξαρτάται από τις ΗΠΑ το γεγονός ότι τους επικρίνει ένας αντιπρόεδρος των ΗΠΑ για θέματα ελευθερίας του λόγου και την κουλτούρα ακύρωσης». Ωστόσο, ο κ. Βανς, συνέχισε η κυρία Βάγκενκνεχτ, «δεν είπε σχεδόν τίποτα για το κεντρικό ζήτημα της ειρήνης και της ασφάλειας. Αυτό δεν ήταν αρκετό».

Ο πρόεδρος της Ουκρανίας Βολοντίμιρ Ζελένσκι συναντήθηκε με τον αντιπρόεδρο των ΗΠΑ Τζ. Ντ. Βανς, στο περιθώριο της Διάσκεψης για την Ασφάλεια που διεξάγεται στο Μόναχο, ανακοίνωσε ο εκπρόσωπος του Ουκρανού προέδρου. «Η συνάντηση μεταξύ του Ουκρανού προέδρου Βολοντίμιρ Ζελένσκι και του Αμερικανού αντιπροέδρου Τζ. Ντ Βανς ξεκίνησε στο Μόναχο», είπε στους δημοσιογράφους ο Σέρχιι Νικιφόροφ.

Η ομιλία Βανς

«Πιστεύουμε ότι είναι σημαντικό, ως μέρος μιας κοινής συμμαχίας, οι Ευρωπαίοι να ενισχύσουν την άμυνά τους, ενώ η Αμερική εστιάζει σε περιοχές του κόσμου που βρίσκονται σε μεγάλο κίνδυνο», δήλωσε ο Βανς. Μιλώντας προς Ευρωπαίους συμμάχους των ΗΠΑ, ο ίδιος δήλωσε ότι η ελευθερία της έκφρασης υποχωρεί ιδιαίτερα στην Ευρώπη, λέγοντας πως η κυβέ-

νηση Τραμπ θα παλέψει για να υπερασπιστεί την ελευθερία της έκφρασης.

«Η απειλή για την οποία ανησυχώ περισσότερο σε σχέση με την Ευρώπη δεν είναι η Ρωσία, δεν είναι η Κίνα, δεν είναι κάποιος άλλος εξωτερικός παράγοντας. Αυτό που με ανησυχεί είναι η απειλή από μέσα. Η υποχώρηση της Ευρώπης από ορισμένες από τις πιο θεμελιώδεις αξίες της, αξίες που μοιράζονται με τις ΗΠΑ», είπε ο Βανς. Ασκώντας έντονη κριτική στις κοινωνικές πολιτικές σε όλη την Ευρώπη δήλωσε ότι η πιο σημαντική πρόκληση ασφαλείας στην ήπειρο είναι η μετανάστευση.

«Στη Βρετανία και σε ολόκληρη την Ευρώπη, η ελευθερία του λόγου, φοβάμαι, βρίσκεται σε υποχώρηση», είπε ο αντιπρόεδρος των ΗΠΑ. «Από όλες τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα έθνη που εκπροσωπούνται εδώ [στη Διάσκεψη του Μονάχου], πιστεύω ότι δεν υπάρχει τίποτα πιο επείγον από τη μαζική μετανάστευση», τόνισε. «Αν τρέχεις με φόβο από τους ψηφοφόρους σου, δεν μπορεί να κάνει τίποτα η Αμερική για σένα», συνέχισε ο Βανς. «Χρειάζεστε δημοκρατικές εντολές για να επιτύχετε οτιδήποτε έχει αξία τα επόμενα χρόνια. Αν μάθαμε κάτι τα τελευταία χρόνια, είναι ότι οι αδύναμες εντολές παράγουν ασταθή αποτελέσματα».

«Κανένας ψηφοφόρος σε αυτή την ήπειρο δεν πήγε στις κάλπες για να ανοίξει τις πύλες σε εκατομμύρια ανεξέλεγκτους μετανάστες. Αλλά ξέρετε τι ψήφισαν στην Αγγλία; Ψήφισαν υπέρ του Brexit και, συμφωνείται ή όχι, το ψήφισαν. Και όλο και περισσότερο σε όλη την Ευρώπη, ψηφίζουν πολιτικούς ηγέτες που υποσχέθηκαν να βάλουν ένα τέλος στην ανεξέλεγκτη μετανάστευση», συνέχισε.

Η αναφορά Βανς για Ρουμανία

Το κορυφαίο παράδειγμα του Τζέι Ντι Βανς για την «εσωτερική απειλή» ήταν οι πρόσφατα ακυρωμένες εκλογές στη Ρουμανία. Τον Δεκέμβριο, το ανώτατο δικαστήριο της Ρουμανίας ακύρωσε τις προεδρικές εκλογές μετά από κατηγορίες για ρωσική ανάμειξη και αποφάσισε ότι ολόκληρη η διαδικασία, η οποία επρόκειτο να ολοκληρωθεί αυτό το Σαββατοκύριακο, θα έπρεπε να επαναληφθεί. «Μου έκανε εντύπωση που ένας πρώην Ευρωπαίος Επίτροπος πήγε πρόσφατα στην τηλεόραση και ακουγόταν χαρούμενος που η ρουμανική κυβέρνηση μόλις ακύρωσε μια ολόκληρη εκλογή», είπε ο Βανς. Έγγραφα που αποχαρακτήριστηκαν από το ανώτατο συμβούλιο ασφαλείας της Ρουμανίας πριν από την ακύρωση των εκλογών ανέφεραν ότι η χώρα ήταν στόχος «επιθετικών υβριδικών ρωσικών επιθέσεων» σε μια περίοδο διαδοχικών εκλογών.

«Τώρα, όπως καταλαβαίνω, το επιχείρημα ήταν ότι η ρωσική παραπληροφόρηση είχε μολύνει τις ρουμανικές εκλογές, αλλά θα ζητούσα από τους Ευρωπαίους φίλους μου να έχουν κάποια προοπτική», σχολίασε ο Αμερικανός αντιπρόεδρος. «Αν η δημοκρατία σας μπορεί να καταστραφεί με μερικές ψηφιακές διαφημίσεις 100.000 δολαρίων από μια ξένη χώρα, τότε δεν ήταν πολύ δυνατή εξ αρχής», πρόσθεσε. «Το να εκφράζεις απόψεις δεν αποτελεί παρέμβαση στις εκλογές, ακόμα κι αν αυτό το άτομο έχει μεγάλη επιρροή. Αν εμείς επιβιώσαμε τουλάχιστον 10 χρόνια από το κήρυγμα της Γκρέτα Τούνμπεργκ, οι Ευρωπαίοι μπορείτε να επιβιώσετε και από τον Έλον Μασκ», σχολίασε χιουμοριστικά, όπως είπε ο ίδιος ο Βανς.

Στηρίζει ο Τραμπ

Ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ δήλωσε σήμερα ότι ανησυχεί επειδή απειλείται, όπως ισχυρίστηκε, το «δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης» στην Ευρώπη, επαναλαμβάνοντας τις δηλώσεις Βανς.

Όταν ρωτήθηκε για αυτήν την ομιλία του Βανς στη Διάσκεψη του Μονάχου για την Ασφάλεια, ο Τραμπ αποφάνθηκε: «Η Ευρώπη χάνει το υπέροχο δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης» και στη συνέχεια, πρόσθεσε: «Η Ευρώπη έχει σοβαρό μεταναστευτικό πρόβλημα». Ο Τραμπ ισχυρίστηκε ότι η ομιλία του αντιπροέδρου του έτυχε θετικής αποδοχής.

Δηλώσεις Ρούτε

Η απόφαση της συνόδου κορυφής του NATO στην Ουάσιγκτον, στην οποία οι ηγέτες 32 κρατών μελών χαιρέτισαν τις μεταρρυθμίσεις στην Ουκρανία και την πρόδοό της προς την ένταξη στη Συμμαχία, δεν προέβλεπε ότι η ένταξή της στο NATO θα πρέπει να αποτελεί μέρος μιας μελλοντικής ειρηνευτικής συμφωνίας. Αυτό δήλωσε σήμερα ο Γενικός Γραμματέας του NATO Μαρκ Ρούτε στη Γερμανία μετά την άφιξή του για να συμμετάσχει στη Διάσκεψη του Μονάχου για την Ασφάλεια.

Ο Μαρκ Ρούτε δήλωσε σήμερα ότι οι ευρωπαϊκές χώρες θα πρέπει να καταρτίσουν συγκεκριμένα σχέδια για την Ουκρανία αν θέλουν να έχουν λόγο σε μια ειρηνευτική συμφωνία για τον τερματισμό του πολέμου στη χώρα. «Πιστεύω πραγματικά ότι αυτό που πρέπει να κάνουν οι φίλοι μου οι Ευρωπαίοι είναι να συγκροτήσουν συγκεκριμένα σχέδια (...) και μετά θα είναι μέρος της συζήτησης», τόνισε ο Ρούτε ενόψει της Διάσκεψης του Μονάχου για την Ασφάλεια.

Το ουκρανικό και οι προοπτικές για ειρηνευτικές συνομιλίες βρίσκονται ψηλά στην ατζέντα της Διάσκεψης, αφού ο πρόεδρος Τραμπ αιφνιδίασε τους νατοϊκούς συμμάχους των ΗΠΑ, επικοινωνώντας με τον Ρώσο πρόεδρο Βλαντίμιρ Πούτιν και ανακοινώνοντας την έναρξη συνομιλιών για τον τερματισμό του πολέμου στην Ουκρανία.

Η ομιλία της Προέδρου της Κομισιόν

Οι χώρες της ΕΕ θα μπορέσουν να αυξήσουν σημαντικά τις δαπάνες τους για την άμυνα βάσει σχεδίου που ανακοίνωσε η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν. Μιλώντας στη Διάσκεψη Ασφάλειας του Μονάχου την Παρασκευή, η φον ντερ Λάιεν είπε ότι θα ήθελε να ενεργοποιήσει μια «ρήτρα διαφυγής» που θα επιτρέψει στις κυβερνήσεις μεγαλύτερα περιθώρια ελευθερίας, ώστε οι στρατιωτικές δαπάνες να μην υπολογίζονται στα αυστηρά ελεγχόμενα από την ΕΕ όρια του δημοσιονομικού ελλείμματός τους.

«Θα προτείνω να ενεργοποιηθεί η ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές επενδύσεις. Αυτό θα επιτρέψει στα κράτη-μέλη να αυξήσουν σημαντικά τις αμυντικές τους δαπάνες». Οι υπερχρεωμένες ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Ιταλία και η Ελλάδα, έχουν υποστηρίξει τη συγκεκριμένη ρήτρα διαφυγής, υποστηρίζοντας ότι θα τους επέτρεπε να αυξήσουν σημαντικά τις αμυντικές δαπάνες χωρίς να κάνουν άλλες περικοπές στον προϋπολογισμό. Η πρόεδρος της Κομισιόν είχε προηγουμένως επικαλεστεί αυτήν την επιλογή κατά τη διάρκεια μιας κεκλεισμένων των θυρών συνάντησης με εθνικούς ηγέτες την περασμένη εβδομάδα, όπως είχε μεταδώσει το Politico.

Εκτός από τη χαλάρωση των δημοσιονομικών κανόνων, η φον ντερ Λάιεν ανέφερε ότι θα εκπονήσει επίσης ένα ευρύτερο πακέτο μέτρων για την ενίσχυση των δαπανών προσαρμοσμένων στις ανάγκες κάθε μιας από τις 27 χώρες της ΕΕ που συνδέονται με το επίπεδο των αμυντικών τους δαπανών. «Ας μην υπάρχει κανένα περιθώριο αμφιβολίας, πιστεύω ότι όσον αφορά την ευρωπαϊκή ασφάλεια, η Ευρώπη πρέπει να κάνει περισσότερα και πρέπει να φέρει περισσότερα στο τραπέζι... Χρειαζόμαστε αύξηση των ευρωπαϊκών αμυντικών δαπανών».

Τί είπε για την Ουκρανία

«Μια αποτυχημένη Ουκρανία θα αποδυνάμωνε την Ευρώπη, αλλά θα αποδυνάμωνε και τις ΗΠΑ. Τόσο η ΕΕ όσο και οι ΗΠΑ θέλουν να σταματήσει η αιματοχυσία στην Ουκρανία. Θέλουμε μια δίκαιη και διαρκή ειρήνη, μια ειρήνη που οδηγεί σε μια κυρίαρχη και ευημερούσα Ουκρανία, στην οποία θα πρέπει να δοθούν σταθερές εγγυήσεις ασφαλείας». Κατά την ομιλία της, η Πρόεδρος της Επιτροπής, υπογράμμισε τα «ιστορικά ποσά» με τα οποία οι Ευρωπαίοι έχουν στηρίξει την Ουκρανία.

«Οικονομικά και στρατιωτικά η συνολική στήριξη ανέρχεται σε 134 δισ. ευρώ. Αυτό είναι περισσότερο από ό,τι έχει συνεισφέρει οποιοσδήποτε άλλος», τόνισε και σημείωσε ότι το ποσό αυτό περιλαμβάνει 52 δισ. δολάρια σε στρατιωτική βοήθεια – ίση με αυτή των ΗΠΑ. Παράλληλα, υπενθύμισε τις σκληρές κυρώσεις που έχει θέση η Δύση κατά της οικονομίας της Ρωσίας, καθώς και τη σταδιακή απεξάρτηση της ΕΕ από το ρωσικό φυσικό αέριο.

Συνεχίζοντας, η φον ντερ Λάιεν εκτίμησε ότι ο Ζελένσκι είναι έτοιμος να εργαστεί «για μια ειρήνη που τιμά τη θυσία της χώρας του και των πεσόντων συμπατριωτών του» και υπογράμμισε ότι η Ουκρανία θέλει μια δίκαιη και διαρκή ειρήνη περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον. Από την άλλη πλευρά, είπε, ο Πρόεδρος Πούτιν λέει ότι είναι πρόθυμος να συναντηθεί, αλλά δε γνωρίζουμε με ποιους όρους. «Είναι στο χέρι του να αποδείξει ότι το συμφέρον του δεν είναι να παρατείνει αυτόν τον πόλεμο. Είναι στο χέρι του να δείξει ότι έχει εγκαταλείψει τη φιλοδοξία του να καταστρέψει την Ουκρανία», πρόσθεσε η φον ντερ Λάιεν.

Η Μόσχα για την δήλωση Βανς

Ο εκπρόσωπος του Κρεμλίνου δήλωσε σήμερα πως ελπίζει ότι οι ΗΠΑ θα αποσαφηνίσουν προηγουμένα σχόλια του αντιπροέδρου Βανς (δεν αναφέρεται στην ομιλία του στην εισαγωγή) ότι η Ουάσιγκτον έχει στρατιωτικούς, καθώς και οικονομικούς μοχλούς για να πιέσει τη Ρωσία να συμφωνήσει σε μια καλή ειρηνευτική συμφωνία με την Ουκρανία. Ερωτηθείς σχετικά με την αναφορά σε στρατιωτικούς μοχλούς, ο εκπρόσωπος του Κρεμλίνου Ντμίτρι Πεσκόφ δήλωσε πως η Μόσχα θέλει να μάθει περισσότερα. «Αυτό ήταν ένα νέο στοιχείο για τη θέση των ΗΠΑ. Δεν είχαμε ακούσει τέτοιες διατυπώσεις μέχρι τώρα, δεν είχαν εκφρασθεί προηγουμένως. Έτσι, φυσικά, στη διάρκεια αυτών των επαφών για τις οποίες μιλούσαμε, φυσικά, ελπίζουμε να λάβουμε μερικές πρόσθετες διευκρινίσεις».

Αφού η Ουάσιγκτον επικρίθηκε από μερικές ευρωπαϊκές χώρες για την τηλεφωνική επικοινωνία που είχαν αυτή την εβδομάδα ο πρόεδρος Τραμπ με τον πρόεδρο Πούτιν, ο Βανς δήλωσε σε συνέντευξή του στη Wall Street Journal πριν από τη Διάσκεψη του Μονάχου για την Ασφάλεια ότι οι ΗΠΑ «έχουν εργαλεία τα οποία θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν για να ενθαρρύνουν τη Ρωσία να προχωρήσει σε μια διευθέτηση για τον τερματισμό του πολέμου. Υπάρχουν οικονομικά εργαλεία μόχλευσης, υπάρχουν φυσικά και στρατιωτικά εργαλεία μόχλευσης» που οι ΗΠΑ θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν, δήλωσε ο Βανς.

Ο Τραμπ δήλωσε χθες, Πέμπτη, ότι Αμερικανοί και Ρώσοι αξιωματούχοι θα συναντηθούν σήμερα στο Μόναχο και ότι η Ουκρανία έχει προσκληθεί επίσης, εντούτοις το Κίεβο απάντησε ότι δεν περιμένει να διεξαγάγει συνομιλίες με τη Ρωσία στη γερμανική πόλη. Ο Πεσκόφ, όταν ερωτήθηκε σχετικά με τα σχόλια του Τραμπ για την παρουσία Ρώσων αξιωματούχων στο Μόναχο, δήλωσε πως το Κρεμλίνο δεν έχει τίποτα καινούριο να πει για τις προσπάθειες για την ειρήνευση στην Ουκρανία και ότι θα χρειαστούν μερικές ημέρες για να αποκατασταθούν διπλωματικές επαφές με τις ΗΠΑ σχετικά με την Ουκρανία.

Η Ρωσία για το Τσέρνομπιλ

Δεν θα παρευρεθούν Ρώσοι αξιωματούχοι στη Διά-

σκεψη Ασφαλείας του Μονάχου διότι η Ρωσία δεν έχει προσκληθεί στην εκδήλωση αυτή, δήλωσε σήμερα την εβδομαδιαία ενημέρωση δημοσιογράφων η εκπρόσωπος του υπουργείου Εξωτερικών Μαρία Ζαχάροβα. «Η φύση της διάσκεψης αυτής έχει αλλάξει με την πάροδο των ετών και από εκδήλωση για την ασφάλεια έχει γίνει μια εκδήλωση που στηρίζει το καθεστώς του Κιέβου και που αφορά την εφαρμογή πολιτικών ασφαλείας οι οποίες είναι ολέθριες για την ίδια την ασφάλεια της Ευρώπης», είπε η Μαρία Ζαχάροβα.

Εν τω μεταξύ, το Κρεμλίνο διέψευσε τις κατηγορίες του Κιέβου ότι ρωσικό drone προκάλεσε ζημιές στη σαρκοφάγο που έχει τοποθετηθεί στον τέταρτο αντιδραστήρα του κατεστραμμένου πυρηνικού σταθμού του Τσερνόμπιλ στην Ουκρανία και αντείπε ότι το έκαναν Ουκρανοί ως προβοκάτσια. «Δεν διαθέτω συγκεκριμένες πληροφορίες. Αυτό που γνωρίζω ότι είναι ότι δεν μπορεί να υπάρχει θέμα με πλήγμα εναντίον αυτής ή άλλης πυρηνικής εγκατάστασης, ο ρωσικός στρατός δεν το κάνει αυτό. Δεν το κάνει. Το πιθανότερο είναι ότι πρόκειται για μία ακόμη προβοκάτσια. Το Κίεβο δεν διστάζει διόλου στις προβοκάτσες», είπε ο Ντιμίτρι Πεσκόφ, εκπρόσωπος του Κρεμλίνου.

Νωρίτερα ο Βολοντίμιρ Ζελένσκι κατήγγειλε ότι ρωσική επίθεση με drone στη διάρκεια της νύκτας προκάλεσε σοβαρές ζημιές στη νέα σαρκοφάγο που προστατεύει ό,τι έχει απομείνει από τον τέταρτο αντιδραστήρα του πυρηνικού σταθμού του Τσερνόμπιλ. Σύμφωνα με τον ίδιο, η πυρκαγιά που ξέσπασε κατασβέστηκε και το επίπεδο της ραδιενέργειας δεν αυξήθηκε.

Η ομιλία του Τζέι Ντι Βανς στην στη Διάσκεψη Ασφαλείας του Μονάχου (Γερμανία) την 14 Φεβρουαρίου 2025 προκάλεσε ανάμεικτες αντιδράσεις, στους Ευρωπαίους πολίτες με ορισμένους να τη θεωρούν «ευθεία πρόκληση» και άλλους «αναγκαία αφύπνιση» για την Ευρώπη.

Τα όρια των συμμαχιών

Του καθηγητού Αθανασίου Πλατιά

Οι συμμαχίες είναι ένα χρήσιμο εργαλείο στην εξωτερική πολιτική των κρατών. Το κλειδί στις συμμαχίες είναι η αξιοπιστία τους, δηλαδή πόσο αξιόπιστη είναι η υπόσχεση αμοιβαίας στρατιωτικής συνδρομής όταν φθάσει η ώρα της αλήθειας. Η εμπλοκή ενός κράτους σε πόλεμο προκειμένου να βοηθήσει ένα σύμμαχο κράτος δεν είναι αυτονόητη, ειδικά εάν έχουν αλλάξει οι γεωπολιτικές συνθήκες υπό τις οποίες δόθηκε η αρχική υπόσχεση. Για το λόγο αυτό, τα κράτη πρέπει να είναι προσεκτικά στο τι περιμένουν από τους συμμάχους τους.

Οι συμμαχίες έχουν ουσιαστικό περιεχόμενο για όσο διάστημα υπάρχει σύμπλευση συμφερόντων. Όμως τα γεωπολιτικά συμφέροντα είναι ευμετάβλητα. Για παράδειγμα, τα συμφέροντα των Ευρωπαίων και των ΗΠΑ συνέπλεαν για δεκαετίες, όσο υπήρχε η Σοβιετική απειλή. Αυτή την εποχή όμως, είναι αμφίβολο εάν συμπίπτουν. Το κέντρο βάρους του πλανήτη έχει μετατοπιστεί από την Ευρώπη στην νοτιοανατολική Ασία και διαφαίνεται ότι η νέα αμερικανική κυβέρνηση θέλει να απαγκιστρωθεί από την Ευρώπη και να επικεντρωθεί στην ανασχεση της αναδυόμενης Κίνας. Αυτό αποτελεί πρόβλημα και για την Ελλάδα που τα τελευταία χρόνια είχε επενδύσει στην εμβάθυνση των αμυντικών δεσμών της με τις ΗΠΑ. Αυτή η σχέση είχε συμβάλει στην ποιοτική ενίσχυση των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων ως εργαλείο αποτροπής της αναθεωρητικής Τουρκίας.

Η Ελλάδα είχε επίσης επενδύσει στην εμβάθυνση των διμερών σχέσεων με την Γαλλία. Η σχέση αυτή βασιζόταν σε γεωπολιτική σύμπλευση συμφερόντων, αφού ο ακτιβισμός της Τουρκίας στην Αφρική και την Ανατολική Μεσόγειο είχε ενοχλήσει την Γαλλία. Στα πλαίσια αυτά η Ελλάδα είχε εκτρέψει μεγάλο μέρος αμυντικών προμηθειών στην Γαλλία (προμήθεια αεροσκαφών Ραφάλ και φρεγατών Belharra). Η στρατηγική αυτή σχέση οδήγησε μάλιστα στην υπογραφή μιας σημαντικής πολιτικής συμφωνίας αμυντικής συνδρομής. Όμως και αυτή η στρατηγική σχέση έχει πρόσφατα τεθεί σε αμφιβολία λόγω της πολιτικής ρευστότητας στην Γαλλία, αλλά και λόγω της απόφασης της κοινοπραξίας στην οποία συμμετέχει η Γαλλία να προμηθεύσει στην Τουρκία τους πανίσχυρους πυραύλους meteor. Οι πύραυλοι αυτοί εξουδετερώνουν σε μεγάλο βαθμό το ποιοτικό πλεονέκτημα που έδινε στην ελληνική πλευρά η προμήθεια των Ραφάλ και Belharra.

Τα τελευταία χρόνια η Ελλάδα ανέπτυξε επίσης ένα πλέγμα αμυντικών σχέσεων με χώρες της ευρύτερης περιφέρειας, όπως το Ισραήλ, η Αίγυπτος, η Σαουδική Αραβία και τα ΗΑΕ. Συνδετικό δεσμό με τις χώρες αυτές αποτελούσε η γενικευμένη επιθετικότητα της Τουρκίας και οι εχθρικές επεμβάσεις της στα διάφορα ζητήματα που τις αφορούσαν ατομικώς. Συνεπώς, οι σχέσεις που η Ελλάδα έχει συνάψει με τις χώρες αυτές, στηρίζονται στη λογική της αντισυσπείρωσης. Η λογική αυτή είναι εκ των πραγμάτων συγκυριακή.

Έχουν ήδη φανεί τα όρια αυτών των περιφερειακών συμμαχιών. Το Ισραήλ έχει ανοιχτά πολλαπλά μέτωπα και το τελευταίο πράγμα που θα επιθυμούσε είναι μια αντιπαράθεση με την Τουρκία. Η Αίγυπτος είναι αποδυναμωμένη και έχει στρέψει την προσοχή της στην εμπέδωση της εσωτερικής σταθερότητας, ενώ έχουν εξομαλυνθεί οι σχέσεις της Τουρκίας με τα ΗΑΕ και την Σαουδική Αραβία.

Το συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι η προστασία από συμμαχίες είναι εξαιρετικά αβέβαιη και τα κράτη που θέλουν να επιβιώσουν σε ένα ρευστό και ανταγωνιστικό διεθνές σύστημα πρέπει να μεριμνήσουν από μόνα τους για την ασφάλειά τους δημιουργώντας στρατιωτική ισχύ (αρχή της αυτοβοήθειας). Αν την ώρα της κρίσης βρεθούν μόνα τους πρέπει να μπορούν να αντεπεξέλθουν. Η Ελλάδα δεν μπορεί να περιμένει βοήθεια από κανένα σύμμαχο, αλλά πρέπει να αναπτύξει τις δικές της αποτρεπτικές δυνατότητες αυξάνοντας κατά 50% τουλάχιστον τις αμυντικές της δαπάνες. Η αύξηση αυτή πρέπει να κατευθυνθεί αποκλειστικά στην εντατικοποίηση του εξοπλιστικού της προγράμματος. Η αποτροπή της Τουρκίας στοιχίζει ακριβώς, αλλά το κόστος είναι πολύ μικρότερο από το κόστος του πολέμου ή από το κόστος της μετατροπής της χώρας σε δορυφόρο της Τουρκίας (Φιλανδοποίηση).

“Ηγετικές προσωπικότητες” εν Ευρώπη

Η Κάγια Κάλλας (εσθονικά: Kaja Kallas, 18 Ιουνίου 1977) είναι Εσθονή δικηγόρος με ειδίκευση στην ευρωπαϊκή και εσθονική νομοθεσία περί ανταγωνισμού και πολιτικός η οποία υπηρετεί ως Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Υπάτη Εκπρόσωπος της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας.

Η Κάγια Κάλλας συμπεριφέρεται «σαν πρωθυπουργός», λένε επικριτές της επικεφαλής διπλωματίας της ΕΕ Η επικεφαλής της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ έχει δεχθεί σωρεία επικρίσεων στους πρώτους μήνες της θητείας της, από το ότι εμφανίστηκε υπερβολικά επιθετική απέναντι στη Ρωσία μέχρι το ότι αμφισβήτησε τον Πρόεδρο των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ. [euroweek24.com](#) [2025-03-26](#) [4:00 π.μ.](#) CΕΤ Του Νίκολας Βινόκουρ και Τζάκοπο Μπαριγκάτσι [BYPYΞΕΛΛΕΣ](#) —

Τα προβλήματα της Κάγια Κάλλας ξεκίνησαν από την πρώτη της ημέρα. Η κορυφαία διπλωμάτης της ΕΕ βρισκόταν σε ταξίδι στο Κίεβο όταν έγραψε στο Twitter: «[Η] Ευρωπαϊκή Ένωση θέλει η Ουκρανία να κερδίσει αυτόν τον πόλεμο» εναντίον της Ρωσίας. Ορισμένοι αξιωματούχοι της ΕΕ δήλωσαν ότι αισθάνθηκαν άβολα που η επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης, λιγότερο από μια ημέρα στη δουλειά της, θεώρησε σκόπιμο να υπερβεί αυτό που θεωρούσαν καθιερωμένη γλώσσα περισσότερα από δύο χρόνια μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. «Συνεχίζει να συμπεριφέρεται σαν πρωθυπουργός», είπε ένας διπλωμάτης της ΕΕ που, όπως και άλλοι που αναφέρονται σε αυτό το άρθρο, ζήτησε ανωνυμία για να συζητήσει τις εσωτερικές δυναμικές του μπλοκ.

Ο προαναφερθείς διπλωμάτης και εννέα άλλοι διπλωμάτες και αξιωματούχοι της ΕΕ επεσήμαναν αυτό που θεωρούν μια σειρά από λάθη κατά τους πρώτους μήνες της Κάλλας στη θέση της, από την προώθηση σημαντικών προτάσεων χωρίς προηγούμενη συνεννόηση μέχρι την ελευθερία που πήρε σε δηλώσεις εξωτερικής πολιτικής, είπαν στο POLITICO. (Η Κάλλας εξακολουθεί να έχει υποστηρικτές μεταξύ των βόρειων και ανατολικών κρατών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της πρωθυπουργού της Δανίας, Μέτε Φρεντέρικσεν. Ένας δεύτερος διπλωμάτης είπε: «Συνολικά, είμαστε πολύ ικανοποιημένοι με αυτήν.»)

Σχόλιον του υπευθύνου εκδόσεως

Κατ'αρχάς η εν προκειμένω προσωπικότης έχει το προηγούμενον της πρωθυπουργίας της στην Εσθονία. Τί θα μπορούσε να επιδείξει στην ΕΕ σαν ηγέτης; Εμείς οι Ευρωπαίοι πολίτες γνωρίζουμε, ότι η προσωπικότης του ηγέτου είναι μία από τις πηγές της νομιμοποίησώς του. Ότι την ηγεσία την βλέπουμε, όχι σαν μία ιδιότητα του ατόμου αλλά σαν μία σχέση μεταξύ ανθρώπων μέσα σε μία κοινωνική και στην περίπτωσή μας γεωπολιτική διαμόρφωση.

Επίσης η Ιστορία μας διδάσκει, ότι οι ηγέτες αναδεικνύονται, ως συνέπεια της χρονικής στιγμής και των συνθηκών ανεξαρτήτως ατομικών χαρακτηριστικών. Στην πορεία διδασκόμεθα, ότι οι ηγέτες κατασκευάζουν και διατηρούν πρότυπα συμπεριφοράς, πεποιθήσεις και συναισθήματα και υιοθετούν την αλληλεπιδραστική προσέγγιση με εμάς τους πολίτες.

Καθώς η Κάλλας έβαλε τη σφραγίδα της στη θέση, πιέζοντας τις χώρες της ΕΕ να δώσουν περισσότερη στρατιωτική βοήθεια στην Ουκρανία, αρκετοί διπλωμάτες δυσανασχέτησαν με το στυλ ηγεσίας της, παραπονούμενοι για αυτό που περιέγραψαν ως έλλειψη διαβούλευσης σε ευαίσθητα θέματα. Στους επόμενους μήνες, αυτές οι ανησυχίες μόνο αυξήθηκαν, συμπεριλαμβανομένης της σκληρής στάσης της Κάλλας απέναντι στη Ρωσία, η οποία την έχει φέρει σε αντίθεση με την Ισπανία και την Ιταλία, που δεν συμμερίζονται την εκτίμησή της για τη Μόσχα ως άμεση απειλή για την ΕΕ.

«Αν την ακούσεις, φαίνεται ότι είμαστε σε πόλεμο με τη Ρωσία, κάτι που δεν είναι η γραμμή της ΕΕ», παραπονέθηκε ένας αξιωματούχος της ΕΕ. [euroweek24.com](#) [2025-03-26](#) [4:00 π.μ.](#) CΕΤ Του Νίκολας Βινόκουρ και Τζάκοπο Μπαριγκάτσι [BYPYΞΕΛΛΕΣ](#) — Οι επικριτές θα επικρίνουν Καθώς η Κάλλας επέστρεφε από τη Διάσκεψη Ασφαλείας του Μονάχου τον Φεβρουάριο, συνέταξε μια πρόταση για τις χώρες της ΕΕ να παρέχουν επείγοντως στρατιωτική βοήθεια δισεκατομμυρίων στην Ουκρανία, μετά την απόρριψη της Ρωσίας ως ανησυχίας από τον Αντιπρόεδρο των ΗΠΑ, Τζέι Ντι Βανς. Η Εσθονή πολιτικός αντέδρασε όπως θα έκανε ένας πρωθυπουργός — κυκλοφορώντας ένα έγγραφο δύο σελίδων για να αντισταθμίσει γρήγορα μια πιθανή αμερικανική έλλειψη, ζητώντας από τις 27 χώρες-μέλη του μπλοκ να βρουν τουλάχιστον 1,5 εκατομμύριο βλήματα πυροβολικού, μεταξύ άλλων αιτημάτων. Η πρόταση έφτασε ένα Κυριακάτικο βράδυ, χωρίς προειδοποίηση, πριν από μια συνάντηση εξωτερικών υποθέσεων που επρόκειτο να πραγματοποιηθεί τις επόμενες ημέρες, και αναστάτωσε αρκετούς. Ακόμη πιο επιβαρυντικός για ορισμένους αποδέκτες ήταν ο τρόπος με τον οποίο η Κάλλας είχε δομήσει την πρότασή της: απαιτούσε από κάθε χώρα να κάνει μια συνεισφορά ανάλογη με το μέγεθος της οικονομίας της. Η λογική ήταν ότι αυτό θα ανάγκαζε μεγαλύτερες χώρες της ΕΕ, όπως η Γαλλία, που έχουν συνεισφέρει λιγότερο κατά κεφαλήν από τις βόρειες ή ανατολικές ευρωπαϊκές χώρες, να συνεισφέρουν περισσότερο. Για ορισμένους, ωστόσο, αυτό φάνηκε ως εξαναγκασμός.

Και ερωτώμε.

Τί από τις αναφερθείσες λεπτομέρειες αποκρίνεται σ'αυτή την «ηγετική προσωπικότητα»; Είναι διάχυτη η αμφιβολία το εάν η εν λόγω κυρία έχει κατανοήσει, ότι άλλοι άνθρωποι, άλλης εθνικής προελεύσεως, άλλης υφής διανοήσεως και άλλων προσδοκιών αποδέχονται μία οπτική γωνία στο κεφάλαιο «Πόλεμος και Ειρήνη» διαφορετική από την δική της. Διότι, ενώ η ανθρωπότητα ευαγγελίζεται την ειρήνη αυτή η κυρία θέλει να «αρματώσει» τους Ευρωπαίους και να υπάγουν να θυσιαστούν. Υπέρ ποίας άραγε ιδέας;

Και το ερώτημα επανέρχεται προς τους Ευρωπαίους δονκιχώτες. Τίνι τρόπω «δημοκρατικώς» τοποθετούνται άτομα σε θέσεις υψίστης ευθύνης στην κορυφή της πολιτικής πυραμίδος της Ευρώπης;

Με «χρυσά» κουτάλια τρώνε στις Βρυξέλλες

Της Μαρίας Δεναξά
Παρίσι

Στις Βρυξέλλες, εκεί όπου οι ευρωκαρεκλοκένταυροι χαράσσουν πολιτικές ακραίας λιτότητας για τους άλλους, οι ίδιοι δεν γνωρίζουν περικοπές στους μισθούς, δεν ξέρουν τι πάει να πει ακρίβεια, ούτε ανέχεια. Για να συνεχίσουν να ζουν την προνομιοσύχα και πολυτελή ζωή τους, οι περίπου 66.000 υπάλληλοι των θεσμικών οργάνων της Ε.Ε. θα δουν και πάλι τον μισθό τους να αυξάνεται τον Απρίλιο. Θα πρόκειται για την έβδομη αύξηση μισθού από τις αρχές του 2022. Την έβδομη, δηλαδή, μέσα σε τρία χρόνια!

Επί της ουσίας, πρόκειται για μια συμπληρωματική προσαύξηση του 2024, καθώς οι μισθοί των ευρωμανδρινών έπρεπε να αυξηθούν κατά 8,5% πέρυσι. Ωστόσο, αυτό κρίθηκε υπερβολικό ακόμη και για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία χρησιμοποίησε τη λεγόμενη «ρήτρα μετριοπάθειας» (έχουν σκαρφιστεί και τέτοιοι όροι!) και αρχικά κατέβαλε «μόνο» το 7,3% της αύξησης. Το υπόλοιπο 1,2% θα ακολουθήσει τώρα!

Μια «μετριοπάθεια», δηλαδή, που μεταφράζεται σε ακόμα μία αύξηση, ώστε να μη στερηθούν οι τεχνοκράτες την καλοβλεμμένη ζωή τους, την ώρα που οι πολίτες των 27 κρατών-μελών παλεύουν, μεταξύ άλλων, με την ακρίβεια, την ενεργειακή κρίση και κάθε παραλογισμό των Βρυξελλών, ο οποίος πρώτα διατυπώνεται σε ψυχρά ανακοινωθέντα και ύστερα μετατρέπεται σε επιβαλλόμενη παραφροσύνη.

Και για να πάρετε μια γεύση, ο χαμηλότερος βασικός μισθός των «ευρωλειτουργιών» (εξαιρουμένων των αφορολόγητων επιδομάτων) θα αυξηθεί από τα 3.361 ευρώ στις αρχές του 2024 σε 3.645 ευρώ από τον Απρίλιο. Όσο για τον ανώτατο μισθό, αυξάνεται από 23.262 ευρώ σήμερα σε 25.229 ευρώ. Από την αύξηση θα επωφεληθούν και τα μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Έτσι, ο βασικός μισθός της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν θα αυξηθεί κατά 2.700 ευρώ, φτάνοντας τα 34.800 ευρώ μηνιαίως, σύμφωνα με γερμανικά δημοσιεύματα.

Αλλά και οι επίτροποι δεν θα έχουν παράπονο: θα λάβουν 2.200 ευρώ περισσότερα από την 1η Απριλίου, αγγίζοντας μισθό 28.400 ευρώ. Οι ευρωκράτες επωφελούνται από έναν εντελώς αδιαφανή τρόπο υπολογισμού των εισοδημάτων τους. Σε αυτόν λαμβάνονται υπόψη ο πληθωρισμός στις Βρυξέλλες και στο Λουξεμβούργο, καθώς και η εξέλιξη των μισθών στις δημόσιες υπηρεσίες των κρατών-μελών. Κανονικά, οι μισθοί στο ευρωεργατείο αυξάνονται μία φορά τον χρόνο, με αναδρομική ισχύ από την 1η Ιουλίου. Ωστόσο, λόγω του υψηλού πληθωρισμού τα τελευταία χρόνια, αξιοποιήθηκε μια ειδική ρύθμιση, με αποτέλεσμα ένα μέρος της αύξησης να καταβάλλεται ήδη από την 1η Ιανουαρίου.

Γι' αυτόν τον λόγο, από το 2022, οι εργαζόμενοι της Ε.Ε. λαμβάνουν αυξήσεις δύο φορές τον χρόνο, την 1η Ιανουαρίου και την 1η Ιουλίου. Φέτος, όμως, μπορεί να υπάρξουν τρεις ακόμα αυξήσεις:

- Εάν ο πληθωρισμός δεν μειωθεί τον Απρίλιο, θα καταβληθεί ένα επιπλέον ποσό για το 2024.
- Στα μέσα του έτους θα δοθεί μία επιπλέον αύξηση (τα αναδρομικά του Ιανουαρίου).

• Αργότερα, την 1η Ιουλίου, θα δοθεί το υπόλοιπο της αύξησης.

Όπως και οι Έλληνες βουλευτές, έτσι και οι ευρωβουλευτές επωφελούνται από αποδοχές και προνόμια όπως και πρόσθετες αποζημιώσεις για να καλύψουν τα έξοδά τους ή να πληρώσουν τους βοηθούς τους.

Από τον Ιούλιο του 2009 όλοι οι ευρωβουλευτές λαμβάνουν την ίδια αποζημίωση (μισθό), είτε είναι Γάλλοι είτε Γερμανοί ή Βούλγαροι. Η αμοιβή τους ανέρχεται σε 9.975,42 ευρώ μεικτά τον μήνα από την 1η Ιανουαρίου 2023. Μετά τις φορολογικές παρακρατήσεις και τις κοινωνικές εισφορές, ο καθαρός μηνιαίος μισθός τους είναι 7.776,06 ευρώ.

Εκτός από τον μισθό τους, οι ευρωβουλευτές λαμβάνουν, επίσης, δύο αποζημιώσεις. Η πρώτη είναι το επίδομα γενικών εξόδων, που ανέρχεται σε 4.950 ευρώ τον μήνα το 2024, το οποίο καλύπτει τα έξοδα διαχείρισης του γραφείου του ευρωβουλευτή στη χώρα εκλογής του (τηλέφωνο, ίντερνετ, εξοπλισμός πληροφορικής κ.λπ.). Αυτό το επίδομα μειώνεται στο μισό για ευρωβουλευτές που χωρίς βάσιμη δικαιολογία δεν παρίστανται στις μισές τουλάχιστον ετήσιες συνεδριάσεις.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο παρέχει μια δεύτερη αποζημίωση, την κατ' αποκοπή αποζημίωση, ύψους 338 ευρώ (ανά ημέρα). Αυτή καλύπτει διάφορα έξοδα που σχετίζονται με την παρουσία του ευρωβουλευτή στις Βρυξέλλες ή στο Στρασβούργο (έξοδα ξενοδοχείου, γεύματα κ.λπ.) για την παρακολούθηση ολομελειών ή συνεδριάσεων επιτροπών. Οι ευρωβουλευτές λαμβάνουν επίσης ημερήσια αποζημίωση 169 ευρώ για όλες τις επίσημες συναντήσεις εκτός Ε.Ε. στις οποίες συμμετέχουν. Για να λάβουν αυτά τα ποσά οι ευρωβουλευτές πρέπει να υπογράψουν το επίσημο μητρώο παρουσίας και πρέπει να συμμετέχουν τουλάχιστον στο 50% των ονομαστικών ψηφοφοριών, διαφορετικά η αποζημίωση μειώνεται στο μισό.

Οι δραστηριότητες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μοιράζονται μεταξύ Βρυξελλών και Στρασβούργου, γεγονός που συνεπάγεται πολλές μετακινήσεις. Το κόστος των εισιτηρίων των μετακινήσεων που αγοράζουν οι ευρωβουλευτές για να παρευρεθούν σε αυτές τις συναντήσεις τους επιστρέφεται με την προσκόμιση αποδείξεων.

Το 2024 οι ευρωβουλευτές διέθεταν 28.696 ευρώ τον μήνα για να πληρώνουν τους βοηθούς και τους ασκούμενούς τους. Αυτά τα χρήματα δεν καταβάλλονται απευθείας στους βουλευτές, καθώς οι βοηθοί πληρώνονται απευθείας από τις υπηρεσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Υπάρχουν δύο τύποι βοηθών:

- Διαπιστευμένοι βοηθοί στις Βρυξέλλες και το Στρασβούργο.
 - Τοπικοί βοηθοί στη χώρα εκλογής του βουλευτή.
- Ενισχυμένοι κανόνες δεοντολογίας (2023)

Μετά το σκάνδαλο «Κατάρ-gate» (Δεκέμβριος 2022), οι κανόνες δεοντολογίας των ευρωβουλευτών αυστηροποιήθηκαν. Από την 1η Νοεμβρίου 2023 οι βουλευτές πρέπει να δηλώνουν κάθε αμειβόμενη δραστηριότητα άνω των 5.000 ευρώ ετησίως.

Δημοσιεύεται στη «δημοκρατία» 26/03/2025

Τα έρημα τα γρόσια τον Χριστόν επαραδώσαν

Χιώτικη παροιμία

Η Νέα Διεθνής Τάξη επί Donald Trump

Διάλεξη ΙΗΑ, 27/03/2025

Της Μαρίας Νεγρεπόντη-Δελιβάνη

Εισαγωγή

Οι παγκόσμιες μεταβολές αναγγέλλονται σαρωτικές, παρότι δεν έλαβαν ακόμη την τελική τους μορφή.

Θα μας προβληματίσει, αρχικά, απόψε η μεταβολή του διεθνούς οικονομικού συστήματος, που άρχισε ήδη, αλλά τώρα ολοκληρώνεται με την εκλογή του νέου πλανητάρχη. Από ακραίας, δηλαδή, μορφής παγκοσμιοποίηση, εξελίσσεται σε προστατευτισμό, με κύριο όπλο την επιβολή δασμών.

Να σημειωθεί, ότι τα δύο αυτά συστήματα διεθνών συναλλαγών, εναλλάσσονται κάθε 50 περίπου χρόνια. Η εναλλαγή τους οφείλεται στο ότι, προς το τέλος των 50 ετών, τα μειονεκτήματά τους υπερβαίνουν τα πλεονεκτήματά τους. Πρόκειται, αναγκαστικά, για συνδυασμένη εφαρμογή και των δύο, στην οποία υπερσχίζει το ένα επί του άλλου.

Να υπενθυμίσω ότι η παγκοσμιοποίηση επιβλήθηκε, από τις ΗΠΑ, που προσπάθησαν τότε να εξουδετερώσουν τον κίνδυνο περιθωριοποίησης τους, από την Ευρώπη ή την Ιαπωνία, που αναπτύσσονταν με ταχύτατους ρυθμούς. Και το αποτέλεσμα ήταν, εκτός από τα πολλαπλά προβλήματα και την κορύφωση των ανισοτήτων, η άνοδος της Κίνας, που ήδη απειλεί την παγκόσμια πρωτοκαθεδρία της Αμερικής.

Περιττό να προσθέσω ότι αμφότερα τα συστήματα έχουν και πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα, και το πρόβλημα είναι τι επιδιώκεται εκάστοτε από το καθένα απ' αυτά, και πως εφαρμόζεται.

Στην περίπτωση του προστατευτισμού, που επανέρχεται με τον Τραμπ, υπάρχει μια πρωτοτυπία: ότι δηλαδή, αυτό το σύστημα, συμβιβάζεται καταρχήν με κρατικό παρεμβατισμό, και όχι ακραίο φιλελευθερισμό. Όμως, ένα από τα πρώτα σχετικά μηνύματα, στις ΗΠΑ, φαίνεται να υπερέχει ο οικονομικός φιλελευθερισμός, καθώς έχει ήδη αρχίσει σοβαρή περικοπή του δημόσιου τομέα.

Πρόκειται, κατά δεύτερον λόγο για το ότι τα κύρια χαρακτηριστικά της κυβέρνησης του νέου πλανητάρχη την κατατάσσουν στην κατηγορία των μη συστημικών, των μη παραδοσιακών κυβερνήσεων. Των κυβερνήσεων, που σε ολόκληρο τον πλανήτη, τα τελευταία χρόνια, τα νέα κυβερνητικά σχήματα εκτοπίζουν τα παραδοσιακά. Και γι' αυτό, άλλωστε, οι παραδοσιακές εναπομένουσες κυβερνήσεις αποκαλούν, από αντίδραση και πανικό, τα νέα κυβερνητικά σχήματα, λαϊκίστικα και ακροδεξιά. Που, αναφορικά, με τον τελευταίο χαρακτηρισμό, δηλαδή τον ακροδεξιό, άλλοτε ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, και άλλοτε όχι, ενώ ο πρώτος, δηλαδή ο λαϊκισμός, είναι όντως αδιευκρίνιστο το τι ακριβώς περιλαμβάνει.

Ωστόσο, το κυρίαρχο χαρακτηριστικό της κυβέρνησης Τραμπ, είναι που δεν θα μπορούσε να επέλθει από καμία άλλη κυβέρνηση, είναι, όπως όλα δείχνουν, η κατάργηση των κανόνων, που μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, ρυθμίζουν τις σχέσεις και τις αντιθέσεις των επιμέρους κρατών. Πρόκειται για το διεθνές δίκαιο και τους επί μέρους διεθνείς οργανισμούς.

Στα δύο κύρια Μέρη της ομιλίας μου, θα αναφερθώ, πρώτον, στη νέα διεθνή οικονομική τάξη, και στις αναμενόμενες συνέπειές της, ενώ στο δεύτερο Μέρος στη νέα διεθνή πολιτική τάξη.

Μέρος Ι. Η νέα διεθνής οικονομική τάξη

Το κυρίαρχο χαρακτηριστικό του νέου πλανητάρχη, στον οικονομικό τομέα, εκφράζεται άριστα από το «Πρώτη η Αμερική» και «Η Αμερική θα ξαναγίνει μεγάλη». Δηλώσεις, που δεν άλλαξαν από την πρώτη του θητεία ως πλανητάρχη. Άλλαξαν, ωστόσο, τα μέτρα και οι μεθοδεύσεις της επίτευξής τους. Στα δύο αυτά ευχολόγια προβάλλει η αδιαφορία για το πως πορεύεται κάθε άλλη χώρα στον πλανήτη. Και η απολύτως ειλικρινής, αν και έμμεση ομολογία ότι τα μέτρα που θα ληφθούν, για την επίτευξη αυτού του στόχου, αποβλέπουν αποκλειστικά και μόνο στα συμφέροντα της Αμερικής.

Τα μέτρα

Τα μέτρα αυτά, όσα έχουν ήδη βγει στην επιφάνεια, είναι πρώτον η επιβολή δασμών, που εξυπακούεται ότι θα επιλεγούν με μοναδικό συμφέρον αυτό των ΗΠΑ, η σημαντική μείωση των αμυντικών δαπανών, η ενίσχυση της αυτόαρκειας σε πολλούς κρίσιμους τομείς, η μείωση του εμπορικού ελλείμματος, αλλά και τα κλειστά σύνορα για μετανάστες. Η υλοποίηση των παραπάνω στόχων προβλέπεται να βοηθηθεί, πιθανότατα, από την υποτίμηση του δολαρίου, που θα καταστήσει φθηνότερα τα αμερικανικά προϊόντα.

Οι δασμοί στρέφονται προς το σύνολο του έξω κόσμου, στοχεύοντας, κατά περίπτωση σε αγαθά κάθε χώρας ή συνασπισμού χωρών, οι οποίες μεταξύ άλλων:

* συμπεριφέρονται ενοχλητικά, κατά τον Τραμπ,

* ειδικότερα με την ΕΕ, όπως έγινε ξεκάθαρο, ο Τραμπ είναι θυμωμένος, για μια σειρά από λόγους, όπως ανάμεσα και σε άλλους, επειδή δεν δέχεται την ύπαρξη μη συστημικών κυβερνήσεων, επειδή δεν καταβάλλει την αναλογία χρεών της στο ΝΑΤΟ, αλλά και επειδή δεν αγοράζει αρκετά αμερικανικά αυτοκίνητα και αγροτικά προϊόντα, με αποτέλεσμα τη δημιουργία εμπορικού ελλείμματος στην Αμερική της τάξης των 300 εκατομ. \$.

Ο Τραμπ εμφανίζεται, επίσης, πεπεισμένος ότι η ΕΕ δημιουργήθηκε για να καταστρέψει την Αμερική και γι' αυτό θέλει να την ταπεινώσει και να την τιμωρήσει, κάτι που ήδη έπραξε πολλαπλώς, αρχίζοντας με τις προσκλήσεις για την ορκωμοσία του, και όχι μόνο.

Αλλά, και πέρα από όλα τα άλλα, που δείχνουν αδιαφορία, ανυποληψία, μέχρι και πρόθεση για υποβάθμιση της ΕΕ, η ΕΕ είχε θέση απλού παρατηρητή, στις εγκάρδιες, όπως όλα δείχνουν συνομιλίες του Τραμπ με τον Πουτιν, για το τέλος του πολέμου στην Ουκρανία. Πως αλλιώς θα μπορούσε να δείξει περισσότερο την ανυποληψία του στην ΕΕ ο Τραμπ;

Ασφαλώς, αυτή η συμπεριφορά του Τραμπ, εναντίον της ΕΕ δικαιολογείται, εν μέρει τουλάχιστον, και από την ελαφρότητα της ΕΕ, που στράφηκε με χίλιους τρόπους, εναντίον του, πριν την εκλογή του. Μη θέλοντας να καταλάβει ότι στην παρηκμασμένη Δύση, και ειδικότερα στην Αμερική, υπήρχαν μόνο δύο υποψήφιοι για την προεδρία, και συνεπώς η εκλογή ήταν μόνο ανάμεσα σε αυτούς τους δύο.

Περί δασμών

Να πούμε δυο λόγια για τους δασμούς. Οι δασμοί προκαλούν, καταρχήν πληθωρισμό, που επιβαρύνει τους καταναλω-

τές. Αλλά μπορεί και όχι αν η οικονομία που τους επιβάλλει, καταφέρει να εντείνει τη δραστηριότητα της. Ακόμη, κατά περίπτωση, η επιβολή δασμών ενδέχεται να καταλήξει στον περιορισμό της τιμής αγαθών, στα οποία έχουν επιβληθεί, αν οι παραγωγοί αποφασίσουν περιορισμό της τιμής προσφοράς τους. Ακόμη, η επιβολή δασμών ενδέχεται να αποβλέπει στην προστασία παραγωγικών τομέων εθνικής σημασίας στο εσωτερικό της χώρας. Και, βεβαίως, η επιβολή δασμών προκαλεί αντίποινα σε δασμούς.

Το αν δικαιολογείται ή όχι η επιβολή δασμών, εξαρτάται από το τι επιδιώκεται μέσω της επιβολής τους. Ειδικότερα, η Αμερική, όπως όλα δείχνουν, πηγαίνει αρκετά πίσω στο χρόνο, επαναφέροντας τη θεωρία του Friedrich List, με βάση την οποία οι δασμοί βοηθούν την προσπάθεια εκβιομηχάνισης της οικονομίας, μακριά από τον ανταγωνισμό. Σήμερα, γίνεται δεκτό, ότι καμία χώρα, που εκβιομηχανίστηκε στο παρελθόν, δεν θα το κατάφερνε χωρίς να επιβάλει δασμούς στις εισαγωγές της. Και ακριβώς, όσο και αν είναι συζητήσιμο, το αν δηλαδή μπορεί μια χώρα, ήδη εκβιομηχανοποιημένη, να επιδοθεί σε αυτή την προσπάθεια, εκ νέου, στον 21ο αιώνα, ο Τραμπ φαίνεται να το έχει αποφασίσει ότι είναι δυνατόν. Και δεν είναι ο μόνος, γιατί και η ΕΕ το αντιμετωπίζει, ως αντίδραση στις κινεζικές εξαγωγές.

Παρότι ο Τραμπ ουδόλως ενδιαφέρεται για τις επιπτώσεις της επιβολής δασμών στον υπόλοιπο κόσμο, προβλέπεται, ωστόσο, ότι αυτοί θα περιορίσουν γύρω στο 2% την παγκόσμια ανάπτυξη.

Για την Ελλάδα, η οποία καρκινοβατεί, ούτως ή άλλως, θα υποστεί μικρή επιδείνωση δεδομένου ότι οι εξαγωγές της προς τις ΗΠΑ είναι χαμηλές. Ωστόσο, κάτω από ορισμένες συνθήκες, που είναι ήδη πιθανόν να συμβούν, δηλαδή αν παύσει η χώρα μας να είναι υποχρεωμένη να ακολουθεί την υπερβολική λιτότητα και την παγκοσμιοποίηση εντός της ΕΕ. Η Ελλάδα, τότε, θα είχε πιθανότητες να ομαλοποιήσει την οικονομία της, προστατευμένη από τους δασμούς, και μακριά από τον ανταγωνισμό και να μην εξαρτάται πια σε συντριπτικό βαθμό από τον τριτογενή τομέα, ακριβώς, χάρη στη βοήθεια επιβολής δασμών.

Μια ματιά στις πιθανές επιπτώσεις των δασμών στην ΕΕ

Η ΕΕ και χωρίς τους δασμούς του Τραμπ, βρίσκεται σε δεινή θέση, κυρίως, εξαιτίας των κακίστων αποφάσεών της, στον πόλεμο της Ουκρανίας. Γενικά, δεν μπόρεσε ή δεν ήθελε να κατανοήσει, ότι οι κυρώσεις εναντίον της Ρωσίας, θα κατέστρεφαν την ίδια, ενώ θα βοηθούσαν την Ρωσία, να είναι η μοναδική ευρωπαϊκή χώρα με σχετικά υψηλό ρυθμό ανάπτυξης, σε πείσμα του πολέμου. Οι δασμοί κινδυνεύουν να είναι ένα πολύ επικίνδυνο χτύπημα, εναντίον της ΕΕ, παρότι διαφαίνονται κάποιες ελπίδες στον ορίζοντα. Και τούτο, επειδή ο Τραμπ φαίνεται να μην ενδιαφέρεται για την ΕΕ, διότι στην παρούσα φάση δεν είναι σε θέση να του προσφέρει κάτι σημαντικό, αλλά και κυρίως επειδή μακροχρόνια ο πληθυσμός της συρρικνώνεται με επικίνδυνο ρυθμό.

Θα αναφερθώ σε ορισμένες ήδη διαφαινόμενες αντιδράσεις, εναντίον των δασμών του Τραμπ, που ενδεχομένως θα περιορίσουν τον δυσμενή τους αντίκτυπο στον υπόλοιπο κόσμο, και θα βοηθήσουν την ΕΕ να μην καταρρεύσει:

* Το Μεξικό και ο Καναδάς, ήδη, αναζητούν εντατικοποίηση των εμπορικών τους σχέσεων με την ΕΕ, το ίδιο και η Κίνα.

*Αναφορικά με την Κίνα, εναντίον της οποίας κυρίως στοχεύουν οι δασμοί, να παρατηρήσω, ότι ο Τραμπ, έπαυσε να καταφέρεται

με την παλιά του σφοδρότητα, εναντίον της.

Θα έλεγα, ότι μέσω των δασμών, η Αμερική επιδιώκει να κερδίσει χρόνο, προκειμένου να αυξήσει το βαθμό αυτάρκειάς της σε είδη κυρίως υψηλής τεχνολογίας, αλλά και να επιχειρήσει νέα εκβιομηχάνιση, και ταυτόχρονα βέβαια να επιφέρει πλήγμα στην Κίνα.

Η αντίδραση της Κίνας, είναι η επιδίωξη στενότερων εμπορικών σχέσεων με την ΕΕ, και οπωσδήποτε έχει εξασφαλισμένη και την ανερχόμενη ζήτηση, δικών της προϊόντων, από τους BRICS. Οι δασμοί, εξάλλου, δεν προβλέπεται να βλάψουν σε μεγάλο βαθμό την Κίνα, η οποία εφαρμόζει σχέδιο αύξησης της εσωτερικής ζήτησης, επιστρατεύοντας για πρώτη φορά στην ιστορία της και τις υπηρεσίες, η ζήτηση για τις οποίες ήταν ανέκαθεν σε μικρότερο ποσοστό, σε σχέση με τον υπόλοιπο κόσμο, ενώ ήδη έχουν αυξηθεί σημαντικά.

Η αντίδραση των χρηματιστηρίων στην εξαγγελία ενός εμπορικού πολέμου ήταν έντονα αρνητική, αλλά δεν προβλέπεται να διαρκέσει.

Πέραν, όμως, από τις επί μέρους απόψεις και προβλέψεις, να υπενθυμίσω ότι οι τελικές επιπτώσεις ενός εμπορικού πολέμου, είναι απρόβλεπτες και φυσικά διαφορετικές για την κάθε οικονομία, που συμμετέχει σ'αυτόν.

Η ΕΕ εξοπλίζεται

Σε αυτή τη δυσμενή συγκυρία, και σε αντίθεση με τον Τραμπ, ο οποίος φαίνεται ότι δεν αναμένει πολέμους, γιατί προφανώς πιθανό ξέσπασμά τους εξαρτάται από δικές του αποφάσεις, η ΕΕ έχει αποφασίσει να εξοπλιστεί. Και τούτο, σε πείσμα της κακής οικονομικής της κατάστασης, εξαιτίας προφανώς της οποίας δεν κατέστη δυνατή η έναρξη υλοποίησης του σχεδίου Draghi, που απέβλεπε στην ανόρθωσή της, μέσω εκβιομηχάνισης. Ακριβώς το ποσό του σχεδίου Draghi, που θα πήγαινε για βελτίωση της οικονομικής της κατάστασης, και είχε υπολογιστεί σε 800 δισεκατομμύρια Ευρώ, παρότι δεν έχει ακόμη εξασφαλιστεί αυτό το ποσό, αποφασίστηκε να διατεθεί για την άμυνά της. Η σπασμωδική, όπως μοιάζει, αυτή απόφαση της ΕΕ οφείλεται προφανώς στην σαφή προθυμία του Τραμπ, να εξακολουθήσει να εγγυάται, μέσω του NATO, την ασφάλεια της ΕΕ. Ιδίως και επειδή η παρουσία του NATO θα είναι περιττή σε έναν κόσμο, ειρηνικό και χωρίς πολέμους, με τη μορφή που φαίνεται να επιθυμεί να επιβάλλει ο Τραμπ. Αλλά, πως θα πληρώσει αυτό τον εξοπλισμό της η ΕΕ, προφανώς, χωρίς να ελπίζει βοήθεια από την Αμερική; Οπωσδήποτε, θα είναι υποχρεωμένη να εγκαταλείψει το Σύμφωνο Σταθερότητας, δηλαδή την υπερβολική λιτότητα.

Ωστόσο, και παρότι η ΕΕ όφειλε από τη στιγμή της σύστασής της να μεριμνήσει για την άμυνά της, κάτι που δεν έκανε όπως και πολλά άλλα, η απόφασή της αυτή, μοιάζει αρκετά προβληματική, στην παρούσα συγκυρία. Και τούτο, διότι η κήρυξη πολέμου, θα έλεγα ότι μάλλον αποκλείεται, με βάση τις εμφανώς αντίθετες προθέσεις της υπερδύναμης. Και, ακόμη, γιατί από δηλώσεις αξιωματούχων Ευρωπαίων, ο κίνδυνος που νομίζουν ότι βλέπουν έρχεται από τις δήθεν επεκτατικές τάσεις της Ρωσίας. Η διάθεση αυτού του τεράστιου κονδυλίου, από την ΕΕ για άμυνα, σίγουρα την περιθωριοποιεί ακόμη περισσότερο, χωρίς και να είναι στην πόρτα της ο ρωσικός επεκτατισμός. Εκτός, και αν οι παραγγελίες για την άμυνα γίνουν, κυρίως, εντός της ΕΕ, οπότε θα αναθερμάνουν κάπως την οικονομία της.

II. Η νέα διεθνής τάξη

Οι μεταβολές στο διεθνές οικονομικό σύστημα θα είναι

σημαντικές, αλλά λίγο-πολύ προβλέψιμες, εφόσον η εναλλαγή από παγκοσμιοποίηση σε προστατευτισμό ακολουθεί κύκλο γύρω στα 50 χρόνια και τα γενικά χαρακτηριστικά τους είναι γνωστά.

Αντιθέτως, η νέα διεθνής τάξη του Τραμπ προβλέπεται ότι θα περιέχει καταιγιστικές μεταβολές. Και παρότι, αυτές δεν έχουν ακόμη πλήρως μορφοποιηθεί, έτσι που η παρούσα διάλεξη μπορεί να θεωρηθεί πρόωρη, θα προσπαθήσω να σχεδιάσω κάποιο γενικό περίβλημά της. Και στη συνέχεια, ευελπιστώ σε μεταγενέστερη πρόσκλησή μου από το ΙΗΑ, για πιο συγκεκριμένη ανάλυση.

Να επισημάνω, ωστόσο, ότι ο Τραμπ δεν είναι ο πρώτος πλανητάρχης των ΗΠΑ, που εμφανίζεται ως εθνικιστής και αδιαφορεί για τον κόσμο εκτός Αμερικής. Τηρουμένων των αναλογιών αναβιώνει τον πρόεδρο Νίξον (1969-1974), που χωρίς την έγκριση κανενός κατήγγειλε το διεθνές νομισματικό σύστημα του Bretton Woods, που μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου συνέδεε τα νομίσματα της υψηλίου με το δολάριο και το χρυσό, και επέβαλε δασμό 10% σε όλες τις εισαγωγές που περνούσαν από τελωνείο.

Ως εισαγωγή των καταιγιστικών μεταβολών θεωρώ την προσέγγιση και τη μεταξύ τους συνεννόηση Τραμπ και Πούτιν, σχετικά με το τέλος του πολέμου στην Ουκρανία. Που λογικά περιλαμβάνει στο βάθος και τη σκιά της Κίνας. Δεδομένου, ότι Ρωσία και Κίνα ανήκουν στις χώρες, που στρέφονται εναντίον της Δύσης, και ακόμη οι δύο μεγάλες δυνάμεις έχουν ορκιστεί αιώνια φιλία και συμμαχία.

Αντιπαράθεση δύο κόσμων

Ο πόλεμος στην Ουκρανία έκανε σαφή τη βίαιη αντιπαράθεση δύο κόσμων. Αυτόν της Δύσης που εδράζεται στη φιλελεύθερη δημοκρατία, και που ξετυλίγεται μέσα από το καπιταλιστικό καθεστώς, έχοντας ως βάσεις τον σεβασμό των ατομικών δικαιωμάτων, την ελευθερία έκφρασης, καθώς και την ελεύθερη διακίνηση αγαθών, υπηρεσιών και ιδεών (παγκοσμιοποίηση).

Αυτός, επιπλέον, ο δυτικός πολιτισμός, υπερασπίζεται βασικές αξίες ζωής, όπως τη θρησκεία, την ιστορία, τον πατριωτισμό, την οικογένεια. Απέναντι σε αυτόν τον πολιτισμό ορθώνεται ένα σύνολο χωρών, που κατά τη Δύση, βιώνει κάτω από το απορριπτικό καθεστώς της ανελεύθερης δημοκρατίας, και που επιβάλλεται να εξαφανιστεί με κάθε μέσον, ακόμη και αν απαιτεί την χρήση όπλων.

Αυτόν τον πολιτισμό πάσκιζε η Δύση με κάθε δυνατό μέσο να επιβάλλει σε ολόκληρη την υφήλιο, ενώ για χρόνια φαίνεται πεπεισμένη, ότι μόνον αυτός εξασφαλίζει την ευδαιμονία και το πεπρωμένο της ανθρωπότητας.

Για την Ευρώπη και τις ΗΠΑ υπό τον Μπάιντεν, η μάχη της Ουκρανίας αφορούσε την κυριαρχία και την υπεράσπιση της δημοκρατίας έναντι της απολυταρχίας. Ο Τραμπ, όμως, ουδόλως ενδιαφέρεται για τα επιχειρήματα αυτά. Παρότι αρέσκεται να εμφανίζει τον εαυτό του ως «ειρηνοποιοί», αλλά και «ρεαλιστή», που αναγνωρίζει ότι η ισχύς είναι αυτή που έχει δίκιο. Και, γι' αυτό, στο οικονομικό πεδίο, απαιτεί την πληρωμή της Αμερικής, από την Ουκρανία, σε σπάνιες ουκρανικές γαίες, για τις δαπάνες πολέμου.

Η παρακμή της Δύσης

Η Δύση, δυστυχώς, εμφανίζει τα τελευταία χρόνια προϋούσες ενδείξεις παρακμής, αρχίζοντας από τον δημογραφικό

μαρασμό και τη γήρανση του πληθυσμού της, με έμφαση στις σχετικές εξελίξεις της Ευρώπης, και προχωρώντας στην αποβιομηχάνιση, στις πρωτόγνωρες ανισότητες κατανομής, στη φτωχοποίηση και συρρίκνωση της μεσαίας τάξης, στην ουσιαστική καθήλωση της αγοραστικής αξίας των μισθών, στην επάνοδο του πληθωρισμού, στη συνειδητοποίηση της εξάρτησης της Δύσης, όχι μόνο από απαραίτητες πηγές ενέργειας, αλλά και από βασικά διατροφικά και νέας τεχνολογίας προϊόντα.

Η παρακμή της Δύσης, πέρα από τις δημογραφικές και οικονομικές της εκφάνσεις, έχει σταδιακά ροκανίσει και την απήχηση των δυτικών αξιών στον υπόλοιπο κόσμο, φέρνοντας σοβαρές ανακατατάξεις στη διεθνή σκακιέρα. Και τούτο, διότι και οι αξίες που η Δύση, θεωρητικά, υπηρετεί, αλλά και η δημοκρατία, που μεταξύ άλλων αποτέλεσε προπέτασμα πολέμων εναντίον μη δημοκρατικών χωρών, για να την αποκτήσουν, έχουν υποστεί σοβαρότατο ρήγμα.

Έτσι, λοιπόν, αλλά και επειδή οι πολιτισμοί δεν επιβιώνουν για πάνω από 200 χρόνια (Oswald Spengler), σύμφωνα με προβλέψεις, το 2050 η Αμερική θα είναι δεύτερη στην παγκόσμια ιεραρχία, ενώ η Κίνα θα έχει καταλάβει την πρώτη θέση. Από τις ευρωπαϊκές οικονομίες το έτος 2050 η Γερμανία θα κατέχει την 5η κατά σειρά σπουδαιότητας θέση (από τρίτη το 2022), το Η.Β. θα έχει κατέλθει στην 7η θέση, από την 5η στην οποίαν βρισκόταν το 2022, και η Γαλλία στην 9η από την 7η στην οποίαν βρισκόταν το 2022.

Για το έτος 2075 αναγγέλλονται ακόμη δραματικότερες ανατροπές. Καταρχήν, η θέση της Αμερικής καθίσταται δυσμενέστερη αφού θα έχει χάσει και τη δεύτερη θέση σε μέγεθος του ΑΕΠ, σε σύγκριση με την Ινδία που θα την έχει καταλάβει.

Ο Τραμπ επιδιώκει την παραμονή των ΗΠΑ στις παγκόσμιες επάλξεις, από κοινού και με δυνάμεις, που μέχρι τώρα ήταν αντίθετες, όπως ίσως οι BRICS, γνωστή κίνηση, που άρχισε πριν 16 χρόνια και ήδη αναγνωρίζεται ως «ολοκληρωμένος Νότος».

Τα τελευταία χρόνια οι BRICS είχαν αλματώδη ανάπτυξη και έφθασαν να έχουν πληθυσμό ίσο με αυτόν του G7 (των 7 πιο ισχυρών χωρών της υφήλιο), και εισόδημα που ξεπερνούσε αυτό του G7. Οι BRICS, παρά τις οργανωτικές τους αδυναμίες εξελισσόταν σε έναν δεύτερο πόλο, απέναντι στη Δύση. Ένα σύνολο χωρών, οι BRICS με επικεφαλής Ρωσία και Κίνα, που έτρεφαν άσβεστο μίσος εναντίον της Δύσης, για την περιφρονητική συμπεριφορά απέναντί τους. Και που άρχισαν να ροκανίζουν το δολάριο, ετοιμάζοντας ένα άλλο, δικό τους νόμισμα.

Ο Τράμπ, σε αντίθεση με τον Biden και την Janet Yellen, εκτίμησε την πρωτοβουλία των BRICS για τη δημιουργία νομίσματος ανταγωνιστικού στο \$ ως σημαντική απειλή, που θα έπρεπε οπωσδήποτε να εξαφανιστεί. Ο Τραμπ, λοιπόν, απαιτεί εγγυήσεις, ότι δεν θα προχωρήσουν οι BRICS σε παράλληλο νόμισμα του δολαρίου. Προς το παρόν, όμως, η πολιτική του Τραμπ απέναντί τους δεν έχει ξεκαθαρίσει, ενώ οι ίδιοι συνεχίζουν όπως προ Τραμπ.

Τι σχήμα έχει η εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ;

Να δούμε τώρα, τι προβλέπεται ως συνέχεια στο διεθνές πολιτικό στερέωμα της υφήλιο;

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να προσπαθήσουμε να αποκρυπτογραφήσουμε το νόημα της, όντως ανησυχητικής δήλωσης Τραμπ. Ότι δηλαδή οι παλιοί κανόνες πετιούνται από το παράθυρο. Που αρχικά μεταφράζεται, ότι τα προβλήματα της υφήλιο

δεν αφορούν την Αμερική και ότι η επιβολή δασμών την απομονώνουν από τον υπόλοιπο κόσμο.

Ενώ ο αντιπρόεδρος Vance συμπλήρωσε, ότι οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις είναι αυταρχικές, επειδή αρνούνται να συνεργαστούν με τις κυβερνήσεις, που χαρακτηρίζουν ως ακροδεξιές. Και εφόσον εξακολουθήσει να φέρεται, έτσι, η Ευρώπη, παύει να είναι σύμμαχος των ΗΠΑ.

Να διευκρινίσω, στο σημείο αυτό, ότι ο Τραμπ και ο Vance, με δύο φράσεις, καταρρίπτουν την ιδεολογική βάση, πάνω στην οποία στηρίχθηκε η Δύση μετά το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου. Που, ενδεχομένως, σημαίνει δύο πράγματα:

*Πρώτον, ότι δεν υπάρχει τώρα εμπόδιο, για τις ΗΠΑ, να είναι φίλοι και σύμμαχοι, με χώρες που δεν ασπάζονται την φιλελεύθερη δημοκρατία. Που συμφωνούν δηλαδή με τον Σι Τζινπίνγκ, ο οποίος υποστηρίζει «ότι δεν ενδιαφέρει αν η γάτα είναι μαύρη ή άσπρη, φτάνει να πιάνει ποντίκια». Και που εγκρίνουν, βέβαια και τον Πούτιν, που μέχρι χθες η Δύση τον ανέβαζε και τον κατέβαζε ως αιμοσταγή δικτάτορα, εναντίον του οποίου, η Δύση, όφειλε δήθεν, να λάβει μέτρα. Και, βέβαια, πως να μην το πει κανείς; Απολύτως σωστός ήταν ο Τραμπ, αποκαλώντας τον Ζελένσκι δικτάτορα. Ενώ η Δύση, επί 3 χρόνια, τον χαίδευε ως δημοκράτη.

*Αλλά, και δεύτερον, είναι πολύ σημαντική η δήλωση της Αμερικής, ότι είναι εναντίον της ΕΕ, επειδή μένει στην παλιά ιδεολογία, αυτή δηλαδή της φιλελεύθερης δημοκρατίας. Την οποία, εμφανώς, απορρίπτει ήδη ο Τραμπ. Προφανώς, με τη δικαιολογία που πρόσφατα κυκλοφορεί, και που δυστυχώς δεν απέχει της πραγματικότητας, ότι δηλαδή η κατά κόρον χρήση της είχε πολλές υποκριτικές γωνίες. Κι, όντως, για τι είδους βαθμό δημοκρατίας να μιλήσει κανείς, όταν με βάση τελευταίες έρευνες, μόνον το 8% των κατοίκων της υφής έχουν πραγματική δημοκρατία, ενώ το υπόλοιπο 92% υβριδική. Που χωράει τα πάντα, και πριν απ' όλα τη χρήση δύο μέτρων και δύο σταθμών, για ίδιες περιπτώσεις. Τώρα, με τον Τραμπ, έρχεται η πλήρης διάψευση της γνωστής δήλωσης του Francis Fukuyama. Ο οποίος, με το τέλος του Ψυχρού Πολέμου, διαβεβαίωσε την υφήλιο για το τέλος της ιστορίας. Την οριστική, δηλαδή, επικράτηση στην υφήλιο, της φιλελεύθερης δημοκρατίας.

Να σημειώσω ότι ο Τραμπ δήλωσε δυσαρεστημένος και με συμμάχους στην Ασία, όπως Ιαπωνία και Νότια Κορέα, επιλέγοντας μορφές απομόνωσης.

Αναφορικά με το ελεύθερο εμπόριο, την παγκοσμιοποίηση δηλαδή, κατά τον Τραμπ, είναι το σύστημα που, επί δεκαετίες, έδινε το ελεύθερο σε όλες τις χώρες της υφής, να λυμαινούνται τα συμφέροντα και τα δίκαια της Αμερικής. Άποψη, που χρειάζεται ασφαλώς πολλή συζήτηση.

Η υφήλιος, λοιπόν, με τον νέο πλανητάρχη, προχωρεί χωρίς κανόνες. Τι μπορεί να σημαίνει αυτή η διαπίστωση;

Σημαίνει, γενικά, ότι στις διεθνείς σχέσεις, όπου ίσχυε το διεθνές δίκαιο, δεν αναγνωρίζεται πια η ισχύς του, γιατί δεν εφαρμόζονταν σωστά σε όλες τις περιπτώσεις, κατηγορείται ευρέως και πριν από τον Τραμπ, ως υποκριτικό, και συνεπώς πρέπει να αλλάξει. Συγκεκριμένα οι BRICS υποστηρίζουν ότι οι διεθνείς οργανισμοί λειτουργούσαν υπέρ της Δύσης. Μεταβάλλεται διαρρηδην το μέχρι τώρα μονοπολικό σύστημα της Δύσης, που με τους BRICS θα μπορούσε να εξελιχθεί σε διπολικό ή πολυπολικό.

Τι μπαίνει στη θέση του μέχρι, πριν λίγο, ισχύοντος διεθνούς συστήματος; Πως θα είναι η νέα διεθνής τάξη;

Καθώς, στο πεδίο αυτό, τίποτε δεν έχει ακόμη σχηματοποιηθεί, οι υποθέσεις, με βάση κάποιες ενδείξεις, είναι όλες ανοικτές.

Αυτή τη στιγμή, όπως όλα δείχνουν, η υφήλιος επανέρχεται στο σύστημα του 19 αιώνα, της Ευρώπης των κρατών-Εθνών, όπου η ισχύς αποτελούσε τον κύριο ρυθμιστικό παράγοντα, και δεν υπήρχαν διεθνείς οργανισμοί. Διαπίστωση, που αναγκαστικά καθιστά τον κόσμο περισσότερο ανασφαλής.

Αλλά, τι μπορεί να επιδιώκει η Αμερική, καταργώντας την μέχρι τώρα ισχύουσα διεθνή τάξη; Νομίζω ότι είναι εμφανές, ότι επιδιώκει τη διακοπή ή την επιβράδυνση της δικής της παρακμής, που οδηγεί αναπόφευκτα σε υποχώρηση της διεθνούς ισχύος της. Στρέφεται, σαφώς, εναντίον των διαδόχων της, στην παγκόσμια πρωτοκαθεδρία. Της Κίνας, της Ινδίας κλπ.

Αντιθέτως, για την παρακμή της Ευρώπης ουδόλως ενδιαφέρεται. Επιδιώκει, αποκλειστικά τη δική της σωτηρία. Θα σταματήσει, έτσι, πιθανότατα και τα προγράμματα βοήθειας του Γ' κόσμου, που ήδη είχαν πολύ υποβαθμιστεί.

Τα μέσα με τα οποία η Αμερική θα επιδιώξει τους στόχους της

Για να πετύχει, η Αμερική, τη διατήρηση της στην παγκόσμια κορυφή, στρέφεται αναγκαστικά εναντίον των μελλοντικών ανταγωνιστριών της, και κυρίως φυσικά, εναντίον της Κίνας, αλλά και της Ινδίας. Με απλά λόγια, η προσπάθεια της Αμερικής, στα επόμενα χρόνια, θα είναι η πραγματοποίηση αναπτυξιακών ρυθμών ανώτερων από τους ανταγωνιστές της. Και όχι, σε όρους γενικής ανάπτυξης, αλλά με επίκεντρο τις νέες τεχνολογίες, σε όλους φυσικά τους τομείς. Στην Τεχνητή Νοημοσύνη, όπου όμως φαίνεται να υπερέχει ήδη η Κίνα, στην εκμετάλλευση του διαστήματος, στα έξυπνα πολεμικά όπλα, στην εξασφάλιση επάρκειας νερού, στο κλίμα κλπ.

Στην προσπάθειά της αυτήν, που εκφράζεται ως «Η Αμερική και πάλι πρώτη», ελπίζει να βοηθηθεί:

*Πρώτον από την ειρήνη, που πραγματικά επιθυμεί, όπως αποδεικνύει η απόφασή της να περιορίσει αισθητά τις αμυντικές της δαπάνες. Χρειάζεται ειρήνη για την προώθηση των σχεδίων της. Και εδώ εντάσσεται η πρωτοβουλία του Τραμπ σε βίντεο του Νταβός 2025, να καλέσει Ρωσία και Κίνα να περιορίσουν τα πυρηνικά τους οπλοστάσια.

*Δεύτερον, με κάποια μορφή συμμαχίας, στην ουσία λυκοφιλίας με τη Ρωσία, που θα περιλαμβάνει και την Κίνα, αλλά ίσως και το Ιράν, για το οποίο δείχνει ενδιαφέρον, αλλά και κάθε άλλη χώρα, που φαντάζεται ότι απειλεί την πρωτοκαθεδρία της και που θα ήταν ικανοποιημένη αν γινόταν αποδεκτή από τη Δύση. Αλλά, βέβαια, εν γνώσει τους, οι χώρες αυτές, για το τι συμβαίνει, και τι επιδιώκεται από την Αμερική, δεν θα της έχουν εμπιστοσύνη. Θα έχουν καταλάβει ότι η φιλία των ΗΠΑ είναι για να τις αποκοιμίσει.

Η ΕΕ, όπως είπαμε ήδη, δεν ενδιαφέρει την Αμερική, γιατί γενικώς πιστεύει ότι δεν είναι σε θέση να προωθήσει τα σχέδιά της ή την θεωρεί τελειωμένη.

Ένα δικαιολογημένο ερώτημα είναι το αν η ΕΕ θα αποφασίσει να λάβει μέτρα εναντίον της Αμερικής, τα οποία διαθέτει, ως κάποιο βαθμό, και τα οποία, στα πλαίσια ενός εμπορικού πολέμου, θα δημιουργούσαν προβλήματα στην Αμερική. Η απάντηση ανασφαλής. Θα έλεγα, χωρίς σιγουριά, ότι η ΕΕ δεν θα το επιχειρήσει, γιατί έχει πολλά άλλα ακάθια, που πρέπει να φροντίσει. Αλλά, και δεν αποκλείεται.

*Τρίτον, η Αμερική, φυσικά, ελπίζει ότι η κατάργηση των διεθνών κανόνων, των Ηνωμένων Εθνών, θα της εξασφαλίσει τη δυνατότητα, ουσιαστικά να κάνει, με την ισχύ της, ότι νομίζει ότι της συμφέρει. Να αποκτήσει τη Γροιλανδία, να προσεταιρίζεται με κάποιους τρόπους τον Καναδά, το κανάλι του Παναμά και ό,τι άλλο. Η Κίνα ενθαρρύνεται, προφανώς έτσι, να προσαρτήσει την Ταιβάν. Το Ισραήλ να αποκτήσει τμήμα της Γάζας. Η Ρωσία εδάφη της Ουκρανίας κ.ο.κ. Να μη συνεχίσω και με πιο τρομακτικά σενάρια, ειδικά, για την Ελλάδα. Θεωρητικά, το σύνολο των εθνικών συνόρων βρίσκεται υπό απειλή. Κυρίως οι μικρές και αδύναμες χώρες, στις οποίες συγκαταλέγεται και η Ελλάδα. Η κατάκτηση επανέρχεται, εφόσον υποχωρεί ο θεσμός των Η.Ε. Η Αμερική, πιθανόν, οραματίζεται να ξαναγίνει μεγάλη, μέσω προσαρτήσεων. Όμως, το ίδιο δικαίωμα έχουν, θεωρητικά τουλάχιστον, και οι ανταγωνιστές, οπότε το αποτέλεσμα δεν μπορεί να είναι, εκ των προτέρων, σίγουρο.

*Τέταρτον ο Τραμπ απεμπολεί τη μορφή ηγεσίας της υφελίου, που η Αμερική είχε από το 1945, αλλά και δεν θέλει να περάσει σε άλλα χέρια. Η υφήλιος εγκαταλείπεται χωρίς ηγεσία και χωρίς έλεγχο σταθερότητας, κατευθυνόμενη κατά περίπτωση από την ισχύ. Ο Τραμπ καταργεί, έτσι, ουσιαστικά ό,τι αποτελούσε τη Δύση, βάζοντας το ΤΙΠΟΤΑ στη θέση της. Ή το Νόμο της Ζούγκλας. Η επίδραση του δισεκατομμυριούχου Elon Musk, στην απόφαση του Τραμπ για απομονωτισμό φαίνεται να είναι ιδιαιτέρως ισχυρή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Φθάσαμε και στα συμπεράσματα, των οποίων η εξαγωγή είναι ακόμη πιο δύσκολη από όσο η ανάλυση του κυρίου σώματος, καθώς οι σκοτεινές πλευρές του όλου θέματος είναι περισσότερες από τις φωτεινές.

*Ως πρώτο, λοιπόν, συμπέρασμα να επαναλάβω το απίστευτο, ότι στη νέα διεθνή τάξη δεν θα υπάρχει, ουσιαστικά, διεθνές δικαίο και διεθνείς οργανισμοί. Όχι ότι θα έχουν επισήμως καταργηθεί, αλλά δεν θα έχουν εμβέλεια.

Φαίνεται τρομακτικό. Ωστόσο, να υπενθυμίσω, ότι ο βαθμός αποτελεσματικότητας του διεθνούς δικαίου, έφθινε σιγά σιγά τα τελευταία χρόνια. Και ήταν, ολοένα περισσότερο, αποδεκτή η πεποίθηση, ότι η λειτουργία του ευνοεί περισσότερο τους ισχυρούς και, ακόμη, ότι εμφανίζεται με δύο μέτρα και δύο σταθμά. Να αναφέρω, σχετικά, ότι το διεθνές δικαίο δεν παρακουνήθηκε από την τουρκική εισβολή στην Κύπρο, εδώ και πάνω από 50 χρόνια, ενώ αντιθέτως έχυσε πύρινα δάκρυα για την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Να προχωρήσω με την πλήρη αδράνεια του διεθνούς δικαίου, στις καθημερινές απειλές των Τούρκων, εναντίον μας, όπως περιέχονται στο μήθευμα της Γαλάζιας Πατρίδας. Να μην παραλείψω και το όργιο ορισμένων υποχρεώσεων, που επιβλήθηκαν στην Ελλάδα με τα Μνημόνια, από όπου πολυτελώς απουσίαζε το διεθνές δικαίο, όπως και ανάμεσα σε άλλα η υποχρέωση του μη συμψηφισμού χρεών. Να προσθέσω και την απαίτηση της κυρίας φον ντερ Λάιεν, που απτόητη απαιτεί πληρωμή των χρεών από την Ουκρανία, όταν η χώρα της χρωστά τρισεκατομμύρια στην Ελλάδα, τα οποία αρνείται, επί 53 χρόνια να καταβάλει.

Για να μην πάμε και σε άλλα μήκη και πλάτη, όπως στον πόλεμο στο Ιράκ, στον πόλεμο Ισραήλ-Χαμάς κλπ., κλπ.

Παρά ταύτα, ασφαλώς, θα μας λείπει το διεθνές δικαίο, έστω και ως ουτοπία, ότι θα μπορούσαμε ίσως και κάτω από κά-

ποιες προϋποθέσεις, να βρούμε το δικαίο μας. Η βεβαιότητα ότι θα πρέπει να τα βγάλουμε πέρα μόνοι μας, θα είναι σίγουρα αγχωτική.

Α, και να μην ξεχάσω και ένα θετικό αποτέλεσμα, σχετικό με την κατάργηση της Δύσης. Ότι, δηλαδή, η Ελλάδα, δεν θα αγχώνεται πια, κάθε φορά που θα τίθεται κάποιο ζήτημα, προκειμένου να αποδείξει ότι «ανήκει στη Δύση».

*Το δεύτερο συμπέρασμα εμφανίζεται με μορφή ερωτήματος, που προς το παρόν δεν έχει δυνατότητα σαφούς απάντησης. Δηλαδή, αν η επιβαλλόμενη, από τον Τραμπ, νέα διεθνής τάξη θα είναι διαρκείας, ή θα μεταβληθεί και πότε και με ποια μορφή; Όλα είναι δυνατά, αλλά τίποτα από αυτά δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί με κάποιο λογικό βαθμό πιθανοτήτων. Ακόμη και Γ' Παγκόσμιος δεν μπορεί να αποκλειστεί.

*Το τρίτο συμπέρασμα, επίσης με μορφή ερωτήματος, είναι το αν υπάρχουν στον ορίζοντα δυνατότητες αποτελεσματικής αντίδρασης, που θα μπορούσε να ανατρέψει τη νέα τάξη του Τραμπ. Δημιουργώντας, δηλαδή, συνθήκες που θα δημιουργούσαν σοβαρά εμπόδια στα σχέδια Τραμπ, όπως αυτά περιλαμβάνονται στη νέα διεθνή τάξη.

Αυτή τη στιγμή, η πολύ πιθανή αντίδραση, στα σχέδια Τραμπ, είναι οι BRICS. Και από τα 10 μέλη του, η Κίνα και η Ρωσία. Η μόνη περίπτωση, που θα μπορούσε να χαλάσει τα σχέδια Τραμπ, και αυτή άλλωστε που τον πανικοβάλλει, είναι η δημιουργία παράλληλου νομίσματος, που θα περιόριζε την εμβέλεια του \$ και θα πρόβαλε το φάσμα του τεράστιου αμερικανικού χρέους. Ο Τραμπ, απείλησε τους BRICS με την επιβολή δασμών 100% στα προϊόντα τους, αν τολμήσουν να συνεχίσουν τις προσπάθειες για τη δημιουργία δικού τους νομίσματος.

Ωστόσο, παρότι οι κυρώσεις, όπως αποδείχθηκε γι' ακόμη μια φορά, στην περίπτωση του πολέμου στην Ουκρανία, μπορεί να λειτουργήσουν και αντίστροφα, η σχετική απόφαση θα ληφθεί από την Κίνα και τη Ρωσία. Αν, δηλαδή, τους ευνοεί περισσότερο η αναγνώριση της ύπαρξής τους και η παραμονή στο πλευρό του Τραμπ (παρότι είναι βέβαιο ότι δεν θα έχουν εμπιστοσύνη στις φαινομενικά καλές του προθέσεις) ή αν αντιθέτως καταλήξουν στην συνέχιση της προσπάθειας εμβάθυνσης της οργάνωσης των BRICS, στην αύξηση των μελών τους και στην εξακολούθηση της πολιτικής τους. Προς το παρόν δεν μπορώ να απαντήσω.

Και τέλος, το μέγα ερώτημα είναι, το αν τα στοιχεία της νέας διεθνούς τάξης, που προωθεί ο Τραμπ, αν φυσικά δεν παρεμποδιστεί η υλοποίησή τους από αποτελεσματικές αντιδράσεις, θα έχουν ως αποτέλεσμα το επιδιωκόμενο. Που είναι: «ξανά, η Αμερική μεγάλη». Και που αναλύεται στο ότι η Αμερική θα παραμείνει πρώτη στην κορυφή της υφελίου, έχοντας ξεπετάξει τους παραδοσιακούς της συμμάχους, αλλά έχοντας εμποδίσει την Κίνα να την εκτοπίσει. Θα ριψοκινδυνέψω, εδώ, θετική απάντηση. Η νίκη, ωστόσο της Αμερικής, θα είναι απλώς μια καθυστέρηση 3-5 ετών, για την ανάληψη της διαδοχής στην κορυφή της υφελίου, από την Κίνα. Διότι, το ποτάμι δεν γυρίζει πίσω, και η Δύση βρίσκεται ήδη σε βαθιά παρακμή, έστω και αν πέταξε από πάνω της την Ευρώπη, που βρίσκεται σε ακόμη πιο προχωρημένο στάδιο παρακμής.

Τα άρθρα που δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα του ΙΗΑ εκφράζουν αποκλειστικά τους συγγραφείς –Η ιστοσελίδα του ΙΗΑ δεν λογοκρίνει, ούτε επεμβαίνει σε άρθρα του ΙΗΑ

Ποια γεγονότα οδήγησαν στην ίδρυση του NATO

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Μπαλτζώη
Προέδρου του ΕΛΙΣΜΕ

Στις 4 Απριλίου συμπληρώνονται 76 χρόνια από την ίδρυση του NATO, όταν το 1949 υπογράφηκε στην Ουάσιγκτον ο Οργανισμός του Βορειοατλαντικού Συμφώνου (North Atlantic Treaty Organization) γενέθλια που σίγουρα δεν θα εορταστούν σε πανηγυρικούς τόνους, ελέω των κοσμογονικών εξελίξεων που φέρνει η εποχή Τραμπ.

Η Γηραιά Ήπειρος στρέφεται στον επανεξοπλισμό της, με στόχο την οριστική απεξάρτηση από την αμερικανική στρατιωτική ισχύ, δηλαδή μέσα στα επόμενα πέντε ή 10 χρόνια, να αντικατασταθούν οι ΗΠΑ στο NATO! Όπως έγραψαν πρόσφατα οι Financial Times, οι μεγαλύτερες ευρωπαϊκές στρατιωτικές δυνάμεις καταρτίζουν ήδη σχέδια για να αναλάβουν μεγαλύτερες ευθύνες από τις ΗΠΑ όσον αφορά την άμυνα της Ευρώπης, στο πλαίσιο και της στρατηγικής του Τραμπ για ενδεχόμενο κλείσιμο αμερικανικών βάσεων και οριστική αποχώρηση των αμερικανικών δυνάμεων από τη γηραιά ήπειρο.

Η Ευρώπη εδώ και δεκαετίες βασίστηκε στις ΗΠΑ και τον ρόλο τους στο NATO για την ασφάλειά της, εποχή που έφτασε στο τέλος της, όπως διαμηνύουν τα πολλαπλά μηνύματα από την νέα αμερικανική ηγεσία. Σύμφωνα με δημοσιεύματα, τον προσεχή Ιούνιο θα παρουσιαστεί σχέδιο στους Αμερικανούς από τους Ευρωπαίους για την μεταφορά του βάρους – σε οικονομικό και στρατιωτικό επίπεδο – στα ευρωπαϊκά κράτη. Σύμφωνα με τις πληροφορίες, η πρόταση που θα κατατεθεί στην Ουάσιγκτον θα περιλαμβάνει σταθερές δεσμεύσεις για αύξηση των ευρωπαϊκών αμυντικών δαπανών και την ανάπτυξη στρατιωτικών δυνατοτήτων, στα χνάρια και του αμυντικού σχεδιασμού της ΕΕ (Λευκή Βίβλος, Rearm Europe).

Να σημειωθεί ότι, οι ΗΠΑ ξοδεύουν αυτή τη στιγμή περισσότερα για την άμυνα από όλους τους συμμάχους του NATO και το πυρηνικό τους οπλοστάσιο έχει αναπτυχθεί για την άμυνα της Ευρώπης. Επίσης, παρέχουν στους Ευρωπαίους οπλικά συστήματα και πληροφορίες, δυνατότητες που δεν έχει κανείς άλλος στην Ευρώπη και έχουν αναπτύξει πάνω από 80.000 στρατιώτες στην ευρωπαϊκή επικράτεια.

Πώς όμως φτάσαμε στις ίδρυση της Συμμαχίας, της οποίας το τέλος συζητείται πλέον ανοιχτά στην Δύση;

Η ίδρυση του NATO

Το NATO ξεκίνησε ως η συμμαχία των ΗΠΑ και του Καναδά με χώρες της Δυτικής Ευρώπης (Βρετανία, Γαλλία, Ιταλία, Βέλγιο, Ολλανδία, Λουξεμβούργο, Νορβηγία, Δανία, Πορτογαλία, Ισλανδία), με σκοπό την προστασία της Γηραιάς Ηπείρου από ενδεχόμενη στρατιωτική επίθεση της Σοβιετικής Ένωσης. Για να φθάσουμε στην τελική πράξη είχε προηγηθεί η πρωτοβουλία των Βρετανών για συλλογική άμυνα στην Ευρώπη, με την υπογραφή της Συνθήκης των Βρυξελλών τον Μάρτιο του 1948. Στην πραγματικότητα, το Λονδίνο είχε συλλάβει την ιδέα για τη Συνθήκη των Βρυξελλών αποκλειστικά ως το όχημα προκειμένου να καταστήσει δυνατή τη συμμετοχή των ΗΠΑ στις διευθετήσεις για την ευρωπαϊκή ασφάλεια.

Όλο αυτό συνέβαινε ενώ οι Σοβιετικοί προσπάθησαν να εκβιάσουν την Δύση σε ένα νέο γύρο διαπραγματεύσεων για το μέλλον της Γερμανίας, κυρίως με το να επιβάλλουν αποκλεισμό στο Δυτικό Βερολίνο, εκτός από τον αέρα. Σήμερα γνωρίζουμε ότι η απόφαση του Στάλιν να μην σταματήσει την αεροπορική πρόσβαση ήταν αντίθετη προς τις συστάσεις του σοβιετικού στρατού. Ο Στάλιν, περιμένοντας ότι δεν θα ήταν σε θέση η Δύση να υποστηρίξει το Δυτικό Βερολίνο από αέρος, επέλεξε να μην προκαλέσει μια στρατιωτική σύγκρουση.

Ο δεύτερος Γενικός Γραμματέας του NATO, ο Βέλγος Paul-Henri Spaak, είπε κάποτε, χαριτολογώντας, ότι το NATO θα έπρεπε να αναγείρει ένα άγαλμα στον Ιωσήφ Στάλιν! Ακόμη και σήμερα, κάποιος μπορεί να αναρωτηθεί: “Εάν ο Στάλιν δεν είχε υπερεκτιμήσει τις δυνατότητές του στην Ανατολική Ευρώπη και το Βερολίνο, θα είχε αναδυθεί το NATO όπως το γνωρίζουμε”;

Ο σκοπός του NATO

Το 1952, ο Lord Ismay, πρώτος Γραμματέας του NATO, είχε αποκαλύψει –με το γνωστό βρετανικό φλέγμα και προβοκατόρικο τρόπο θα

λέγαμε— τον σκοπό δημιουργίας του NATO με την παροιμιώδη φράση: «Να κρατήσει την Σοβιετική Ένωση έξω, τους Αμερικανούς μέσα και τους Γερμανούς κάτω» (“keep the Soviet Union out, the Americans in, and the Germans down”). Για να φθάσουμε σε αυτό το σημείο είχαν προηγηθεί γεγονότα, εκτιμήσεις και καταστάσεις που έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον.

Στις ΗΠΑ, μετά τον πόλεμο, υπήρχε και τότε μια τάση και φωνές για απόσυρση από την Ευρώπη, αφού οι ΗΠΑ ήταν στις νικήτριες δυνάμεις, με τις λιγότερες απώλειες σε σχέση με τις κατεστραμμένες ευρωπαϊκές χώρες. Μάλιστα, η άποψη των Αμερικανών, σε ό,τι αφορά την ηττημένη Γερμανία που ήταν η αιτία για δύο παγκόσμιους πολέμους με δεκάδες εκατομμύρια νεκρούς, ήταν να τη φέρουν ει δυνατόν στη λίθινη εποχή. Τι άλλαξε τότε την αμερικανική γεωστρατηγική αντίληψη; Δύο γεγονότα:

- Πρώτο, ήταν το πραξικόπημα της Πράγας, τον Φεβρουάριο του 1948 που έδωσε αποφασιστική ώθηση στη δημιουργία του Συμφώνου των Βρυξελλών. Ενίσχυσε δε και τις αμερικανικές τάσεις για μια συμμαχία με τη Δυτική Ευρώπη.
- Δεύτερον, ο αποκλεισμός του Βερολίνου από τον Ιούνιο του 1948, έπεισε τους Αμερικανούς ότι οι Σοβιετικοί θα μπορούσαν να προκαλέσουν έναν νέο πόλεμο, αν μη τι άλλο, λόγω της μεγάλης ανισορροπίας ισχύος που υπήρχε στην ευρωπαϊκή ήπειρο.

Ο στρατηγικός γκουρού των ΗΠΑ

Μετά από αυτά, καταλυτικός παράγων απέβη τελικά το τηλεγράφημα του πρέσβη των ΗΠΑ στην Μόσχα του Τζορτζ Κένναν το 1946. Στο μακροσκελές τηλεγράφημά του (The Long

Telegram) έκτασης 8.000 λέξεων, ο Τζορτζ Κένναν, γκουρού αργότερα της αμερικανικής γεωστρατηγικής αντίληψης, ανέλυε την σοβιετική απειλή και παρότρυνε την αμερικανική ηγεσία στη λήψη σοβαρών αποφάσεων για την αντιμετώπισή της. Το τηλεγράφημα ήταν τελικά και ο καταλύτης για την αλλαγή στάσης των ΗΠΑ.

Έτσι άλλαξαν την αρχική τους αντίληψη περί απομονωτισμού και αποφάσισαν αφενός τη δημιουργία μιας μοναδικής και πρωτότυπης συλλογικής πολιτικο-στρατιωτικής συμμαχίας κλειστού τύπου, αφετέρου, αντί της καταλυτικής τιμωρίας των Γερμανών, να δημιουργήσουν στην Δυτική Γερμανία το απαραίτητο στρατιωτικό και οικονομικό ανάχωμα για την αντιμετώπιση της σοβιετικής αναθεωρητικής και επεκτατικής πολιτικής.

Έτσι, καταλήγοντας θα λέγαμε ότι, τα αίτια της δημιουργίας του NATO πρέπει να αναζητηθούν σε δύο επίπεδα: Πρώτον, την εντεινόμενη δυτικοευρωπαϊκή ανασφάλεια, και δεύτερον στη συμπεριφορά της Σοβιετικής Ένωσης το έτος 1948, που τελικά έπεισε τους Αμερικανούς για την ανάγκη δικής τους παρέμβασης. Έτσι είδαμε την τεράστια οικονομική βοήθεια που προσφέρθηκε στη Δυτική Γερμανία, ώστε να αναφέρεται η πολιτική αυτή ως δήθεν γερμανικό οικονομικό θαύμα (δεν είναι διόλου τυχαίο που το Βερολίνο είναι μόνιμος στόχος του Τραμπ).

Αντί επιλόγου: Όταν τον Νοέμβριο του 2019 ο Μακρόν αναφέρονταν στον «εγκεφαλικό θάνατο του NATO», η Συμμαχία δεν αντιμετώπιζε την υπαρξιακή κρίση που αντιμετωπίζει σήμερα, παρόλο που μεσολάβησε η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία...

Συμπληρωματικό σχόλιο του υπευθύνου εκδόσεως

Οι κύριες χώρες του NATO διαμορφώνουν τις θέσεις τους για τη Συμμαχία με βάση τις εθνικές τους προτεραιότητες και τις παγκόσμιες εξελίξεις.

Συνοπτικά, πώς αυτές οι χώρες βλέπουν σήμερα το NATO:

Ηνωμένες Πολιτείες: Ως ηγετική δύναμη του NATO, οι ΗΠΑ τονίζουν τη σημασία της συλλογικής άμυνας και ενθαρρύνουν τα ευρωπαϊκά μέλη να αυξήσουν τις αμυντικές τους δαπάνες για δίκαιη κατανομή των βαρών.

Γερμανία: Υποστηρίζει την ενίσχυση της ευρωπαϊκής ασφάλειας εντός του πλαισίου του NATO, προωθώντας παράλληλα τη συνεργασία μεταξύ NATO και Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Γαλλία: Επιδιώκει την ανάπτυξη μιας ισχυρότερης ευρωπαϊκής αμυντικής ικανότητας, διατηρώντας την αυτονομία της, αλλά αναγνωρίζει τον κεντρικό ρόλο του NATO στην ευρωπαϊκή ασφάλεια.

Ηνωμένο Βασίλειο: Παραμένει προσηλωμένο στο NATO, υποστηρίζοντας ενεργά τις αποστολές του και ενισχύοντας τις διατλαντικές σχέσεις, ιδιαίτερα μετά το Brexit.

Τουρκία: Αντιμετωπίζει προκλήσεις στις σχέσεις της με άλλα μέλη, αλλά συνεχίζει να θεωρεί το NATO σημαντικό για την περιφερειακή της ασφάλεια.

Παρά τις διαφοροποιήσεις, τα μέλη του NATO συμφωνούν στη σημασία της Συμμαχίας για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

Ίμια 1996 και πως το πάθημα πρέπει να γίνεται μάθημα

Του Αντιναυάρχου ε.α. Βασιλείου Μαρτζούκου ΠΝ
Επιτίμου Διοικητού ΣΝΔ και Αντιπροέδρου ΕΛΙΣΜΕ

Η επιτυχής αντιμετώπιση μίας διακρατικής κρίσεως άμυνας και ασφάλειας απαιτεί προϋπάρχουσα θεσμική, ηγετική, οργανωτική, γνωστική, εμπειρική και υλική προετοιμασία σε όλα τα επίπεδα. Εικοσιεννέα (29) χρόνια πριν έλαβε χώρα η κρίση των Ιμίων της οποίας τις ολέθριες επιπτώσεις βιώνει η χώρα μας και σήμερα. Ο τότε χειρισμός της κρίσεως (ΧΚ) αποτελεί διαχρονικό παράδειγμα προς αποφυγήν. Έκτοτε φαίνεται ότι το πάθημα δεν έγινε μάθημα στο πολιτικό τουλάχιστον επίπεδο, το οποίο και φέρει την όλη ευθύνη του ΧΚ. Τα κύρια πολιτικά σφάλματα της κρίσεως των Ιμίων συνοψίζονται επιγραμματικά στα ακόλουθα:

- Παρά τις ενδείξεις η κρίση δεν εντοπίσθηκε έγκαιρα, ώστε να υπάρξουν προληπτικές ενέργειες. Ακόμη και όταν η κρίση έγινε ορατή, αρχικά υποβαθμίσθηκε.
- Το αποκλειστικά αρμόδιο ΚΥΣΕΑ ουδέποτε συνεκλήθη, με αποτέλεσμα ο Πρωθυπουργός να ενημερώνεται κυρίως από συμβούλους, ενώ άλλοι φορείς (π.χ. ΥΕΘΑ, Α/ΓΕΕΘΑ) αποδέσμευαν εξ ανάγκης Εθνικούς Κανόνες Εμπλοκής (ΕΚΕ), αρμοδιότητα ΚΥΣΕΑ.
- Οι αντιδράσεις υπήρξαν ανακλαστικές και όχι αποτέλεσμα στρατηγικού σχεδιασμού.
- Ανεπαρκής αξιοποίηση διπλωματικών και γεωπολιτικών μας ερεισμάτων.
- Η πολιτική ηγεσία δεν γνώριζε στοιχειώδεις κανόνες αποτροπής, καθώς και βασικές διαδικασίες κλιμακώσεως και αποκλιμακώσεως της κρίσεως.
- Οι σχέσεις πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας δεν ήταν αγαστές.

- Αμοιβαία καχυποψία μεταξύ κορυφαίων στελεχών της κυβερνήσεως.
 - Έλλειψη συνεργασίας μεταξύ συναρμοδίων Υπουργείων.
 - Πολλαπλοί και παράλληλοι δίαυλοι επικοινωνίας με το εξωτερικό, δίχως μάλιστα κοινή γραμμή.
 - Αναντιστοιχία πολιτικών εξαγγελιών και πράξεων.
 - Ουδέποτε η πολιτική ηγεσία ενημερώθηκε και έλαβε αποφάσεις στον προβλεπόμενο χώρο ΧΚ που είναι το Εθνικό Κέντρο Επιχειρήσεων.
 - Αγνοήθηκε η ΕΥΠ.
 - Ανεπαρκής διαχείριση ΜΜΕ.
 - Μη ενημερωμένη κοινή γνώμη (εργήγορση αυτής δίχως πανικό).
 - Η πολιτική ηγεσία επέρριψε ευθύνες αποκλειστικά στις ΕΔ της χώρας και ουδέποτε προέβη σε αυτοκριτική.
- Αναμένεται έστω και τώρα η κυβέρνηση να προβεί στις δέουσες κινήσεις προκειμένου να μην επαναληφθεί η εθνικά ζημιογόνος κρίση των Ιμίων. Το ΕΛΙΣΜΕ εδώ και πολλά έτη δηλώνει πρόθυμο να συνδράμει προς την κατεύθυνση αυτή. Η κρίση των Ιμίων μας άφησε γκρίζες περιοχές, «ζωτικά» τουρκικά συμφέροντα στο Αιγαίο και την θυσία τριών ηρωικών στελεχών του Πολεμικού μας Ναυτικού. Υπάρχει απόλυτη σκοπιμότητα η επόμενη κρίση να βρει την πατρίδα μας έτοιμη και για τον σκοπό αυτό η Κυβέρνηση θα πρέπει πάντοτε να θυμάται ότι «Κυβερνάν εστί Προβλέπειν».

20 – Ιανουαρίου – 2025

Συμπληρωματικών σχόλιον του υπευθύνου εκδόσεως

Μία εκδοχή προτεινόμενης πολιτικής συνεργασίας μεταξύ πολιτικής ηγεσίας και ενόπλων δυνάμεων για την Ελλάδα βάσει κάποιων -μάλλον ιδεατού τύπου- εκτιμήσεων θα μπορούσε να βασίζεται στα εξής:

- Θεσμική Συνεννόηση και Στρατηγικός Σχεδιασμός
- Διαμόρφωση ενιαίας εθνικής στρατηγικής με συστηματική επικοινωνία μεταξύ κυβέρνησης, διπλωματίας και στρατιωτικής ηγεσίας. Διαρκής Επιτελική Ενημέρωση
- Η πολιτική ηγεσία πρέπει να λαμβάνει τακτικές, ακριβείς πληροφορίες για την κατάσταση ασφαλείας και να συμβουλευεται τις ένοπλες δυνάμεις πριν από κρίσιμες αποφάσεις. Ενίσχυση της Αποτρεπτικής Ικανότητας
- Επένδυση σε εξοπλισμούς, επιχειρησιακή ετοιμότητα και ασκήσεις με σενάρια κρίσεων, ώστε να υπάρχει ετοιμότητα αντίδρασης. Διακομματική Συναινέση στα Ζητήματα Εθνικής Άμυνας
- Τα εθνικά θέματα δεν πρέπει να αποτελούν πεδίο μικροπολιτικής αντιπαράθεσης. Ενεργός Διπλωματία με Παράλληλη Στρατιωτική Ετοιμότητα
- Ο συνδυασμός ισχυρής αποτρεπτικής ικανότητας

και αποτελεσματικής διπλωματίας διαμορφώνει καλύτερους όρους για τη χώρα. Διαχείριση Κρίσεων με Ψυχραιμία και Ρεαλισμό

-- Η λήψη αποφάσεων να βασίζεται σε ρεαλιστικές εκτιμήσεις, χωρίς υποτίμηση ή υπερτίμηση της απειλής. Μια τέτοια συνεργασία μπορεί να οδηγήσει σε αποφάσεις που διασφαλίζουν την εθνική κυριαρχία και αποτρέπουν κρίσεις, όπως αυτή των Ιμίων, από το να εξελιχθούν σε καταστροφικές καταστάσεις.

--Συνιστάται η εκπαίδευση ολοκλήρου του σώματος του κοινοβουλίου σε όλες τις ανωτέρω πτυχές συνεργασίας και λοιπών αναγκαιουσών δράσεων και μέτρων, μέσω σεμιναρίων και υποχρεωτικής παρουσίας, ώστε να είναι απαξάπαντες οι βουλευτές ενήμεροι της σοβαρότητας του αντικειμένου και να γνωρίζουν καλώς τις πτυχές μιας εκτιμωμένης, ως ενδεχομένης ή επικείμενης καταστάσεως κρίσεως. Και αυτό, ώστε να ελέγχουν τους υπευθύνους αποφάσεων, αποβάλλοντας σκέψεις ιδιωφελείας δι'αποφυγής του εθιμικού εν Ελλάδι πολιτικού κόστους και πάντοτε προς όφελος του εθνικού συμφέροντος και της ιστορικής πορείας της Ελληνικής πατρίδας.

Ένα τηλεφώνημα...

και η μεγάλη ντροπή Ευρώπης και δορυφόρων-νενέκων

Από τις Ανιχνεύσεις (<https://www.anixneuseis.gr>)

Μια πρώτη επίσημη τηλεφωνική επαφή, διάρκειας 90 λεπτών, των προέδρων ΗΠΑ και Ρωσίας, και η με τυμπανοκρουσίες παρουσίασή της από πλευράς Τραμπ, ανοίγει ένα νέο γεωπολιτικό σκηνικό – που θα φανεί σύντομα πόσες αλλαγές θα επιφέρει. Υπάρχουν όμως ορισμένα πρώτα ηχηρά συμπεράσματα:

- Καταρρέει εντελώς η αντιρωσική υστερία που είχε καλλιεργηθεί από το 2022. Ο Πούτιν, μέχρι χθες εγκληματίας πολέμου κατά τη συλλογική Δύση, εγκωμιάζεται από το νέο αφεντικό των ΗΠΑ. Οι δυο τους ανταλλάσσουν προσκλήσεις επισκέψεων, και πλέον λέγεται επίσημα ότι «ήταν ένας πόλεμος που δεν έπρεπε να γίνει».

- Αναγνωρίζονται σε μεγάλο βαθμό θέσεις της Ρωσίας: Η Ουκρανία δεν μπαίνει στο NATO. Δεν συζητιέται η επαναφορά των συνόρων του 2014. Οι όποιες «ειρηνευτικές» ευρωπαϊκές δυνάμεις δεν θα καλύπτονται από το άρθρο 5 περί εμπλοκής του NATO. Καταργείται ο Ζελένσκι, δεν μετέχει σε διαπραγματεύσεις.

- Πρακτικά αυτά μοιάζουν με νίκη της Ρωσίας. Αποτελούν μέρος μιας στρατηγικής αναδίπλωσης των ΗΠΑ (που θα παρουσιαστεί σαν «δώρο» στην ειρήνη και την ανθρωπότητα) και ένα θεαματικό άδειασμα της προηγούμενης διοίκησης (Δημοκρατικοί-Μπάιντεν), της Κομισιόν και «μεγάλων» ευρωπαϊκών δυνάμεων.

- Ο σχεδιασμός της Κομισιόν έχει τιναχθεί στον αέρα, αφού πρώτα η Ευρώπη, ως «αποικία» των ΗΠΑ, ακολούθησε τις προσαγές του πολέμου ενάντια στη Ρωσία. Πυροβολώντας τα ίδια της τα πόδια, σύρθηκε σε έναν πόλεμο επί ευρωπαϊκού εδάφους, έγινε τελάλης του ολέθρου και της στρατιωτικής οικονομίας, στήριξε τη γενοκτονία και εθνοκάθαρση των Παλαιστινίων.

- Τώρα η Ευρώπη νοιώθει να αδειάζεται. Μια ανίσχυρη οργή διακατέχει Γάλλους, Άγγλους, Γερμανούς, Πολωνούς, Ιταλούς, Ισπανούς ηγέτες (βλ. και την κοινή δήλωση «Δεν υπάρχει διαρκής ειρήνη στην Ουκρανία χωρίς την Ευρώπη»), και φυσικά την «ηγεσία» της Ε.Ε. Ακόμα και ο νέος γ.γ. του NATO, ο Ολλανδός Ρούτε, συμπεριφέρεται σαν ορντινάντσα του νέου υπουργού Άμυνας των ΗΠΑ – ο οποίος παρουσίασε στη σύνοδο του NATO τους νέους όρους του καινούργιου αφεντικού, περιλαμβανομένης της αύξησης των εισφορών στο NATO.

- Εφόσον προχωρήσουν τα πράγματα σε αυτή τη νέα πίστα, δημιουργώντας την εντύπωση μιας πιθανής ειρήνης (ακόμα κι αν οδηγήσουν απλά σε παύση πυρών παρά σε μακροπρόθεσμη λύση), ο Big Boss θέλει να εισπράξει 500 δισ. δολάρια από την αρπαγή των σπάνιων γαιών που διαθέτει σε αφθονία η

Ουκρανία. Σαν οι ΗΠΑ να προσαρτούν το υπόλοιπο της Ουκρανίας, και να επιβάλλουν ό,τι νομίζουν για τη μεταπολεμική διαχείριση-ανοικοδόμηση. Εκεί που όλοι έβλεπαν τη νέα Ριβιέρα στη Γάζα, ο Τραμπ θέλει να κάνει μια πολύ μεγαλύτερη μπάζα στην καρδιά της Ευρώπης.

Όλες αυτές οι εντυπωσιακές εξελίξεις δείχνουν ότι ο πόλεμος στην Ουκρανία (αλλά και στη Γάζα) μπορούσαν και έπρεπε να σταματήσουν πολύ νωρίτερα. Η συνέχισή τους ήταν προϊόν πολιτικής βούλησης και ειδικών συμφερόντων. Οδηγούσαν όμως σε ένα αδιέξοδο για την κύρια δύναμη της συλλογικής Δύσης, τις ΗΠΑ, που πρέπει να αναδιοργανωθεί και να ακολουθήσει έναν άλλο ιμπεριαλιστικό δρόμο.

Ντροπή και όνειδος για την πολιτική ηγεσία και όλο το πολιτικό σύστημα της χώρας μας, που αποδέχεται ό,τι προστάξουν οι ΗΠΑ και οι Βρυξέλλες. Η Ελλάδα μπλέχθηκε και στους δύο πολέμους ενάντια στα συμφέροντά της, κήρυξε εχθρό τη Ρωσία, ψήφισε τις κυρώσεις, έστειλε στρατιωτικό υλικό στην Ουκρανία. Η πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο Μητσοτάκης και ο Δένδιας επισκέφθηκαν το Κίεβο, έφεραν στη Βουλή τον Ζελένσκι και τους Αζοφιστές, χαρακτήρισαν «πουτινικό» όποιον υποστήριζε τον τερματισμό του πολέμου. Τώρα θα καταπιούν τη γλώσσα τους χωρίς ίχνος ντροπής, και θα ευθυγραμμιστούν με όσα διατάξει το νέο αφεντικό... Επιπλέον, θα βλέπουμε Γάλλους, Άγγλους, Γερμανούς, Ιταλούς, Ισπανούς κ.ά. να συνάπτουν στρατιωτικές συμφωνίες με την Τουρκία, και ο κ. Γεραπετρίτης θα κάνει υποκλίσεις στον πρώην τζιχαντιστή «πρόεδρο» της Συρίας...

Το νέο γεωπολιτικό ταμπλό που στήνεται μέλει να φανεί πόσο καλύτερο θα είναι, και κατά πόσο θα προωθήσει πραγματικά την ειρήνη. Μάλλον θα ορθωθούν στρατοπεδεύσεις, και η τάση προς τον πόλεμο θα συνοδεύει τις νέες στρατηγικές όλων των μεγάλων παικτών, σαν προϊόν του ανταγωνισμού που μαίνεται. Μια περίοδος ιμπεριαλιστικής «ειρήνης δια της ισχύος» που συμπεριλαμβάνει προσαρτήσεις, διαμελισμούς, ακόμα και «εξαφάνιση» χωρών. Ο γεωπολιτικός αναδασμός θα συνεχιστεί με πολλαπλά μέσα.

Για τη χώρα μας τι σημαίνουν όλα αυτά; Μια χώρα «τζουτζές», «δεδομένος σύμμαχος», είναι ό,τι χειρότερο μπορεί να διανοηθεί και να πράττει μια κρατική οντότητα. Μοιάζει σαν να απαρνείται τον εαυτό της προς εξυπηρέτηση των «αφεντικών» (αντί πινακίου φακής για τους τοπικούς αντιπροσώπους).

Μια άλλη ανάγνωση της διαμορφούμενης πραγματικότητας θα επέβαλλε μια εντελώς διαφορετική στάση!

Η ελληνική εθνική ασφάλεια στην εποχή Τραμπ

Του Ζαχαρία Μίχα

Διευθυντού Μελετών του ΙΑΑΑ

Η εικόνα της υπό ανάδυση αρχιτεκτονικής ασφαλείας την εποχή Τραμπ, όπως εξηγήθηκε σε προηγούμενο άρθρο επηρεάζει την ελληνική εθνική ασφάλεια. Αν υπάρχει μια μεγάλη ευκαιρία για την Αθήνα είναι ότι πρέπει να συνειδητοποιήσει την ανάγκη να αντιμετωπίσει το ζήτημα με αποκλειστικό γνώμονα τη σύγκληση συμφερόντων με άλλες χώρες και να απεμπλακεί από τη συνήθη δικαιοκή και συναισθηματική αντιμετώπιση.

Μια ματιά στον περίγυρο, υπό τη συγκεκριμένη οπτική γωνία, αποκαλύπτει ότι προηγούνται τα συμφέροντα των χωρών και έπονται οι συναισθηματικές προσεγγίσεις για να επιτύχουν την εσωτερική νομιμοποίηση πολιτικών αποφάσεων που λαμβάνονται αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση αυτών των συμφερόντων. Τα συμφέροντα των χωρών καθορίζονται από τη γεωπολιτική, την αλληλεπίδραση δηλαδή της γεωγραφίας με τους συντελεστές ισχύος των κρατών και τον τρόπο χρήσης τους στο διεθνές περιβάλλον.

Παρά τις καλές σχέσεις και τη συνεργασία της Τουρκίας με την Ισπανία, την Ιταλία και τη Βρετανία, η Άγκυρα αντιλαμβάνεται ότι η νέα κατάσταση παραμένει περίπλοκη. Το βασικό πρόβλημα του Ερντογάν είναι η ειδική σχέση μεταξύ των ΗΠΑ του Τραμπ με το Ισραήλ του Νετανιάχου, που μοιάζει ανυπέρβλητο εμπόδιο. Παρόλο που η αμερικανική διπλωματία θα συνδιαλλαγεί με την τουρκική, η ξεκάθαρη εναντίωση του καθεστώτος Ερντογάν στο Ισραήλ, σε όλα τα επίπεδα, επηρεάζει καθοριστικά τους υπολογισμούς της ομάδας Τραμπ.

Προς το παρόν, η Τουρκία δείχνει ότι παρακάμπτεται ως διαμεσολαβητής στο θέμα της Ουκρανίας, παρότι δεν έχει εγκαταλείψει την προσπάθεια. Τα 600 δισ. δολ. που θα επενδύσουν οι Σαουδάραβες στην αμερικανική οικονομία είναι ένα εξίσου ισχυρό κίνητρο για την Ουάσινγκτον, πέραν της ισραηλινής επιρροής. Παράλληλα, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και ως δικαιολογία για την επιλογή του Ριάντ έναντι της Άγκυρας. Ωστόσο, η κυβέρνηση Τραμπ δεν δείχνει να ασχολείται και πολύ για να δικαιολογήσει τις επιλογές της. Ενδεχομένως, αυτό είναι μέρος της στρατηγικής της.

Η σύγκρουση Τραμπ-Ζελένσκι

Με καταγεγραμμένη πλέον και τη σύγκρουση Τραμπ-Ζελένσκι, αναρωτιέται κανείς εάν η επιλογή του Ουκρανού προέδρου να περάσει από την Τουρκία στην προσπάθεια να βρει συμμαχίες, τον τοποθέτησε στη “λάθος πλευρά της ιστορίας” για τα νέα αφεντικά στην Ουάσινγκτον. Η εικόνα αυτή ασφαλώς δεν σημαίνει ότι η Τουρκία δεν έχει καμία χρησιμότητα για τις ΗΠΑ. Το ζητούμενο για τους Τούρκους είναι υπό ποιες

προϋποθέσεις και αυτό είναι η μεγαλύτερη αλλαγή σε σχέση με το παρελθόν.

Ο Ερντογάν βέβαια, έχει αποδείξει ότι γνωρίζει πως να ελιχθεί στους διαδρόμους της διεθνούς διπλωματίας. Σαφής διαχρονικός στόχος είναι η αναγνώριση της Τουρκίας ως περιφερειακής και δύναμις παγκόσμιας δύναμης τον 21ο αιώνα. Παρά τα οικονομικά προβλήματα, η Τουρκία αναπτύσσει κατά προτεραιότητα τη “σκληρή ισχύ” της, τη στρατιωτική, έχοντας δει ότι ο κόσμος βρίσκεται σε μεταβατική φάση, αναζητώντας νέες ισορροπίες.

Μια γνωστή ρήση του Ερντογάν είναι αποκαλυπτική της κοσμοθεωρίας του: Στο τέλος αυτής της διαδικασίας αναζήτησης νέων ισορροπιών, «η Τουρκία θα έχει χάσει ή θα έχει κερδίσει εδάφη». Οι γνώστες της Μέσης Ανατολής διαβάζουν εκείνη τη δήλωση ως απόδειξη ότι οι Τούρκοι έχουν ορθώς διακρίνει την ταυτόχρονη συνύπαρξη κινδύνων και ευκαιριών... Ο πόλεμος στην Ουκρανία και η διαφανόμενη κατάληξή του, ενταφιάζει οριστικά ψευδαισθήσεις περί της κυριαρχίας του διεθνούς δικαίου, όπως και της μη παραβίασης των συνόρων.

Οι ρεαλιστές είχαν αντισταθεί στα φληναφήματα περί καταπάτησης ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως το δήθεν κίνητρο παρέμβασης του ΝΑΤΟ στο Κοσσυφοπέδιο. Οι κυβερνήσεις των Δημοκρατικών στις ΗΠΑ, όπως και η συμμετοχή των Πρασίνων σε κυβερνήσεις συνασπισμού στη Γερμανία, συνδέονται με πολέμους. Η επαναλαμβανόμενη σύμπτωση παύει να αποτελεί σύμπτωση! Παράλληλα, αποδομείται το κυρίαρχο μέχρι πρότινος αφήγημα ότι η ουκρανική κρίση άρχισε το 2022 με τη ρωσική εισβολή. Η πραγματικότητα είναι πιο σύνθετη, χωρίς αυτό να δικαιολογεί την εισβολή.

Η ελληνική εθνική ασφάλεια στη νέα εποχή

Αυτά είναι δεδομένα που θα καθορίσουν την ελληνική εθνική ασφάλεια στη νέα εποχή. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει η Άγκυρα αυξάνουν τις πιθανότητες να μην υπάρξουν παρεκτροπές στο μέτωπο του Αιγαίου. Η στάση Τραμπ απέναντι στον Ζελένσκι για τα περιθώρια αντιστροφής των στρατιωτικών τελεσμένων στο έδαφος, πάντως, ηχεί δυνητικά απειλητική για την ελληνική κυριαρχία. Οι χώρες-εμπόδια για την Τουρκία (π.χ. Γαλλία, Ισραήλ, Αίγυπτος, Σαουδική Αραβία και ΗΑΕ) ενισχύουν εξ αντικειμένου την ελληνική αποτροπή. Πρόκειται για χώρες που χαρακτηρίζονται από την Αθήνα “στρατηγικοί σύμμαχοι”.

Η ελληνική διπλωματία έχει σίγουρα καλλιεργήσει τις σχέσεις με τις χώρες αυτές, αλλά απαιτείται μεγαλύτερη επιμέλεια στην αναζήτηση μεθόδων σύζευξης των στρατηγικών συμφερόντων μας, σε διμερή

και πολυμερή επίπεδα, με το Παρίσι, την Ιερουσαλήμ, το Κάιρο, το Ριάντ και το Άμπου Ντάμπι. Συνειδητοποιεί η ελληνική κυβέρνηση ότι είναι ανέφικτο να έχει τους πάντες ικανοποιημένους, ιδίως σε μια εποχή όπως η σημερινή; Έχει γίνει αυστηρός καθορισμός στρατηγικών προτεραιοτήτων χωρίς ιδεοληψίες και ψευδαισθήσεις; Προφανώς αυτό αφορά τα ελληνοτουρκικά. Η ύφεση με την Τουρκία είναι αντικειμενικός στόχος για την Ελλάδα, με μια όμως προϋπόθεση: να μην υπονομεύει την ελληνική αποτροπή.

Αυτό θα μπορούσε να είναι και η αθέατη επίδοση της Άγκυρας που θα έκανε ό,τι είναι δυνατό για να κερδίσει πόντους σε βάρος της Ελλάδας, αλλά και να σπάσει τις στρατηγικές σχέσεις στις οποίες εμπλέκεται η Αθήνα. Η επιλογή της Τουρκίας να μην κλιμακώνει αυτή την περίοδο στα ελληνοτουρκικά, εκπορεύεται αποκλειστικά από τις δικές της προτεραιότητες και ανάγκες. Η επιβάρυνση των σχέσεων που δυσχέρανε το ήδη δύσκολο έργο της εξεύρεσης ενός στρατηγικού *modus vivendi* με τις ΗΠΑ του Τραμπ, που είναι το κύριο διακύβευμα για τους Τούρκους.

Η ελληνική πολιτική καλείται να αλλάξει την εικόνα της, ώστε η Άγκυρα να την αντιμετωπίσει ως παράγοντα ισχύος κι όχι σαν φοβισμένο γείτονα, όχι ως υποδεέστερης σημασίας δρώντα στην άτυπη ιεραρχία που διέπει τις διεθνείς σχέσεις. Η ουσιαστική με βάση κοινά συμφέροντα σύσφιξη των σχέσεων της Ελλάδας με στρατηγικούς εταίρους –όχι απλή προσκόλλησή– θα διασφαλίσει ότι ο Ελληνισμός δεν εξαρτάται από τις καραμπόλες στις σχέσεις μεταξύ τρίτων. Ο κυνισμός είχε υποχρεώσει στο παρελθόν τον Ερντογάν να επιχειρήσει τη γεφύρωση του χάσματος με το Ισραήλ. Η μεγαλύτερη γεωπολιτική στάση της Τουρκίας όμως, την έχει πλέον εγκλωβίσει.

Η Αθήνα πρέπει να αντιληφθεί, ότι στο πλαίσιο ενός πραγματικού στρατηγικού διαλόγου, οφείλει να κατανοήσει τα συμφέροντα των συνομιλητών της με στόχο τον εντοπισμό αμοιβαία επωφελών συνεργειών. Όπως ιδιαίτερα την εποχή Trump, αυτή είναι η βασική αποστολή της ελληνικής διπλωματίας. Εάν παραμείνουμε προσκολλημένοι στην προβολή της εικόνας του “καλού παιδιού” που επιδεικνύει πάντα “καλή συμπεριφορά”, θα ακολουθούμε συνταγή ήττας.

<https://slpress.gr/ethnika/i-elliniki-ethnikiasfaleia-stin-epoxi-trab/>

Περί εξωτερικών και εσωτερικών εχθρών της Ελλάδος

Αποσπάσματα από μαγνητοσκοπημένες δηλώσεις του καθηγητού Κωνσταντίνου Γρίβα μέσω της πηγής “Πενταπόσταγμα”

Ο καθηγητής Γεωπολιτικής και Σύγχρονων Στρατιωτικών Τεχνολογιών, διευθυντής του Τομέα Θεωρίας και Ανάλυσης Πολέμου, Κωνσταντίνος Γρίβας, σε πρόσφατη ομιλία του, ανεφέρθη στο τι βιώνουμε ως χώρα εδώ και μεγάλο διάστημα.

Εστίασε ειδικά στην Τουρκία και τα σχέδια της, αλλά και στο εσωτερικό της χώρας με σοβαρές επισημάνσεις. Όπως:

“η τέχνη όπως και η θρησκεία, είναι τα αόρατα θεμέλια, πάνω στα οποία διαμορφώνεται η αντίληψη μας για τον κόσμο.

Είναι επίσης και το κρυφό πεδίο μάχης, στο οποίο εξωτερικοί και εσωτερικοί εχθροί, προσπαθούν να μας πείσουν ότι ο γάιδαρος πετάει. Ότι ζούμε δηλαδή σε μια κατάσταση, η οποία όμως δεν έχει καμία σχέση με την πραγματικότητα, είτε από τον εξωτερικό εχθρό, δηλαδή την Τουρκία, η οποία δια παρόμοιων μεθόδων, λειτουργώντας στο υποσυνείδητο (των Ελλήνων), προσπαθεί να μας περάσει αντιλήψεις, ότι τάχα πρέπει να παραδοθούμε, “ και το σωστό είναι να παραδοθούμε” (κατά την Άγκυρα), και κακώς υπάρχουμε ως Έλληνες, για να καταλάβει μετά η Τουρκία το μισό Αιγαίο, και φυσικά έχουμε δυστυχώς, και το εσωτερικό πρόβλημα, δηλαδή μία, δεν θέλω να πω ελίτ, θέλω να πω μια συμμορία, σκληρή, εγκληματική, η οποία πλέον ξεκάθαρα, φαίνεται ότι είναι ένα πλέγμα, ολιγαρχών, πολιτικών, ανθρώπων του υποκόσμου, και μια σειρά από άλλα, οι οποίοι έχουν καταλάβει εξ εφόδου την εξουσία, και προσπαθούν να μας πείσουν ότι αυτή είναι η φυσιολογική πραγματικότητα, και πρέπει να την αποδεχθούμε”.

“ Η Τουρκία από το Αιγαίο μέχρι την Ανατολική Μεσόγειο με επίκεντρο την Ελλάδα και την Κύπρο, διεξάγει έναν ολιστικό υβριδικό «πόλεμο», ενώ συνειδητά κλιμακώνει και την απaráδεκτη ρητορική της για την αποστρατιωτικοποίηση των νησιών του Ανατολικού Αιγαίου, ζητώντας ουσιαστικά δια του αφοπλισμού τους την παράδοσή μας σε κατάσταση μειωμένης εθνικής κυριαρχίας”.

Οι ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, και το σύνολο των ελληνικών κομμάτων, δεν θα δεχθούν καμία συμφωνία με την Άγκυρα, η οποία θα είναι σε δυσαρμονία με το θέλημα των Ελλήνων πολιτών, και αυτό οφείλουν να το γνωρίζουν όλοι.

Ο κίνδυνος είναι μεγάλος, ειδικά τώρα που στις ΗΠΑ, είναι στην εξουσία ο Ν.Τραμπ, ο οποίος κοιτάζει πρωτίστως τα αμερικανικά συμφέροντα με τον πιο εμφιασμένο τρόπο.

Κανείς δεν ξέρει τι θα πράξει ο Τραμπ για παράδειγμα, σε μια ελληνοτουρκική διαμάχη στο Αιγαίο, ούτε φυσικά η ηγεσία της ΕΕ, για αυτό και πολλοί Έλληνες Αξιωματούχοι δηλώνουν εδώ και καιρό, ότι θα είμαστε μόνοι μας σε κάθε σενάριο κρίσης με τους απέναντι.

Το ζοφερό αυτό σκηνικό αυξάνεται όσο ΗΠΑ-Ρωσία συγκρούονται στην Ουκρανία, και όσο αυξάνεται ο εμπορικός πόλεμος ΕΕ-ΗΠΑ.

Η Γαλάζια Πατρίδα δεν είναι μια ανοησία είναι Θουκυδίδειος Ρεαλισμός

Του Δημητρίου Τσαϊλά*

Πρόσφατα ο υπουργός Εθνικής Άμυνας κ. Δένδιας στο πλαίσιο της επίσκεψης του στο Σικάγο, συμμετείχε σε μια εφ' όλης της ύλης συζήτηση στο “Chicago Council on Global Affairs”, όπου ερωτώμενος για τις συνεχιζόμενες γεωπολιτικές εντάσεις μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, ιδιαίτερα στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο ανέφερε: «Η Γαλάζια Πατρίδα είναι μια ανοησία, γιατί ποτέ δεν πρόκειται να συμβεί – ποτέ!».

Τα ερωτήματα που προκύπτουν και απαιτούν διερεύνηση και απάντηση είναι αν η στρατηγική απαίτηση, που παρουσιάζεται ως δόγμα της Τουρκίας “Γαλάζια Πατρίδα” (Mavi Vatan), είναι μια επεκτατική θαλάσσια πολιτική της Άγκυρας που διεκδικεί εκτεταμένα δικαιώματα σε ξένα χωρικά ύδατα και τους πόρους στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο ή είναι μια ανοησία της Τουρκίας ή μήπως μια στρατηγική που βασίζεται στον Θουκυδίδειο ρεαλισμό; Πόσο βιώσιμη είναι αυτή η προσέγγιση που στηρίζεται στην ισχύ σε έναν κόσμο που δίνει ολοένα και μεγαλύτερη έμφαση στην πολύ-πολικότητα και τους κανόνες παγκόσμιας διακυβέρνησης; Η τελική πτώση της Αθήνας (μετά από χρόνια επεκτατισμού, υπερβολής και εσωτερικών συρράξεων) είναι μια προειδοποιητική ιστορία για τα κράτη που πιέζουν στην επιδίωξη της ισχύος χωρίς να την εξισορροπούν με στρατηγική σύνεση; Πιστεύετε ότι η τρέχουσα πορεία της Τουρκίας αντικατοπτρίζει περισσότερο μια ιστορική αθηναϊκή νοοτροπία ή είναι μια υβριδική προσέγγιση, που συνδυάζει τον αθηναϊκό πραγματισμό με μια άρνηση της Μήλου να υποχωρήσει;

Όπως γίνεται αντιληπτό θα προσπαθήσω να διερευνήσω το θέμα βασιζόμενος στον πατέρα του ρεαλισμού Θουκυδίδη και το μνημειώδες έργο του «Πελοποννησιακός Πόλεμος» για να εξετάσω τα διαρκή αλλά πιεστικά στρατηγικά προβλήματα, λαμβάνοντας υπόψη τους παρακάτω οκτώ παράγοντες και δύο προϋποθέσεις.

• Οι Παράγοντες:

1. Δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι δημοκρατίες που λαμβάνουν πολιτικές και στρατηγικές αποφάσεις κατά τη διάρκεια μακρών αντιπαραθέσεων,
2. ανάπτυξη συμμαχιών,
3. στρατηγικές εξισορρόπησης τρίτων χωρών,
4. μέθοδοι για την εξισορρόπηση πόρων και κινδύνων μεταξύ διαφορετικών επιχειρησιακών σχεδιάσεων,
5. υπεράσπιση ενός θαλάσσιου συστήματος (που χαρακτηρίζεται από το εμπόριο, τον πλούτο και το πολιτικό άνοιγμα) από αμφισβητίες ή αναθεωρητές,
6. τις επιπτώσεις όταν μια θαλάσσια δύναμη χάνει την κυριαρχία των θαλάσσιων κοινών,
7. ηγεσία διοίκησης σε καιρό πολέμου,
8. τα ηθικά διλήμματα που αντιμετωπίζουν οι χώρες που αντιμετωπίζουν σοβαρές απειλές για την ασφάλεια.

• Οι Προϋποθέσεις:

1. Αδιαμφισβήτητη η τουρκική στρατηγική, θα συνεχίσει να δίνει έμφαση στην προβολή ισχύος και την επιβολή της δικής

της βούλησης έναντι των νομικών αρχών του Διεθνούς Δικαίου και συμβάσεων, ευθυγραμμισμένη με μια στάση που δίνει προτεραιότητα στη στρατιωτική ικανότητα και την περιφερειακή επιρροή έναντι των καθαρά νομικών επιχειρημάτων.

2. Η φράση «Ο νόμος είναι τόσο καλός όσο μπορεί να επιβληθεί» αντανακλά την ρεαλιστική προοπτική για τις διεθνείς σχέσεις, όπου η ισχύς συχνά υπαγορεύει τα αποτελέσματα περισσότερο από τα νομικά πλαίσια.

Είναι μια αναζωπύρωση του Θουκυδίδη από την Τουρκία;

Η κλασική Αθήνα και η σύγχρονη Τουρκία μοιράζονται μια εντυπωσιακά παρόμοια ρεαλιστική προσέγγιση στις εξωτερικές υποθέσεις, παρά τις τεράστιες διαφορές τους στην εσωτερική διακυβέρνηση. Η Αθήνα, στο απόγειο της δύναμής της, υπερασπίστηκε τη ναυτική υπεροχή, τον επεκτατισμό και μια ρεαλιστική προσέγγιση του διεθνούς δικαίου – δίνοντας προτεραιότητα στην ισχύ έναντι των αρχών όταν τα δύο ήρθαν σε σύγκρουση. Η Τουρκία, με το δόγμα Mavi Vatan και την ευρύτερη περιφερειακή διεκδίκηση, απηχεί αυτή τη στρατηγική τόσο στο Αιγαίο όσο στην Ανατολική Μεσόγειο και πέρα από αυτές τις περιοχές.

Αυτός ο παραλληλισμός έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, δεδομένης της ιδεολογικής αντίθεσης μεταξύ της αρχαίας Αθήνας, που συχνά θεωρείται ως το λίκνο της δημοκρατίας, και της σύγχρονης Τουρκίας, η οποία έχει ασπαστεί όλο και περισσότερο την συγκεντρωτική, αυταρχική διακυβέρνηση. Ωστόσο, στη διεθνή σφαίρα, και οι δύο δίνουν προτεραιότητα στη στρατιωτική ισχύ, το στρατηγικό βάθος και την προθυμία να αψηφήσουν τους νομικούς περιορισμούς όταν αυτοί εμποδίζουν τα εθνικά συμφέροντα. Ο περίφημος Διάλογος των Μηλίων—όπου οι Αθηναίοι απέρριψαν τις προσφυγές στη δικαιοσύνη με την ωμή πραγματικότητα ότι «οι ισχυροί κάνουν ό,τι μπορούν και οι αδύναμοι υποφέρουν ό,τι τους επιβάλλεται»—θα μπορούσε εύκολα να απηχήσει το σύγχρονο γεωπολιτικό περιβάλλον.

Είναι εξίσου συναρπαστικό το πώς η σύγχρονη Ελλάδα, η κυριολεκτική και μεταφορική κληρονόμος της Αθήνας, έχει αναλάβει έναν κατευναστικό ρόλο, αναζητώντας ασφάλεια σε συμμαχίες (όπως η ΕΕ και το ΝΑΤΟ) και δίνει έμφαση στα νομικά πλαίσια έναντι της μονομερούς ισχύος. Αυτή η αντιστροφή των κλασικών ρόλων αναδεικνύει τη ρευστότητα της ιστορίας: οι σημερινοί υπερασπιστές της τάξης ήταν κάποτε οι μεγαλύτεροι διαταράκτες της.

Συγκριτική ανάλυση, κλασικής Αθήνας με σύγχρονη Τουρκία

Η Αθήνα, παρά τα δημοκρατικά της ιδεώδη στο εσωτερικό, λειτούργησε ως αδίστακτος ηγεμόνας στο εξωτερικό, που διέπεται από τη λογική της ισχύος και όχι από την ηθική αρχή. Ο Διάλογος των Μηλίων είναι μια έντονη απόσταση αυτής της κοσμοθεωρίας, απεικονίζοντας την ισχύ ως τον απόλυτο καθοριστικό παράγοντα της δικαιοσύνης στις διεθνείς υποθέσεις.

Η αναλογία μεταξύ της κλασικής Αθήνας και των σύγχρονων κρατών -ιδιαίτερα του Ναυτικού του Λαϊκού Απελευθε-

ρωτικού Στρατού της Κίνας ή του δόγματος Mavi Vatan της Τουρκίας- υπογραμμίζει πώς ο ρεαλισμός του Θουκυδίδη παραμένει βαθιά επίκαιρος. Όπως η Αθήνα, οι ανερχόμενες δυνάμεις συχνά δικαιολογούν τον επεκτατισμό ως φυσική συνέπεια της ισχύος, επιμένοντας ότι οποιοδήποτε άλλο κράτος στη θέση τους θα συμπεριφερόταν με τον ίδιο τρόπο. Αυτή η υστερημένη άποψη της γεωπολιτικής απηχεί το επιχείρημα του Περικλή ότι η αυτοκρατορία, αφού δημιουργηθεί, δεν μπορεί να εγκαταλειφθεί χωρίς τρομερές συνέπειες.

Η αθηναϊκή στάση στη Μήλο αντικατοπτρίζει επίσης τους στρατηγικούς υπολογισμούς των σύγχρονων δυνάμεων που δίνουν προτεραιότητα στον καταναγκασμό έναντι του νόμου, απορρίπτοντας τις εκκλήσεις στη δικαιοσύνη ως αφελείς όταν δεν υποστηρίζονται από στρατιωτική ικανότητα. Η ιδέα ότι «ο νόμος είναι τόσο καλός όσο μπορεί να επιβληθεί» είναι μια αλάνθαστη απήχηση του αθηναϊκού συλλογισμού.

Αυτός ο παραλληλισμός μεταξύ της κοσμοθεωρίας της Αθήνας και της ρητορικής της σύγχρονης Τουρκίας είναι συναρπαστικός, ειδικά υπό το φως της απεικόνισης της δυναμικής εξουσίας από τον Θουκυδίδη στο Διάλογο των Μηλίων. Οι Αθηναίοι ουσιαστικά υποστηρίζουν ότι η φύση των διεθνών σχέσεων καθορίζεται από την ισχύ και όχι από τις αρχές. Αυτή η άποψη αντανακλά έναν ακλόνητο ρεαλισμό: οι ισχυροί επιβάλλουν τη θέλησή τους και οι αδύναμοι πρέπει να την αποδεχτούν. Ενώ η φράση «οποιοσδήποτε άλλος με την ίδια ισχύ με τη δική μας» υπογραμμίζει την ιδέα ότι όλα τα κράτη ενεργούν σύμφωνα με την ισχύ τους, η οποία –σύμφωνα με την αθηναϊκή λογική- είναι φυσικός νόμος του διεθνούς συστήματος.

Η δήλωση του Ερντογάν: «Η Τουρκία είναι μια μεγάλη χώρα με μεγαλύτερο μέγεθος ακτών στη Μεσόγειο και στρατιωτική ισχύ ενώ οι άλλες χώρες είναι μικρές και αυτό είναι απλώς γεγονός», αντανάκλα αυτήν την ίδια κοσμοθεωρία που επικεντρώνεται στην ισχύ. Όπως οι Αθηναίοι, η Τουρκία υπό τον Ερντογάν φαίνεται να αγκαλιάζει ένα όραμα διεθνών σχέσεων όπου το μέγεθος, η δύναμη και η ικανότητα προβολής ισχύος υπαγορεύουν τους κανόνες εμπλοκής. Υπάρχει ένα σιωπηρό μήνυμα σε αυτή τη δήλωση ότι το γεωπολιτικό βάρος της Τουρκίας –και η ικανότητα επιβολής της βούλησής της- υπερिशχύει των νομικών πλαισίων ή των φιλοδοξιών των ασθενέστερων γειτόνων, όπως η Αθήνα απέρριψε τους ισχυρισμούς της Μήλου για ουδετερότητα.

Αν δούμε τις ενέργειες της Τουρκίας –είτε στο Αιγαίο, είτε στη Συρία, είτε στη Λιβύη- όπου συχνά ευθυγραμμίζονται με αυτή τη λογική. Όταν υπάρχουν ανισορροπίες δυνάμεων, το μεγαλύτερο, ισχυρότερο κράτος δεν αισθάνεται δεσμευμένο από καθιερωμένους κανόνες, αρχές ή το διεθνές δίκαιο, όπως η Αθήνα ένιωθε δικαιωμένη για την οικοδόμηση αυτοκρατορίας παρά τις δηλωμένες δημοκρατικές της αξίες.

Ωστόσο, μια βασική διαφορά μεταξύ της κλασικής Αθήνας και της σύγχρονης Τουρκίας είναι η εσωτερική πολιτική δομή της τελευταίας. Ενώ στην Αθήνα υπήρχε δημοκρατία –αν και είχε αυτοκρατορική εξουσία– η Τουρκία κυβερνάται από ένα όλο και πιο αυταρχικό καθεστώς υπό τον Ερντογάν. Αυτή η στροφή προς την απολυταρχία μπορεί ακόμη και να καταστήσει την προσέγγιση της Τουρκίας στις διεθνείς σχέσεις πιο ρητά αθηναϊκή

με την έννοια των πραγματιστικών πολιτικών που βασίζονται στην ισχύ, καθώς υπάρχει λιγότερος εσωτερικός δημοκρατικός έλεγχος ή υπευθυνότητα για τον περιορισμό των επιθετικών ενεργειών στο εξωτερικό.

Διακρίνουμε ισχυρές συνδέσεις μεταξύ της λογικής του αθηναϊκού ιμπεριαλισμού και της σύγχρονης τουρκικής εξωτερικής πολιτικής, ιδιαίτερα υπό την ηγεσία του Ερντογάν. Η τριάδα του φόβου, της τιμής και του ενδιαφέροντος του Θουκυδίδη συνεχίζει να είναι ένα χρήσιμο πλαίσιο για την κατανόηση γιατί τα ισχυρά κράτη ακολουθούν επιθετικές πολιτικές, όπως έκανε η Αθήνα στην προσπάθειά της να επεκτείνει την αυτοκρατορία της και να εξασφαλίσει την κυριαρχία της στις θάλασσες. Οι Μήλιοι, με την άρνησή τους να υποταχθούν, όχι μόνο αμφισβητούν τον άμεσο έλεγχο της Αθήνας στο νησί, αλλά και το ευρύτερο αυτοκρατορικό σύστημα που προσπαθεί να διατηρήσει η Αθήνα, όπως η Ελλάδα ή η Κύπρος, αμφισβητούν τις διεκδικήσεις της Τουρκίας στη Μεσόγειο.

Το βασικό σημείο εδώ είναι η αρχή της συνέπειας στην ηγεμονική διακυβέρνηση. Οι Αθηναίοι κατάλαβαν ότι η διατήρηση της εξουσίας απαιτεί όχι μόνο τη συντριβή της άμεσης αντιπαλότητας αλλά και την αποτροπή της εξάπλωσης της περιφρόνησης. Η Μήλος δεν ήταν απλώς μια στρατηγική κατάκτηση αλλά απαραίτητο παράδειγμα. Η Αθήνα δεν είχε την πολυτέλεια να αφήσει κανένα κράτος στην αυτοκρατορία της, ή ακόμα και στην περιφέρειά της, να πιστέψει ότι θα μπορούσε να της επιτραπεί να ενεργήσει ανεξάρτητα ή να αψηφήσει τη θέλησή της χωρίς συνέπειες. Συντρίβοντας τη Μήλο, η Αθήνα εξασφάλισε ότι οι άλλοι θα σκέφτονταν το τίμημα της αντίστασης.

Αυτή η αρχή της συνέπειας είναι κρίσιμη όταν εφαρμόζεται στη σύγχρονη προσέγγιση της Τουρκίας. Όπως φαίνεται, οι γεωπολιτικές ενέργειες της Τουρκίας –ειδικά στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο- αφορούν λιγότερο την τακτική ευελιξία και περισσότερο την ενίσχυση των μακροπρόθεσμων διεκδικήσεων της για περιφερειακή κυριαρχία. Η Ελλάδα, η Κύπρος και άλλα μικρότερα έθνη στην περιοχή μπορεί να ελπίζουν ότι η επιθετική στάση της Τουρκίας είναι προσωρινή ή καθοδηγείται από βραχυπρόθεσμα πολιτικά κίνητρα, αλλά αυτό θα παραβλέπει τα ευρύτερα γεωστρατηγικά συμφέροντα που οδηγούν τις τουρκικές ενέργειες. Ακριβώς όπως η Αθήνα δεν είχε την πολυτέλεια να αφήσει τη Μήλο να στέκεται ως σύμβολο αντίστασης, η Τουρκία πιθανότατα αισθάνεται ότι δεν μπορεί να αφήσει τα μικρότερα μεσογειακά έθνη να αμφισβητήσουν την περιφερειακή της ηγεμονία, είτε πρόκειται για φυσικούς πόρους, θαλάσσια σύνορα ή έλεγχο κρίσιμων εναέριων και θαλάσσιων οδών.

Συμπεράσματα

Η σημερινή στάση της Τουρκίας, από πολλές απόψεις, αντικατοπτρίζει την αυτοκρατορική λογική της Αθήνας. Η ρητορική της Τουρκίας –όπως η δήλωση του Ερντογάν ότι «είμαστε μεγάλοι, εσείς είστε μικροί»– αντικατοπτρίζει την άποψη ότι το μέγεθος, η δύναμη και η ικανότητα προβολής ισχύος είναι οι μόνοι πραγματικά σημαντικοί καθοριστικοί παράγοντες των διεθνών σχέσεων. Όπως και η Αθήνα, η Τουρκία φαίνεται να πιστεύει ότι η απόλυτη ισχύς δικαιολογεί τις ενέργειές της και απορρίπτει τις εκκλήσεις σε νόμους, αρχές ή διεθνείς κανόνες, εκτός εάν μπορούν να επιβληθούν από στρατιωτική δύναμη. Οι

επίμονες ενέργειες της Τουρκίας, όπως η γεώτρηση για πετρέλαιο και φυσικό αέριο σε αμφισβητούμενα ύδατα ή η παρέμβασή της στη Συρία, υποδηλώνουν μια κοσμοθεωρία παρόμοια με την Αθήνα όπου τα συμφέροντα και η ασφάλεια κυριαρχούν έναντι σε κάθε νομικό ή ηθικό κριτήριο.

Αυτό εγείρει επίσης το ερώτημα πώς τα μικρότερα κράτη, όπως η Ελλάδα ή η Κύπρος, μπορούν να αντιμετωπίσουν μια τέτοια ανισορροπία ισχύος. Η Αθήνα θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί μόνο με έναν συνασπισμό δυνάμεων –η Σπάρτη και οι σύμμαχοί της– που θα ωθούσε το αθηναϊκό ηγεμονικό σύστημα. Στο σύγχρονο πλαίσιο, η Ελλάδα και η Κύπρος μπορεί παρομοίως να χρειαστεί να στηριχτούν σε πολυμερείς συμμαχίες, όπως η ΕΕ και το ΝΑΤΟ, ή να οικοδομήσουν ισχυρότερους δεσμούς με μη περιφερειακές δυνάμεις όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες ή η Ρωσία για να αποτρέψουν την επιθετική συμπεριφορά της Τουρκίας. Ωστόσο, όπως έχει δείξει η ιστορία με την Αθήνα, οι ηγεμονικές δυνάμεις ενεργούν συχνά με τέτοια σιγουριά που ακόμη και αυτές οι προσπάθειες αντιστάθμισης μπορεί να δυσκολεύονται να επιβάλουν όρια στις φιλοδοξίες τους.

Υπό αυτή την έννοια, ο Διάλογος των Μηλίων χρησιμεύει και ως προειδοποίηση και ως μάθημα. Το αναπόφευκτο αποτέλεσμα τέτοιων ανισορροπιών στην ισχύ δεν είναι μόνο η υποταγή ασθενέστερων κρατών αλλά ο κίνδυνος αυξανόμενης σύγκρουσης. Τα μικρότερα κράτη μπορεί να προσκολλώνται στην κυριαρχία και τα νόμιμα δικαιώματά τους, αλλά, χωρίς την ισχύ να επιβάλλουν αυτά τα δικαιώματα, κινδυνεύουν είτε να εξαναγκαστούν σε υποταγή είτε να παρασυρθούν σε ευρύτερες περιφερειακές συγκρούσεις.

Αντί επιλόγου, τι πρέπει να γίνει

Η Ελλάδα έχει ήδη αυξήσει τις στρατιωτικές δαπάνες και έχει εμβαθύνει τους αμυντικούς δεσμούς με τη Γαλλία (αεροσκάφη Rafale, Φρεγάτες FDI/BELHARRA), τις ΗΠΑ (F-35, στρατιωτικές βάσεις) και το Ισραήλ (στρατιωτική εκπαίδευση). Η Κύπρος, αν και περιορισμένη σε στρατιωτική ισχύ, θα μπορούσε να επεκτείνει τις ναυτικές και αεροπορικές συνεργασίες με βασικούς συμμάχους. Ωστόσο και τα δύο κράτη θα πρέπει να συνεχίσουν να χτίζουν περιφερειακούς συνασπισμούς με την Αίγυπτο, το Ισραήλ και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα για να εξισορροπήσουν την Τουρκία.

Απαιτείται μια πιο αποτελεσματική χρήση της ΕΕ και του ΝΑΤΟ. Ενώ η Ελλάδα έχει κερδίσει διπλωματική υποστήριξη, θα μπορούσε να πιέσει για ισχυρότερους μηχανισμούς της ΕΕ κατά των τουρκικών προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένων σαφέστερων κόκκινων γραμμών και πιο εκτελεστών κυρώσεων εάν η Τουρκία παραβεί συμφωνίες.

Μια μεγαλύτερη επιρροή στα Βαλκάνια. Η Τουρκία επεκτείνει την επιρροή της στην Αλβανία, τη Βοσνία και τη Βόρεια Μακεδονία. Η Ελλάδα θα πρέπει να το αντιμετωπίσει ενισχύοντας τις περιφερειακές εταιρικές σχέσεις και τους οικονομικούς δεσμούς για να περιορίσει την επιρροή της Τουρκίας.

Απαραίτητη είναι η διατήρηση οικονομικής πειθαρχίας. Ενώ η Ελλάδα έχει ανακάμψει από την κρίση χρέους της, οι αυξανόμενες στρατιωτικές δαπάνες και οι εξωτερικοί οικονομικοί

κίνδυνοι (πληθωρισμός, τιμές ενέργειας) απαιτούν προσεκτική διαχείριση για να αποφευχθεί η χρηματοπιστωτική υπερέκταση.

Επιλεκτική διεκδίκηση στην Ανατολική Μεσόγειο. Ενώ η στρατηγική υπομονή είναι σοφή, η Ελλάδα θα πρέπει επίσης να διεκδικήσει τα δικαιώματά της πιο αποφασιστικά σε τομείς όπως οι θαλάσσιες ζώνες και η ενεργειακή εξερεύνηση, διασφαλίζοντας ότι οι τουρκικές ενέργειες δεν θα περάσουν αδιαμφισβήτητα.

Η Ελλάδα πρέπει να συνεχίσει απρόσκοπτα να ενισχύει την άμυνα των νησιών της, καθιστώντας δαπανηρή για την Τουρκία την κλιμάκωση των εντάσεων. Ο πόλεμος με drone, οι δυνατότητες στον κυβερνοχώρο και ο ναυτικός εκσυγχρονισμός θα μπορούσαν να δώσουν ασύμμετρα πλεονεκτήματα. Και η Κύπρος θα μπορούσε να επεκτείνει τις ναυτικές της εγκαταστάσεις για να υποστηρίξει τις συμμαχικές δυνάμεις, ενισχύοντας την αποτρεπτική της στάση.

Η Ελλάδα και η Κύπρος πρέπει να χρησιμοποιήσουν τον ρόλο τους στην ενεργειακή ασφάλεια της ΕΕ (αγωγοί φυσικού αερίου, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ναυτιλία) για να αποκτήσουν διπλωματική μόχλευση έναντι της Τουρκίας. Θα πρέπει να πιέσουν για αυστηρότερες κυρώσεις της ΕΕ στην Τουρκία για παράνομες γεωτρήσεις και παραβιάσεις του εναέριου χώρου.

Η Τουρκία είναι ικανή να ελέγχει τις αφηγήσεις και να πιέζει διπλωματικά τους συμμάχους. Η Ελλάδα και η Κύπρος θα πρέπει να το αντιμετωπίσουν αποκαλύπτοντας τις παραβιάσεις, συμμετέχοντας σε διεθνείς νομικές μάχες (π.χ. UNCLOS) και διασφαλίζοντας ισχυρότερους δεσμεύσεις από την Ουάσιγκτον και τις Βρυξέλλες. Μια στρατηγική εκστρατεία δημόσιας διπλωματίας θα μπορούσε να υπονομεύσει τις τουρκικές δικαιολογίες για επιθετικές ενέργειες.

Ενώ οι συμμαχίες με τις ΗΠΑ, την ΕΕ και τη Γαλλία παρέχουν υποστήριξη, η Ελλάδα και η Κύπρος πρέπει να λάβουν προληπτικά μέτρα για να ενισχύσουν την ασφάλειά τους. Η στήριξη στην ελπίδα ή τις προηγούμενες εγγυήσεις δεν θα αποτρέψει την Τουρκία. Ένας συνδυασμός στρατιωτικής αποτροπής, οικονομικής στρατηγικής και διπλωματικής ανθεκτικότητας είναι απαραίτητος.

Τέλος απαιτείται μια προσέγγιση Ισορροπίας Δυνάμεων, με στρατιωτική αποτροπή ως απαραίτητη προϋπόθεση για να αποτρέψει τον τουρκικό τυχωδιωκτισμό και να καθυστερεί τους συμμάχους. Ενώ η διπλωματία με σύμφωνα φιλίας θα πρέπει να χρησιμοποιείται επιλεκτικά προσφέροντας κίνητρα μόνο σε αντάλλαγμα για συγκεκριμένη τουρκική αποκλιμάκωση.

*Ο Δημήτριος Τσαϊλός είναι απόστρατος Αξιωματικός του ΠΝ, δίδαξε επί σειρά ετών στις έδρες Επιχειρησιακής Σχεδιάσεως καθώς και της Στρατηγικής και Ασφάλειας, σε ανώτερους Αξιωματικούς στην Ανώτατη Διακλαδική Σχολή Πολέμου. Σήμερα είναι μέλος και ερευνητής του Institute for National and International Security, του Strategy International και του Research Institute for European and American Studies.

<https://www.militaire.gr/i-galazia-patrída-den-einai-mia-anoisia-einai-thoykydideios-realismos-dimitris-tsailas/>

Ο ΟΗΕ στον Γολγοθά-Αντανθρωπισμός

Του Καθηγητού Παναγιώτη Καραφωτιά
π.Εκπροσώπου ΟΗΕ στην Ελλάδα, Μέλους ΕΛΙΣΜΕ

Σε προηγούμενο άρθρο με τίτλο «Ο ΟΗΕ ΣΤΟ ΕΔΩΛΙΟ ΤΟΥ ΠΙΛΑΤΟΥ» έγινε προσπάθεια ν' αποκρυπτογραφηθούν τα όσα δραματικά συμβαίνουν σχετικά με την υποβάθμιση και υπονόμευση του ΟΗΕ, και την όχι πλέον περίεργη αναβάθμιση του ΝΑΤΟ!

Όμως, με όσα τραγελαφικά συμβαίνουν με τη νέα κυβέρνηση των ΗΠΑ, ίσως θα πρέπει να παρακολουθήσουμε με αγωνία τη συνέχεια: Ο Πιλάτος πλένει τα χέρια του και ο ΟΗΕ, ως νέος Χριστός, οδηγείται στο Γολγοθά για σταύρωση;

Πως αλλιώς εξηγούνται τα όσα περίεργα συμβαίνουν: Ο ΓΓ του ΟΗΕ δεν προσκαλείται στην ορκωμοσία του νέου Προέδρου των ΗΠΑ. Απειλή αποχώρησης των ΗΠΑ από την ΠΟΥ. Απειλή διάλυσης του ΟΗΕ.

Να θυμηθούμε ότι οι ΗΠΑ πρωτοστάτησαν για την ίδρυση του ΟΗΕ με θεμέλιο λίθο τις περίφημες ΤΕΣΣΕΡΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ του αείμνηστου και εξαιρετου Προέδρου Φράνκλιν Ντελάνο Ρούζβελτ (FDR).

Δεν αποτελεί αχарιστία και προσβολή στην ιερή μνήμη των περίπου 80 ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΩΝ ΨΥΧΩΝ που θυσιάστηκαν αμυνόμενες ενάντια στο Ναζισμό, Φασισμό και Μιλιταρισμό; Έχουν δε οι Ισχυροί «δημοκράτες» λησμονήσει ότι δίχως την ανεπανάληπτη και ηρωϊκή ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ, και τα περίπου 25 εκατομμύρια θύματα Ρώσων πολιτών, ο σχιζοφρενής Χίτλερ κ.λπ. θα είχαν υποδουλώσει ολόκληρο τον κόσμο, κάτι, όμως, που ορισμένοι ενδόμυχα να επιθυμούσαν. Και κατά τα φαινόμενα έχουν αφήσει ομοϊδεάτες απογόνους!

Πόσοι γνωρίζουν την παντοδύναμη μυστική Οργάνωση στη Γερμανία Ultima Thule με μέλη τους πλουτοκράτες της Ευρώπης, που στρατολόγησε τον Χίτλερ, τον χρηματοδότησε και ίδρυσε τις «Ομάδες Κρούσης» και μετά τα φρικτά SS με τις γνωστές τραγικότερες συνέπειες;

Επίσης, πόσοι γνωρίζουν ότι η Επιτροπή ΝΥΕ της Γερουσίας των ΗΠΑ αποκάλυψε ότι Αμερικανικές εταιρείες οπλικών συστημάτων προμήθευαν κρυφά όπλα στην Γερμανία πριν τον Β' ΠΠ;

Μήπως αλλάζει ο ρους της ιστορίας και διαφαίνεται επιστροφή σε παλιές επικίνδυνες καταστάσεις με τα φανερά ή κρυφά που τεκνίζονται από ισχυρά ανταγωνιστικά κυκλώματα εξουσίας; Γιατί, πως δικαιολογείται η στρατιωτική ενίσχυση της Γερμανίας καθώς και η ανάδειξη ακροδεξιών κομμάτων στην Ευρώπη; Και πως δικαιολογείται η εμμονή ορισμένων ηγετών να ενισχύσουν στρατιωτικά την Ουκρανία για ν' αποδυναμώσουν την Ρωσία, και, ευτυχώς, ο Αμερικανός Πρόεδρος διορθώνει την εσφαλμένη αυτή πολιτική!

Πως δικαιολογείται η ανοχή και όχι μόνον της νέο-

ιμπεριαλιστικής Τουρκίας με το κατακόκκινο από αίματα γενοκτονιών κ.λπ. Ποινικό της Μητρώο, που- αδιανόητο-φιλοδοξεί να γίνει Μόνιμο Μέλος τους Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ; Το άρθρο 4 του Χάρτη του ΟΗΕ αναφέρει ότι «ειρηνόφιλα κράτη μπορούν να γίνουν Μέλη του ΟΗΕ». Και κάθε καλοπροαίρετος και υπεύθυνος πολίτης στον κόσμο αναρωτιέται: Είναι η Τουρκία ειρηνόφιλο κράτος, που πέραν από το φρικιαστικό παρελθόν της, εξακολουθεί το φιλοπόλεμό της έργο στα Βαλκάνια, στη Μέση Ανατολή συνεργαζόμενη με Τζιχαντιστές, στην Κυπριακή Δημοκρατία όπου για 51 χρόνια κατέχει στρατιωτικά τμήμα της παραβιάζοντας δεκάδες αποφάσεις του ΟΗΕ; Επίσης, η απρόκλητη επιθετική της πολιτική εναντίον της Ελλάδας παραβιάζοντας Συνθήκες, ιδιαίτερα τη Σύμβαση για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS), που δεν υπογράφει, το Διεθνές Δίκαιο, και πρόσφατα – αδιανόητο- φυλάκισε τον Δήμαρχο της Κωνσταντινούπολης Ιμάμογλου με χαλκευμένες κατηγορίες που μόνον σε φασιστικά καθεστώτα και δικτατορίες μπορεί να συμβούν.

Μήπως η διεθνής ανοχή δικαιολογείται από το γεγονός, ότι η Τουρκία παίζει τον φρικτό ρόλο του προβοκатора, του τραμπούκου και εξυπηρετεί τα πολεμοκάπηλα κυκλώματα;

Σε όλα τα παραπάνω τραγικά που είναι ο ΟΗΕ; Τον έχουν συσκοτίσει, κρύψει, μασκοφορέσει; Που είναι οι ΓΓ;

Βέβαια, είναι γνωστό ότι οι ΓΓ διορίζονται από τη Γενική Συνέλευση ύστερα από πρόταση του Συμβουλίου Ασφαλείας, και κατά κανόνα ακολουθούν πιστά τις υποδείξεις των 5 Μονίμων Μελών του ΣΑ. Όμως, υπήρξαν εξαιρέσεις όπως του αείμνηστου και δολοφονηθέντος Ντάγκ Χάμμερστζολντ, του Μπούτρος Μούτρος- Γκάλι, που δεν του ανανέωσαν τη θητεία, και του Χαβιέρ Περέζ ντε Κουέγιαρ.

Υπάρχει, όμως, και μια σημαντική εξέλιξη όσον αφορά το ρόλο του ΓΓ. Το 1988 η Γενική Συνέλευση υιοθέτησε Διακήρυξη σχετικά με την αποτροπή διενέξεων κ.λπ., όπου ενισχύει το ρόλο του ΓΓ αλλάζοντας το «μπορεί» (may) σε «πρέπει» (should) στις πρωτοβουλίες που μπορεί να έχει και τις εξουσίες που του δίνει ο Χάρτης. Όμως, έως τώρα δεν έχουμε δει να αξιοποιείται από τους ΓΓ.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα το Κυπριακό, που ο ΓΓ συγκαλεί διασκέψεις και ανεπίσημες συνομιλίες χωρίς όμως αποτέλεσμα αδιαφορώντας για τις δεκάδες αποφάσεις του ΣΑ και της ΓΣ, που ζητούν την απόσυρση των τουρκικών κατοχικών στρατευμάτων από την Κυπριακή Δημοκρατία. Υπάρχει κάποια λογική εξήγηση πέραν, βέβαια, του γεγονότος ότι οι περισσότεροι ΓΓ υπακούνε τυφλά στα

κελεύσματα Μονίμων Μελών του ΣΑ, τα οποία, με την Αχίλλειο Πτέρνα του Οργανισμού, το περιβόητο ΒΕΤΟ, αποφασίζουν και διατάσσουν; Ας αναλογιστεί κάποιος ότι αν από τα 193 Κράτη- Μέλη του ΟΗΕ, τα 192 ψηφίζουν να σταλούν Ειρηνευτικές Δυνάμεις του ΟΗΕ π.χ. στην Ουκρανία και στη Γάζα και ένα που είναι Μόνιμο Μέλος του ΣΑ προβάλλει βέτο, δεν μπορεί να γίνει! ΔΗΜΙΟΚΡΑΤΙΑ! Το κράτος των δημίων!

Να θυμηθούμε την περίπτωση του πρώην αξιωματικού των SS Κούρτ Βαλντχάιμ, που- πολύ περίεργα- διορίστηκε γγ του ΟΗΕ και γνωρίζουμε ότι δεν επέλυσε κανένα πρόβλημα! Ακριβώς αυτό ήθελαν κάποιοι Ισχυρά κυκλώματα στον Οργανισμό. Επίσης, τον Κόφι Αναν, με το επαίσχυντο Σχέδιό του για την Κύπρο, που ο γενναίος λαός της Κύπρου απέρριψε υπό την ηγεσία του αείμνηστου Προέδρου Τάσσου Παπαδόπουλου παρόλα τα εκατομμύρια δολάρια που είχαν σταλεί από Ισχυρούς «φίλους» για την εξαγορά ψήφων, και τώρα κάποιοι ισχυροί «σύμμαχοι» με τους ντόπιους εθνικούς μειοδότες προσπαθούν να το επαναφέρουν.

Και η Ελλάδα τι κάνει για να ενισχύσει τον ΟΗΕ και να διεκδικήσει τα δίκαιά της; Ψηφίζει πάντα υπέρ του δικαίου ή απέχει κατόπιν πιέσεων;

Διορίζει πάντα άξιους Αντιπρόσωπους ή ανεκδιήγητους σαν εκείνον για το ζήτημα των Σκοπίων που δεν τόλμησε, όπως και ο Αμερικανός Διαμεσολαβητής, να προτείνει άλλο όνομα εκτός του απαράδεκτου «Βόρεια Μακεδονία» και φτάσαμε στην προδοτική και επαίσχυντη «συμφωνία των Πρεσπών»;

Και γιατί η Ελλάδα, ιδρυτικό Μέλος του ΟΗΕ, δεν παίρνει πρωτοβουλίες για την επίλυση ζητημάτων στα Βαλκάνια, στη Μέση Ανατολή κ.α., αλλά ανέχεται-όπως και ισχυρές «δημοκρατικές» Δυνάμεις- τέτοιες, στην ουσία θεατρινίστικες, από την φιλοπόλεμη, νέο-ιμπεριαλιστική Τουρκία;

Γιατί η Ελλάδα προτιμά την Πολιτική της Στρουθοκαμήλου και συνεχίζει το διάλογο για διάλογο χωρίς κανένα εθνικό όφελος;

Γιατί δεν αντιδρά προσφεύγοντας στον ΟΗΕ και την ΕΕ όσον αφορά την προκλητική και επιθετική πολιτική της Τουρκίας απέναντί της και στην Κυπριακή Δημοκρατία για τα πάγια ζητήματα Υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ, Γερμανικές Αποζημιώσεις, κ.λπ., και συμβιβάζεται και υποχωρεί συνεχώς με τα γνωστά αρνητικά αποτελέσματα; Γιατί δεν αξιοποιεί αποτελεσματικά τον Ελληνισμό της Διασποράς για να επηρεάζει θετικά τους ισχυρούς συμμάχους όπως έχουν κατορθώσει άλλες χώρες όπως το Ισραήλ;

Κάποιοι λησμονούν το διαχρονικά περίφημο του πρωτο-Ηρώα Κολοκοτρώνη να μην σκύψει κάποιος το κεφάλι του γιατί θα του πουν: σκύψε ακόμη λίγο, έως να τον

πατήσουν και να μην μπορεί να σηκωθεί. Προφανώς, κάποιοι αρέσκονται στο όποιο σκύψιμο...

Τελικά, όσον αφορά τον ΟΗΕ, όπως προείπαμε, αντί να επιλύει τα διεθνή προβλήματα, συνεχίζει να απουσιάζει όπως στον διαμελισμό της Γιουγκοσλαβίας και υποκαθίσταται από το ΝΑΤΟ. Που είναι στις τραγωδίες της Ουκρανίας και της Γάζας;

Βέβαια, για να είμαστε αμερόληπτοι, σε περιπτώσεις όπου τα συμφέροντα των Μεγάλων συμπίπτουν, είναι αποτελεσματικός. Καθώς και με τις δεκάδες Οργανώσεις του που προσφέρουν, τηρουμένων των αναλογιών, σημαντικό έργο. Θα μπορούσε, όμως, να προσφέρουν μεγαλύτερο αν δεν υπήρχαν σκοπιμότητες, πάλι Μεγάλων.

Δικαιώνονται, συνεπώς, όσοι πίστευαν ότι τον ΟΗΕ τον χρησιμοποιούσαν- εκτός των ιδεαλιστών- και τον χρησιμοποιούν σκόπιμα σαν βιτρίνα, σαν πρόσχημα για δήθεν εδραίωση της ειρήνης ενώ ο στόχος ήταν και είναι η εδραίωση του πολέμου όπου επενδύουν τις φιλοδοξίες τους τα πολεμοκάπηλα κυκλώματα που ουσιαστικά κυβερνούν τον κόσμο. Γιατί δεν εγκρίθηκε ο Οδηγός Ειρήνης του του αείμνηστου ΓΓ Μπούτρος Μπούτρος-Γκάλι, που αν εφαρμοζόταν θα εδραιωνόταν η ειρήνη, και δεν του ανανέωσαν τη θητεία;

Είναι εύλογο πλέον το συμπέρασμα ότι για όλα αυτά τα τραγικά ευθύνεται το συγγνώ, απάνθρωπο σύστημα ανταγωνισμού, που ορρωδεί προ ουδενός προκειμένου να εξουσιάζει και να κερδοσκοπεί. Ναι, ο ανταγωνισμός που καταλήγει σε ΑΝΤΑΝΘΡΩΠΙΣΜΟ! Ανθρωπος εναντίον ανθρώπου!

Δικαιώνεται απόλυτα ο αθάνατος Σοφοκλής που είπε ότι: «Πολλά τα δεινά κουδέν ανθρώπου δεινότερον πέλει»! Δεν είναι τραγικό ότι μετά από χιλιάδες χρόνια ο πολιτισμός, η δημοκρατία, η ειρήνη, η δικαιοσύνη παραμένουν χίμαιρες; Και ο ΟΗΕ, όπως προείπαμε, οδηγείται στο Γολγοθά ως νέος Χριστός! Και ο μεν Χριστός αναστήθηκε, ο ΟΗΕ τι θα απογίνει; Θα περιμένει τον Χριστό να τον «αναστήσει» όπως τον Λάζαρο ή τη Δευτέρα Παρουσία, αν βέβαια εξακολουθεί να υπάρχει με όσα τραγικά συμβαίνουν. Μήπως προλάβει και αλλάξει την ίδια την υπόστασή του και αναθεωρηθεί ο Χάρτης-ΠΡΕΠΕΙ-για να είναι πιο αποτελεσματικός; Εκτός αν τα διεφθαρμένα, απάνθρωπα, πολεμοκάπηλα συμπλέγματα προτιμούν έναν Γ'ΠΠ για να καταστρέψουν τον Πλανήτη Γη και λόγω της Κλιματικής Αλλαγής-Συναλλαγής μεταναστεύσουν σε άλλους πιο ασφαλείς για δαύτους πλανήτες;

Χρειάζεται προληπτικά ειρηνική ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ των γνήσιων δημοκρατικών πολιτών στην Οικουμένη για να καταργηθεί ο πόλεμος γενικά, και ενισχυθεί ο ΟΗΕ! ΑΝΤΙΣΤΑΘΕΙΤΕ!

Η αδράνεια του ΟΗΕ κυρίως οφείλεται σε γεωπολιτικά συμφέροντα, συγκρουόμενες ατζέντες των μεγάλων δυνάμεων και στη δομική δυσλειτουργία του Συμβουλίου Ασφαλείας. Με αυτή την προϋπόθεση θα πρέπει να λειτουργεί το σύστημα ασφαλείας των χωρών που εκτιμούν τις καταστάσεις με ρεαλισμό

Τί είναι αυτό που χρειαζόμαστε;

Του Παντελή Σαββίδη

Ο κόσμος αλλάζει με μεγάλη ταχύτητα. Οι αλλαγές δεν αφομοιώνονται καν και επέρχονται νέες. Ένας βομβαρδισμός νέων στοιχείων εισέρχεται στη ζωή μας. Δεν έχει νόημα η αντίσταση σ αυτά. Περισσότερο η αξιοποίησή τους προς όφελος αυτού που λέμε ανθρωπότητα.

Αλλά, τι εννοούμε, πλέον, λέγοντας ανθρωπότητα; Έχουμε την ίδια εικόνα, όπως μέχρι σήμερα για το περιεχόμενο του όρου; Ένα νέο ανθρωπολογικό είδος διαμορφώνεται και εδώ οι αλλαγές δεν γίνονται τόσο άμεσα αντιληπτές. Αλλάζει, όμως, το είδος.

Παρόλο που στον ακραίο πραγματισμό που ζούμε υπάρχει μια απόκρουση της αναφοράς στην ιδεολογία (από οργή μέχρι ελαφρό μειδίαμα) ο όρος έχει παρεξηγηθεί. Ιδεολογία είναι ο τρόπος που βλέπουμε τη ζωή. Η φιλοσοφία μας. Και η φιλοσοφία αυτού του είδους δεν είναι προνόμιο των φιλοσόφων. Την έχει ο καθένας. Και προσδιορίζει το στίγμα του. Ακόμη και το πολιτικό.

Για να φθάσεις στο σημείο αυτό, στο σημείο, δηλαδή να έχεις άποψη για τη ζωή (να έχεις τη φιλοσοφία σου) χρειάζεται, ως υπόβαθρο, αυτό που λέμε πολιτισμός.

Στην Ελλάδα, που έχει μια εκπληκτική πολιτιστική διαδρομή από τα αρχαία χρόνια, το πολιτισμικό στοιχείο σήμερα εκλείπει. Η αγωνία της αναζήτησής του, όπως φαίνεται από ένα ενδιαφέρον άρθρο του «Δρόμου της Αριστεράς» φάνηκε σε δύο κρίσιμες στιγμές. Στο Καλλιμάρμαρο, όπου έγινε η συναυλία των συγγενών των νεκρών των Τεμπών (όπου εκδηλώθηκε η αλληλεγγύη) και στην ταινία για τον Στέλιο Καζαντζή την οποία δεν είδα αλλά διαβάζω την ενδιαφέρουσα ανταπόκριση που συναντά.

Όλα αυτά κάτι σημαίνουν αλλά οι κοινωνιολόγοι και οι φιλόσοφοι στην Ελλάδα αντί να αναλύσουν τις αγωνίες και τις αναζητήσεις της κοινωνίας προσπαθούν να αποδομήσουν, ακόμη, περισσότερο τους αρμούς ύπαρξής της. Και η υπαγόρευση της αποδόμησης γίνεται από τα κέντρα που, υποτίθεται, θα φρόντιζαν για την ενίσχυση αυτών των αρμών.

Οι κοινωνίες είτε κατά την διάρκεια κρί-

σεων είτε την επομένη περίοδο μετά τα καταθλιπτικά αποτελέσματά τους αναζητούν και, συνήθως, βρίσκουν τις πνευματικές ηγετικές προσωπικότητες που τις εισάγουν σε ένα νέο πλαίσιο αναπαραγωγής τους. Χωρίς αυτό χάνονται. Χαρακτηριστική τέτοια περίπτωση που ώθησε την ελληνική κοινωνία ως τα χρόνια της δικτατορίας ήταν η γενιά του 30 το έργο της οποίας επιβίωσε και μετά τη μεταπολίτευση.

Η γενιά του 30 επιχείρησε και κατάφερε να λειάνει τον υπαρξιακό κίνδυνο από την τραγωδία του 22. Ακούμπησε τις ψυχές και το δράμα των ανθρώπων. Τους έδωσε ελπίδα, παρήγαγε και αναπαρήγαγε αξίες.

Η ταινία Νίκος Καζαντζάκης δείχνει ορισμένα στοιχεία αυτής της γενιάς. Αλλά και της κρατικής και κοινωνικής ιδιοτροπίας, διαχρονικά, αρνητικά χαρακτηριστικά του ελληνισμού.

Ο Καζαντζάκης υπονομεύθηκε και από την πολιτεία και από μέρος της κοινωνίας δύο φορές για να πάρει το Νόμπελ Λογοτεχνίας. Προτάθηκε από αλλού αλλά η Ελλάδα και κάποιοι Έλληνες αντέδρασαν. Και το άξιζε το Νόμπελ. Ο ίδιος, μάλιστα, πρότεινε στον Σικελιανό να το πάρουν μαζί. Όταν πέθανε ο Αλμπέρ Καμύ έκανε αναφορά στο έργο του και δήλωσε πως ο Καζαντζάκης άξιζε το Νόμπελ 100 φορές περισσότερο από τον ίδιο που το πήρε.

Ένα σύνολο, σε κάθε τομέα, αλλά, κυρίως, σε αυτό που λέμε ηγέτιδα τάξη περιφέρεται στα όρια μιας επικίνδυνης υποκουλτούρας και επιβάλλει ευτελή πρότυπα που δεν είναι δυνατόν να συγκροτήσουν κάτι νέο στην κοινωνία. Μια πολιτιστική πρόταση που θα παράγει μια νέα ιδεολογία από την οποία θα προέλθει μια νέα πολιτική η οποία θα βρει κοινωνικό έρεισμα είναι, απολύτως, αναγκαία.

Εδώ βρίσκεται ο πυρήνας του προβλήματός μας. Σε τι πιστεύουμε και πως βιώνουμε την ύπαρξή μας;

Τίποτε, δυστυχώς, αισιόδοξο δεν διαφαίνεται στον ορίζοντα και γι' αυτό η εκτίμησή μου για το 2025 είναι απαισιόδοξη. Εύχομαι να κάνω λάθος.

<https://www.anixneuseis.gr/>

Ένα έθνος για να μεγαλουργήσει χρειάζεται όραμα και αρετή

Οι έξυπνοι πεπλανημένοι

Δοκίμιον

Του Υποστράτηγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Ο κάθε σκεπτόμενος άνθρωπος πορευόμενος μέσα στον βιούμενο κόσμο των ραγδαίων αλλαγών αιμωδιά στην ιδέα, ότι αδυνατεί να τοποθετηθεί με ασφάλεια στο καινοσχημάτιστο κοινωνικό γίγνεσθαι. Αντικρίζει με δέος, με δυσπιστία αλλά και με περιέργεια την προελαύνουσα τεχνολογία, με την ασύλληπτη ταχύτητά της, την οποία -καθώς επιβεβαιώνεται- ευρίσκεται εκτός ανθρωπικής αισθητικής επαληθεύσεως. Αναφέρεται σε μία τεχνολογία, απεργαζόμενη χάσματα μεταξύ της ανθρωπίνης πνευματικής χωρητικότητας και της αναγκαιούσης συντόνου προσπαθείας στο να κατανοηθούν τα νεοεισερχόμενα δεδομένα της επιστήμης, της αηθικού νοοτροπίας του χώρου της αγοράς, ως και του καθολικού τρόπου προσλήψεως γνώσεων και εμπειριών. Ο σκεπτόμενος άνθρωπος διεισνύει πάνω στο εάν ζει μέσα σε οργανωμένη κοινωνία ή σε μία δυστοπία, όπου συμβιώνουν όντα διαφορετικών αισθητικών σταθερών και ετερογενών αντιληπτικών προσεγγίσεων. Κατά τους στοχαστές αυτή η κοινωνική διαστροφική μορφοποίηση προσομοιάζει με ένα κατακαλυπτικό σκιδόφως, όπου δυσκόλως και υπό προϋποθέσεις διακρίνεται ένας δρόμος ευθύς.

Προφανώς -και είναι κατανοητό σε όλους, ότι κάθε φαινόμενον έχει και την αιτία του. Μία ιδέα καταγασμού αυτού του σκότους μάς δίδεται από τον Thomas Hobbs στο έργο του «Λεβιάθαν». Με το να υπάρχει, μας λέει, εκμεταλλεύσιμη πολιτική σκέψη εύκολα γίνεται κατανοητό, το τι είναι οργανωμένη κοινότητα, τι την πλάθει, τι την διατηρεί ζωντανή και τι μπορεί να την καταστρέψει.

Ωστόσο αυτή η κοινότητα μοιραίως αποδέχεται τους ισχυρούς παράγοντες, οι οποίοι χρησιμοποιικά την συντηρούν στην πράξη σαν συντελεστή παγίωσης της εξουσιαστικής τους κραταιότητας. Και επειδή, στην προκειμένη περίπτωση η λέξη κλειδί του αδόλου ανθρώπου είναι η «ανάγκη», δι' ό και τα άμεικτα μέλη της κοινότητας αποδέχονται την υποσχόμενη «εγγύηση» ενός «κράτους Λεβιάθαν» με συνέπεια την δυστοπική πραγματικότητα, της οποίας η γιγάντωση επιτελείται με τρόπο σύνθετο και πολυδιάστατο.

Εκών άκων ο σημερινός άνθρωπος γίνεται σκλάβος, κάτω από την φτερούγα εκείνων, τους οποίους επέλεξε δια της ψήφου του και επίστευσε, ότι με την επιλογή του αυτή είναι ελεύθερος. Διότι επετέλεσε το δημοκρατικό του καθήκον χωρίς καμία πίεση φαιάς προελεύσεως, ει μη μόνον κάτω από μία καθολικώς αποδεκτή διαφάνεια. Υπό μία τέτοια παραδοχή, ο Λεβιάθαν έχει ήδη πείσει τον ψηφοφόρο, ότι είναι ασφαλής, διότι το κράτος έχει ένα αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου απέναντι σε τρομοκρατικές προσβολές, απέναντι σε γεωπολιτικές εντάσεις και απέναντι σε λαθροεισβολείς υπό μανδύα μεταναστών και προσφύγων. Το κόστος βεβαίως για την απόκτηση αυτού του τύπου «εγγυημένης» ασφαλείας είναι ο περιορισμός της δικής του ελευθερίας, ως πολίτου. Και φυσικά, όχι μόνον τούτο. Η μαζική παρακολούθηση, η λογοκρισία ή η αντίκρουση σε ύποπτες αντιφρονήσεις στο διαδίκτυο καθώς και άλλες κρατικές «πρόνοιες» υπό μορφήν νόμων

με ένα καλώς στοιχειοθετημένο ποινολόγιο δικαιολογούν ένα κράτος στην προσπάθειά του να «ασφαλίσει» τους υπηκόους του. Ελάχιστοι εκ των πολιτών μπορούν και αντιλαμβάνονται κρατικά σχέδια, προθέσεις και διαμηνύσεις. Έχουν θολή εικόνα, πάνω στο πως, στο διατί και στο δια ποίων μεθόδων το κράτος αξιοποιεί όλες τις καταστάσεις εκτάκτου ανάγκης, όπως π.χ. οι πανδημίες, οι οικονομικές κρίσεις, οι πόλεμοι ή απειλή πολέμου. Το ζητούμενο της εξουσίας στις καταστάσεις αυτές είναι να αυξηθεί η έννοια του δυναμικού κράτους, του διαβεβαιούντος τους πάντες, ότι δια πάσαν νόσον έχουν γνώσιν οι φύλακες. Όταν όμως οι κρίσεις είναι επιμέρους ή αληγείς, τότε αποδυναμώνονται οι δημοκρατικοί θεσμοί. Και βεβαίως η μερίδα των πολιτικών οχυρώνεται πίσω από τεχνοκράτες καθώς και πίσω από μη εκλεγμένους φορείς. Υποσυνειδήτως και κάτω από αυτή την συνθήκη ο πολίτης καταλαμβάνεται από κόπωση και η διάθεσή του απαλλοτριώνεται από μία σαρωτική αποξένωση. Κυρίως όμως φθείρεται από προσαυξητική απάθεια. Αποδέχεται τον κρατικό έλεγχο, ως κάτι το αναπόφευκτο και αναγκαίο. Υποπτεύεται πλην δεν έχει αποκρυσταλλωμένη εικόνα τού πως ο Λεβιάθαν χρησιμοποιώντας την τεχνολογία παρακολουθεί ψηφιακά και ελέγχει κάθε πληροφορία μέσα από τον χώρο του διαδικτύου. Εκεί δηλαδή, που ο πολίτης με την αθώα ή και αφελή του συμμετοχή και με την πολιτικο-κοινωνική του έκφραση στα κοινωνικά δίκτυα επιτρέπει στους ελέγχοντες (big brothers) να συλλέγουν προσωπικά δεδομένα, συνήθειες, πεποιθήσεις, προθέσεις και σκοπιμότητες, τις οποίες θεωρούν ζημιόγones επί του συστήματος εξουσίας. Όλα αυτά χρήζουν αποκαταστατικής καθεστωτικής αντιδράσεως. Μάλιστα, σε εκτιμωμένη αναγκαία και απαραίτητη προϋπόθεση (sine qua non), τότε το κράτος μετέρχεται της εμμέσου καταστολής των υπόπτων δολίων δράσεων. Σε τέτοιες περιπτώσεις το κράτος δύναται να ενεργήσει και με ψυχολογικές επιχειρήσεις με τεχνηέντως επιχειρηματολογημένες θέσεις κύρους. Μπορεί και με παρακολουθήσεις κάποιας «πρακτικής» αξίας, ήγουν ενοχοποιητικές αποκαλύψεις. Δεν παραλείπεται η ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης ως αρωγού του γενικού ελέγχου όπως και αυτή του εν διαρκή κυλίσει Big Data. Μέσω αυτής της εφαρμογής οι αλγόριθμοι, αποτελεσματικοί, ακριβείς και βέβαιοι προβλέπουν ανθρώπινες συμπεριφορές και θεωρούνται αποφασιστικά κρατικά εργαλεία στο να επιτελείται ποδηγέτηση της κοινής γνώμης. Οι αλγόριθμοι καταλλήλως προγραμματιζόμενοι αναγνωρίζουν και αιτιώνονται τις ακατάλληλες πεποιθήσεις των όσων εκδηλώνουν και προκαλούν το σύστημα και τροφοδοτούν τους μηχανισμούς αξιολογήσεως και εκμεταλλεύσεως των βολικών δεδομένων για την επιβολή αναλογουσών αποφάσεων.

Και η κατά Καρτέσιον (René Descartes) σκεπτόμενη ζωή μάς οδηγεί σε μία ευμετάβλητη φιλοσοφία, όπως αυτή με τις τροπές και τις αναγωγές της, σχηματοποιείται στον σύγχρονο κόσμο. Μέσω αυτής της επινοίας εμείς καταλαβαίνουμε, ότι οι πολιτικοί

κληρονόμοι έχουν προσαρμοσθεί στην φιλοσοφία της αντιπαθείας προς ό,τι μαρτυρεί ελευθερίες και επιστήμες, των οποίων ο κοινός παρονομαστής αποδίδεται σαν μία αλήθεια υπεράνω δοξασιών, επόψεων ή θεωριών. Μάλιστα όταν αναφερόμεθα στην οικονομική διάσταση και την αχρεία εξαλλαγή συμφεροντολογίας στα χέρια του Λεβιάθαν, θα διαπιστώσουμε, ότι βαπτίζονται σαν αληθή τα όσα παράξενα εμπνέουν για την αριστοτεχνική εκμετάλλευση του νοητικού σύμπαντος των αφελών. Επί παραδείγματι, ο μηχανισμός οικονομικού ελέγχου μηχανεύεται την σταδιακή κατάργηση των μετρητών και την επιβολή των ψηφιακών συναλλαγών, ώστε ο πολίτης να εξαρτάται ολοκληρωτικά από το τραπεζικό σύστημα. Μάλιστα οι τράπεζες αλλά και οι κολοσσιαίες εταιρείες τεχνολογικού προσανατολισμού με τον τρόπο αυτό ενδυναμώνονται με ολιστικούς ελέγχους -και όχι μόνον- επί όσων αφορούν στο χρήμα αλλά και επί όσων ιδεών, απόψεων και μορφών κινημάτων απειλούν την «ευστάθεια» του οικονομικού παράγοντος.

Αυτή η οικονομική φατριαστική διαχείριση των πηγών ευκαιρίας και των δημοσίων δαπανών επιφέρει συγκέντρωση πλούτου σε ένα μικρό κομμάτι της κοινωνίας, το οποίον ωστόσο περιάγει τους πολλούς σε καθεστώς ανασφαλείας. Μία συνέπεια σχετιζόμενη με μία τέτοια οικονομική διαμόρφωση, δηλαδή την κραυγαλέα εμφάνιση κροίσων, μαικηνών, χρυσοκανθάρων, νεοπλούτων και το λοιπό συνάφι του αρχοντολογίου, οδηγούν τους πολίτες σε διάθεση προθυμίας στο να συναινέσουν σε περιορισμούς ελευθεριών, με αντάλλαγμα κοινωνικές παροχές και επιδόματα. Εν ολίγοις, η μεγάλη μερίδα του κόσμου υποβαθμιζόμενη, οδηγείται σε ένα καινοφανές δουλκοκτητικό σύστημα, όπου η συνεχής και εξαντλητική εργασία είναι η επωδός της οικονομίας εξαρτήσεως.

Σύμφωνα με τον Αυστριακό μαθηματικό Kurt Godel (1906-1978) έχει αποδειχθεί, το γνωστό «θεώρημα της πληρότητας». Το θεώρημα αυτό μας λέει, ότι ένα αξιωματικό λογικό σύστημα είναι αδύνατον να είναι ταυτοχρόνως και πλήρες και συνεπές. Επί το απλούστερον αυτό σημαίνει, ότι δεν μπορούμε να τα γνωρίζουμε όλα με πληρότητα και με συνέπεια. Αυτή η επιστημονική αποστροφή δίδει την ιδέα σε όσους έχουν σαν βασική τους επιδίωξη να κυβερνούν δια βίου, επιμένουν να προβάλλουν το αλάθητό τους και πιστεύουν, ότι ο λαός χρειάζεται κοινωνικά καλούπια περιορισμού της κριτικής του σκέψεως. Ούτε πληρότητα σκέψεως ούτε συνέπεια στον καθαρό λόγο. Επομένως περιαγόμεθα στα χωράφια μίας διαθλαστικής, μίας μαιανδροειδούς παιδείας.

Η διάβρωση της παιδείας είναι ένα εύκαμπτο και ευένδοτο συσσωμάτωμα ευπροσδέκτων «κανονικοτήτων», άκρως συναινετικών με τους σκοπούς του κοινωνικού ελέγχου, του προσβλέποντος σε πολίτες με παθητικότητα και πειθήνια. Χωρίς φιλοπρόδοτον ελευθερία. Χωρίς παραγωγική σκέψη. Αντ'αυτών μεριμνά να αντικαταστήσει την μόρφωση, την ειδημοσύνη, την επίκτητο γνώση, την βαθεία γνώση καθώς και το σύνολο των πνευματικών οριζόντων με οπτικές συνειδήσεις που σκευωρούν υπέρ του αναπροσανατολισμού των ενδιαφερόντων. Κυρίως υπέρ των τεχνολογικών. Των φευγαλέων ψηφιακών. Των ασυγκροτήτων εντυπώσεων. Των μεμονωμένων στιγμών. Της ασυδότου λαγνείας. Των εκστασιασμένων παθών. Της ατζέντας

της αφυπνίσεως και μάλιστα αρχομένης από την νηπιακή ηλικία. Και αυτό το διεξέρχεται με το δόλιο υποκατάστατο της πληροφοριακής υπερφορτώσεως, η οποία κατηγορηματικώς εμποδίζει κάθε προσπάθεια τής εις βάθος αναλύσεως των κοινωνικών τεκταινομένων, του πολιτισμικού υλισμού, της συλλογικής συνειδήσεως και της θεμελιώδους σημασίας της υποστάσεως του ατόμου μέσα σε μία ευνομούμενη κοινωνία.

Εδώ απαιτείται ο σημερινός άνθρωπος να κατανοήσει το, ότι αφού η κοινωνία γίνεται όλο και πιο ατομιστική, πράγμα εξυπηρετικό της εξουσίας, πρέπει ανυπερθέτως να οργανωθεί σε μία σύσταση συλλογική απέναντι στην αυξανόμενη κρατική επί παντός θέματος -και εκτός προβλέψεων- αντενέργεια. Να αντιπαρατεθεί απέναντι στον κρατικόν εστιθελισμόν. Να καταρρίψει το θέσφατον των κοινωνιολόγων, ότι η κουλτούρα του φόβου είναι ένας σύμβουλος, που προτιμά την «ασφάλεια» αντί της ελευθερίας. Πρέπει να καταστεί κατανοητόν, ότι το κράτος Λεβιάθαν δεν προέκυψεν αιφνιδίως αλλά έχει προάξει την ισχύ του μέσω κρίσεων, τεχνολογικού ελέγχου και κοινωνικής μηχανικής. Ο πολίτης θα χρειαστεί να σημάνει σήμαντρα εγρηγόρσεως, μη αποδεχόμενος συνταγματικές παρακάμψεις και εκτροπές εκ μέρους του κράτους, ως δήθεν αναγκαίες, διότι αναλύοντας τις εξουσιαστικές προθέσεις διαπιστώνει την αγνόηση της πολιτικής του αυτοτελείας και της κοινωνικής του συνυπάρξεως και βιώνει ένα κόσμο όπου οι προνομιακές του δυνατότητες, όπως είναι η πραγματική ελευθερία εξαφανίζονται σταδιακά.

Με μία τελική λεπτολογία οι νέοι της Ελλάδος ως καταλάβουν, ότι το αύριον ανήκει σε εκείνους που δεν αδρανούν σήμερα. Το να νομίζουν, ότι κάποιος άλλος μεριμνά για το μέλλον τους, τότε πλανώνται θαλασσοδέρνοντας σε τρικυμιώδη πελάγη. Ας καταλάβουν, ότι πηγαίνουν στο σχολείο για να αποκτήσουν καθαρή σκέψη. Να μάθουν τους χαρακτηριστικούς τρόπους αντιλήψεως του κοινωνικού τους περιβάλλοντος. Του περιβάλλοντος του πολιτισμού, όπως αυτός ορίζεται από τον συνδυασμό γλώσσης, γεωγραφίας και ιστορίας. Ο εγκέφαλος του μαθητού δομείται από ό,τι η σοφία του παρελθόντος έχει προσφέρει και έχει υποστηρίξει τον μαθητή στο να προσαρμοστεί στον πάτριον χώρο, ώστε ο νέος να αξιολογείται, ως ο πρόσφορος αγωγός αξιών και αρετών στις επόμενες γενεές. Αυτή η μαθητεία οδηγεί σε ένα ευκαίριον υποκειμενικόν πολιτισμόν. Και -ως γεγονός- απορρίπτει τον υλικόν πολιτισμόν, ο οποίος στηρίζεται κυρίως στην αντιπαραγωγική κουλτούρα του αφελούς καταναλωτού. Να καταλάβουν εν τέλει, ότι όταν αφαιρείται η σκέψη από τον άνθρωπον, τότε αυτός ο άνθρωπος υποβιβάζεται σε ανδράποδον. Γίνεται εύπλαστος οπαδός, ένας καλόβολος υπόδουλος. Θεωρείται μωρόπιστος και χαρούμενος άγνωρος. Ευκολοκυβέρνητος. Ευμεταχειρίστος. Άτομον ασήμαντον και ουχί αξιοσέβαστος πολίτης.

Ο πολίτης αντιλαμβάνομενος, ότι ζει μέσα σε ένα κόσμο δυσπιστίας, εκμεταλλεύσεως, μετριοκρατίας, κομματοκρατίας, νεποτισμού, κληρονομικής διαδοχής, διαφθοράς, μίζας, παραγοντισμού, πελατειακού συστήματος καθώς και σε όσα σχετίζονται με το αιτιατόν της εξαχρείωσεως τού ψυχισμού του, τελικά διαπιστώνει, ότι δεν ζει σε καθεστώς επιβραβεύσεως των αρίστων αλλά σε άσυλον βολικών και ακινδύνων ενυπνιαζομένων. Και τότε συνεγειρόμενος επιβάλλει εις

εαυτόν την ιδέα οργανώσεως της πνευματικής του αμύνης, ώστε να εξασφαλισθεί η ακεραιότης της προσωπικότητός του. Και φυσικά, προέχει η επαγρύπνησή του, ώστε να μη παγιδευτεί στο δόκανο της κοινωνικής μηχανικής.

Ένας αρκετά ήπιος ορισμός της κοινωνικής μηχανικής δηλώνει την πίστη στην ικανότητα του ανθρώπου να επινοεί ένα μέλλον ασυνεχές προς το παρελθόν. Δεν μας το ξεκαθαρίζει, τι ακριβώς εννοεί. Ωστόσο η ερμηνεία που δίδεται από την κοινή λογική είναι η διακοπή της επαφής με το χθες. Πρέπει να ξεχαστεί η αρχαία ελληνική γραμματεία, η ένδοξη ελληνική ιστορία, η ελληνικής θεμελιώσεως γέννηση του Δυτικού πολιτισμού. Θέλει να ξεχαστεί η παρελθοντολογία, η παράδοση, οι εθνικές αναμνήσεις, οι αναλογισμοί, η αναδρομική ισχύς, η εμμονή σε αντιλήψεις συνηθείας, σε συντηρητισμούς, σε μη προοδευτισμούς, στα παθήματα, στα μαθήματα. Θέλει να απαλειφθούν από προσώπου της ιεράς ελληνικής γης οι τάφοι των προγόνων. Θέλει την κοπή του ομφαλίου λώρου από το τρίπτυχο Πατρίς Θρησκεία Οικογένεια. Θέλει την τελεία αποξένωση από την εθνική μνήμη. Ευρύτερα επισκοπούμενη η ιδέα της ασυνεχείας σημαίνει, ότι το μυαλό του πολίτου καθίσταται πίνακας πολλαπλής διαθεσιμότητας προς αλλοτρίαν κάρπωσιν. Εδώ χρειάζεται επειγόντως να γίνει κατανοητή η σημασία του «παρελθέτω απ'εμού το ποτήριον τούτο». Χρειάζεται να επισημαίνονται άμεσα τα μεγάλα ψεύδη των πολιτικών, των media και των επιτηδίων της αγοράς, ώστε να λειτουργεί αποτελεσματικά το σύστημα προστασίας του πολίτου από αυτούς τους νοσογόνους ιούς που επηρεάζουν αρνητικά πνεύμα και ψυχή.

Και εδώ χρειάζεται προσοχή σε μία λεπτομέρεια, όπως την έχει επισημάνει ο Noam Chomsky και μας προειδοποιεί σχετικά με τον τρόπο ελέγχου των μαζών. Οι όσοι διαθέτουν την ικανότητα διερμηνείας αφορισμών καταλαβαίνουν, ότι «...η πιο αποτελεσματική μορφή ελέγχου του κόσμου είναι αυτή που δεν αναγνωρίζεται ως τέτοια». Είναι μία μορφή ψυχολογικών επιχειρήσεων της κατηγορίας της φαιάς προπαγάνδας. Το επιβεβαιού και ο Joseph Goebbels: «...η προπαγάνδα λειτουργεί καλύτερα, όταν αυτοί που χειραγωγούνται είναι πεπεισμένοι, ότι ενεργούν με την δική τους βούληση». Αυτό πρακτικά επαληθεύεται και από το γεγονός, ότι οι πλείστοι των Ελλήνων δεν παραδέχονται, ότι στις εκλογές επιλέγουν τα λάθος πρόσωπα, θεωρώντας, ότι δεν έπεσαν έξω στις εκτιμήσεις τους, ως αυτεξούσιοι και έχοντες πίστη στην αλήθειά τους κρίση. Κραυγάζουσα αντιθετικότητα με την πραγματικότητα. Το αύριον της αυταπάτης το αντιλαμβάνεται αλλ'όμως επαισχύνεται να το ομολογήσει. Ίσως κάποτε να παραδέχεται, ότι έπεσε στην παγίδα της υπερπληροφορήσεως και κατέληξε να γνωρίζει τόσα πολλά που απλά δεν είναι αλήθεια. Το μάθημα στην προκειμένη περίπτωση είναι, ότι όταν ένας ψηφοφόρος κάνει ό,τι ακριβώς ένας πολιτικός περιμένει από αυτόν, τότε ο ψηφοφόρος δεν ανεβαίνει στην εκτίμηση του πολιτικού. Το δόκιμον στην περίπτωση είναι να υπάρχει αιωρούμενον το ασαφές, το αόριστον. Να μην υπάρχει πολιτική ορθότης, ούτε ανεκτικότης.

Το γεγονός είναι, ότι οι άνθρωποι μέσα σε ένα καθεστώς υπερβολικής ανεκτικότητας δέχονται ασυζητήτως όλα τα παράδοξα, ότι αυτά είναι λογικά. Το να δέχεται κάποιος μία τέτοια μορφή επιβολής εικόνων,

ιδεών, προτροπών, παραινήσεων, οδηγιών κ.τ.τ. σημαίνει, ότι στερείται κριτικής σκέψεως ή -κυρίως αυτό- ο ίδιος έχει μερίδιον επικαρπίας, μέσω κομματικών παροχών, ως έπαθλον στην ατομική του παραφορά περί ιδιωφελείας.

Μέσα σε όλα τούτα τα αλλόκοτα βιώματα αδυνατούμε να εντοπίσουμε τις επισυμβαίνουσες -σε στάγδην ροή και με το συνειδητό μας φρενακισμένο- μη ορατές κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές μεταβολές. Οι ελάχιστοι συνειδητοποιημένοι απορούν με την αδυναμία τους να αποσαφηνίσουν τον άστατον άξονα κινήσεως του μεταλλασσομένου σημερινού κόσμου. Η συσσωρευμένη εμπειρία τούς καταμαρτυρεί τον υποφώσκοντα φαύλο κύκλο της ανθρωπίνης υποκρισίας και του συνεπαγομένου ζόφου. Διερωτώνται εάν υπάρχει αντικειμενικότητα, όταν η πραγματικότητα γέμει προκαταλήψεων, αισθητικών επιρροών και υποκειμενικών αντεπιδράσεων. Διαπιστώνουν, ότι αυτή η διογκουμένη απογοήτευση της κοινωνίας αιτιάζεται και την εγκαθίδρυση της κυριαρχίας ορισμένων ομάδων ειδικών συμφερόντων. Το φαινόμενο τούτο παραπέμπει σε δικτατορία του σχετικισμού, όπου η δυσφορία αγωνιά να συναντήσει την σωτήριο σανίδα του πολιτισμού. Η ενοχή της εξουσίας, της προκαλούσης την κοινωνική δυσφορία θα πυροδοτήσει στο τέλος την γέννηση της συνειδήσεως, έστω και των ολίγων και θα σημαίνει κατά το μάλλον την συνέχιση της πολιτισμικής εξέλιξης ενός λαού. Αυτού του λαού, που αξίζει να συνεχίσει, όπως η ελληνική παράδοση ανέκαθεν το υπαγόρευε στους φωτισμένους ελληνικούς νόες. Αυτή είναι και μία λογικότροπη ευχή. Άλλως το μόνο που θα συμβεί θα είναι η εσωστρεφής λύση της προστασίας του εγώ των πολιτών και οι ατομικοί τους περιορισμένοι πλέον φουτουριστικοί οραματισμοί.

Αυτή η ακρωτηριασμένη φιλοπρόοδος οπτική των συγχρόνων δικαιολογεί και την προκαλούμενη εντύπωση, ότι συνεπαρμένος ο πολίτης από την αυτοθεωρουμένη επιτυχία (όμως πλημμελής και στην ουσία πεπλανημένη) του «κατάρτιση» στην χρηστική διάσταση της τεχνολογίας υπολογίζει με λανθασμένα κριτήρια τα όσα θεωρεί αξίες και αξιότητες. Επί παραδείγματι, το να επιδιώκει κάποιος ένα like στο κάδρο των social media σημαίνει, ότι πορεύεται σε λάθος κατεύθυνση. Επενδύει στο ουδέν. Στην σύγχρονη ζωή το να εξερευνάς για να βρεθείς στον ονειρικό κόσμο του eldorado θα ανακαλύψεις με θλίψη, ότι όλες αυτές οι προσπάθειές σου καταλήγουν σε κονιορτοποίηση των ελπίδων σου. Προτιμότερη είναι η συνταγή: προ πάντων επιλέγω το "γνώθι σαυτόν", ώστε να μπορώ να διεξέλθω των ενδεχομένων αβεβαιοτήτων.

Το να είναι οι Έλληνες ανεκτικοί σε φαινόμενα όπως το αρνητικό δημογραφικό, η αλλοίωση της πληθυσμιακής συνθέσεως ένεκα της απειλητικής αθρόας λαθραίας εισόδου αλλοδόξων, η άγνοια των εθνικών κινδύνων από τις υπαρκτές εχθρικές απειλές, το υποτονικό εθνικό φρόνημα, η αδιαφορία στα αφορώντα στην δύναμη μιας πίστεως, οι διάφορες ατζέντες όπως η κομματική, η της ευρείας διαδόσεως χρήσεως ναρκωτικών, η «προοδευτική» τοιαύτη του woke, όλα αυτά είναι προειδοποιητικές ενδείξεις επερχομένης εθνικής τραγωδίας. Η απαξίωσις ενός διαλόγου με τους υπερόχους προγόνους μας και τα διαχρονικά εθνικά σύμβολα σημαίνει, ότι ο σημερινός ανεκτικός πολίτης υπογράφει την απαλοιφή της Ελληνικής υποστάσεως.

"Μία Κριτική Αποτίμηση"

Του Υποναυάρχου ε.α. Roberto Domini
Προέδρου του Ιταλικού Ινστιτούτου
the Centro Studi di Geopolitica e Strategia Marittima

Το NATO, που συχνά επευφημείται ως η πιο ισχυρή και επιτυχημένη συμμαχία στην ιστορία, βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι. Μόλις δύο χρόνια πριν από τέτοιες διακηρύξεις, η συμμαχία υπέστη μια ταπεινωτική ήττα από τους Ταλιμπάν στο Αφγανιστάν, μια ομάδα ανταρτών με ελαφρύ οπλισμό. Αυτή η έντονη αντίθεση μεταξύ της αντιληπτής δύναμης και της αποδεδειγμένης αδυναμίας εγείρει σοβαρά ερωτήματα σχετικά με τις τρέχουσες δυνατότητες του NATO και τον μελλοντικό του ρόλο.

Ενώ το NATO έπαιξε καθοριστικό ρόλο κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου, η πορεία του μετά τον Ψυχρό Πόλεμο είναι ανάμεικτη, με επιτυχίες στο Κοσσυφοπέδιο αλλά μια σαφή αποτυχία στο Αφγανιστάν. Η συνεχιζόμενη σύγκρουση στην Ουκρανία υπογραμμίζει περαιτέρω αυτές τις ανησυχίες. Μπορεί το NATO να υπερασπιστεί πραγματικά τη δημοκρατική Ευρώπη από μια δυνητικά επεκτατική Ρωσία σε ένα σενάριο συμβατικού πολέμου; Αυτό το σενάριο "αποκάλυψης" είναι ο πιο αποτελεσματικός φακός μέσω του οποίου μπορούμε να εξετάσουμε τις δυνατότητες του NATO.

Logistics, Κινητοποίηση και Θαλάσσιες Γραμμές Επικοινωνίας

Μια ρεαλιστική στρατηγική ανάλυση πρέπει να ξεκινήσει με τα logistics. Σε αντίθεση με τη Ρωσία, κανένα μεγάλο έθνος του NATO δεν είναι πλήρως βιομηχανικά κινητοποιημένο για πόλεμο. Αυτό αποδεικνύεται από την ανώτερη ρωσική παραγωγή βλημάτων 155 χιλιοστών για τη σύγκρουση στην Ουκρανία, ένα γεγονός που έρχεται σε αντίθεση με την αφήγηση μιας επικείμενης ρωσικής κατάληψης της Ευρώπης. Εάν μια τέτοια απειλή γινόταν πραγματικά αντιληπτή, τα έθνη του NATO θα κινητοποιούνταν γρήγορα.

Επιπλέον, είναι αμφίβολο αν το NATO μπορεί να κινητοποιηθεί με την ταχύτητα και την κλίμακα που απαιτούνται για να ανταποκριθεί στη ρωσική παραγωγή εξοπλισμού, πυρομαχικών και προσωπικού, ειδικά χωρίς μια μακρά και εμφανή περίοδο προετοιμασίας. Αυτό το πρόβλημα πηγάζει όχι μόνο από τη μειωμένη βιομηχανική ικανότητα, αλλά και από τους περιορισμένους οικονομικούς πόρους. Μεταξύ των μεγαλύτερων μελών του NATO, μόνο η Γερμανία έχει λόγο χρέους προς ΑΕΠ κάτω του 100%.

Σε έναν υποθετικό πόλεμο NATO-Ρωσίας, η ανάπτυξη μεγάλης κλίμακας αμερικανικών στρατευμάτων στην ηπειρωτική Ευρώπη θα ήταν απαραίτητη. Ακόμη και αν ο αμερικανικός στρατός ήταν στην απαιτούμενη δύναμη - κάτι που δεν είναι επί του παρόντος, με την εγκατάστασή του το 2023 να είναι 473.000 άνδρες, λιγότερο από το ένα τρίτο του ρωσικού στρατού - η συντριπτική πλειοψηφία του αμερικανικού εξοπλισμού και των προμηθειών θα πρέπει να μεταφερθεί διά θαλάσσης. Αυτές οι θαλάσσιες γραμμές επικοινωνίας θα ήταν ευάλωτες στις ρωσικές τορπίλες και νάρκες που εκτοξεύονται από υποβρύχια. Οι τρέχουσες δυνατότητες του NATO για ανθυποβρυχιακό πόλεμο και

πόλεμο ναρκών είναι ανεπαρκείς για να εγγυηθούν την προστασία αυτών των ζωτικών οδών εφοδιασμού.

Αυτή η ευπάθεια επεκτείνεται στις ευρωπαϊκές εισαγωγές υδρογονανθράκων, ιδίως πετρελαίου και ΥΦΑ, που είναι ζωτικής σημασίας για την οικονομική επιβίωση. Οι απώλειες λόγω διακοπών εφοδιασμού όχι μόνο θα εμπόδιζαν τη στρατιωτική παραγωγή, αλλά και θα προκαλούσαν σοβαρές οικονομικές δυσκολίες στους πολίτες του NATO. Η αύξηση των τιμών και η έλλειψη ενέργειας που θα συνόδευαν έναν πόλεμο θα αύξαναν γρήγορα την πολιτική πίεση για αναζήτηση μιας συμφωνίας, ενδεχομένως με δυσμενείς όρους.

Ευπάθειες, Ετερογένεια Δυνάμεων και Στρατηγικές Ανεπάρκειες

Οι ευπάθειες του NATO εκτείνονται πέρα από τις θαλάσσιες γραμμές επικοινωνίας. Αεροδρόμια, λιμάνια, εγκαταστάσεις εκπαίδευσης και βάσεις logistics είναι όλα ευάλωτα σε συμβατικές επιθέσεις με βαλλιστικούς πυραύλους, εναντίον των οποίων οι άμυνες του NATO είναι εξαιρετικά περιορισμένες. Ο ρωσικός πύραυλος Oreshnik, ικανός για ταχύτητες άνω του Mach 10, θα μπορούσε να καταστρέψει βασικές υποδομές του NATO. Παρόμοια με τη στρατηγική που χρησιμοποιήθηκε στην Ουκρανία, η Ρωσία θα στοχεύσει τις υποδομές μεταφορών, logistics και ενέργειας. Μια επίθεση σε έναν τερματικό σταθμό ΥΦΑ, όπως αυτοί στο Milford Haven, το Ρότερνταμ ή τη Βαρκελώνη, θα μπορούσε να έχει συνέπειες υποπυρηνικές, στέλνοντας οικονομικά κύματα σοκ σε μια Ευρώπη που εξαρτάται όλο και περισσότερο από το ΥΦΑ.

Μια άλλη κρίσιμη αδυναμία είναι η ετερογένεια των δυνάμεων του NATO. Η εμπειρία δείχνει ότι ενώ οι δυνάμεις του NATO είναι γενικά ενθουσιώδεις, έχουν πολύ διαφορετικά επίπεδα τεχνολογικής προόδου και αποτελεσματικότητας εκπαίδευσης. Βασικά, με την εξαίρεση ενός μικρού αριθμού εκπαιδευτών στην Ουκρανία, οι δυνάμεις του NATO λειτουργούν σύμφωνα με ένα "δόγμα ελιγμών" προ-drone και στερούνται εμπειρίας στον πραγματικό κόσμο σε έναν σύγχρονο πόλεμο φθοράς μεταξύ ομοίων. Ο ρωσικός στρατός, από την άλλη πλευρά, έχει αποκτήσει σχεδόν τρία χρόνια εμπειρίας μάχης και είναι αναμφισβήτητο ο πιο σκληραγωγημένος στη μάχη στρατός στον κόσμο.

Η διαδικασία λήψης αποφάσεων του NATO είναι επίσης δυσκίνητη, απαιτώντας συνεχή επικοινωνία μεταξύ του Ανώτατου Αρχηγείου των Συμμαχικών Δυνάμεων στην Ευρώπη και των εθνικών πρωτευουσών. Αυτή η πολυπλοκότητα επιδεινώνεται με την εισδοχή κάθε νέου μέλους. Επιπλέον, το NATO δυσκολεύεται με τη στρατηγική σκέψη. Η συμμαχία στερούνταν μιας συνεκτικής στρατηγικής εκστρατείας στο Αφγανιστάν και ήταν στρατηγικά απροετοίμαστη για την πιθανότητα πολέμου στην Ουκρανία, παρά τις πολυάριθμες ρωσικές προειδοποιήσεις ότι η επέκταση του NATO αποτελούσε μια κόκκινη γραμμή. Ακόμη και τώρα, το 2025, η στρατηγική του NATO για την Ουκρανία παραμένει ασαφής, ίσως καλύτερα να περιγραφεί ως "διπλάσια-σμός του στοιχήματος και ελπίδα".

Μεγάλη ανησυχία για την Ελλάδα που συντάσσεται με ΕΕ κατά της Ρωσίας και όχι κατά της Τουρκίας

Του Ιωάννου Βαληνάκη
Καθηγητού Διεθνών Σχέσεων

"Πρέπει να ασκηθεί πίεση για κατηγορηματική διατύπωση που θα εξισώνει ΌΛΑ τα ΧΕΡΣΑΙΑ, ΕΝΑ-ΕΡΙΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ σύνορα της ΕΕ, τα οποία και θα υποχρεούται να υπερασπίζεται"

Πυρ και μανία για τα μαγειρέματα των Ευρωπαίων εταίρων είναι ο πρώην ΥΦΕΞ Γ.Βαληνάκης που προειδοποιεί για μια αρχιτεκτονική ασφαλείας της ΕΕ, που θα αφήσει ακάλυπτη Ελλάδα και Κύπρο από την Τουρκία, ενώ προσανατολίζεται μόνο κατά Ρωσίας και Λευκορωσίας.

Ο κ. Βαληνάκης ουσιαστικά στοχοποιεί την Γερμανία που προσπαθεί εναγωνίως να εισάγει το φασιστικό καθεστώς Ερντογάν και την Τουρκία εντός της αρχιτεκτονικής ασφαλείας της Ευρώπης από την πίσω πόρτα, προφανώς λόγω του μεγέθους του τουρκικού στρατού και των συμφερόντων του Βερολίνου.

Καταιγισμός ανησυχητικών εξελίξεων στην ΕΕ άμυνα:

1. Τα μέτρα των Βρυξελλών στην Άμυνα δεν στοχεύουν την Τουρκία αλλά την Ρωσία.
2. Καθιστούν την Τουρκία πρωταγωνιστή με «ειδική σχέση».
3. Αφορά αμυντικές βιομηχανίες όπου υστερούμε ως Ελλάδα.
4. Στηρίζουν χώρα εκτός ΕΕ όχι ελληνικές και κυπριακές εταιρείες.
5. Οι ΗΠΑ αποσύρονται από την Ευρώπη και αυτό δεν ενισχύει τον Ελληνισμό.

1. Από εθνική σκοπιά, μας ενδιαφέρει το υπό διαμόρφωση ευρωπαϊκό αμυντικό σύστημα ως ασπίδα κατά της Ρωσίας ή της Τουρκίας; Αν πρόκειται για την δεύτερη, τότε γιατί σε όλα τα σχετικά συνοδευτικά κείμενα που υπογράψαμε (Στρατηγική Πυξίδα, Ναυτική Στρατηγική κλπ) αναφέρεται μόνο η Ρωσία και πουθενά η Τουρκία, έστω ως αστερίσκος διαφωνίας; Τι νόημα έχει ένας ευρωπαϊκός αντιβαλλιστικός θόλος αν τον συν-σχεδιάζει η ΕΕ με την Άγκυρα;

2. Οι άτυπες «συμμαχίες των προθύμων χωρών της ΕΕ», επιτρέπουν να αποκλείονται τα απρόθυμα μέλη αλλά και να συμμετέχουν χώρες μη-μέλη.

Οδηγούν έτσι σε αποδυνάμωση της ΕΕ και περιθωριοποίηση της χώρας μας σε ένα κόσμο των ισχυρών.

Επιπλέον, εξυφαίνεται «στα μουλωχτά» «ειδική σχέση ΕΕ-Τουρκίας» που εξελίσσεται στα μέτρα όλων πλην ημών: στρατηγικά, εξοπλιστικά, τεχνολογικά, διπλωματικά κλπ οφέλη για την

Τουρκία με επιλεκτική διείσδυση στο ευρωπαϊκό σύστημα χωρίς οποιαδήποτε αντίσταση από (ή αντάλλαγμα προς) την Ελλάδα.

3. Τα νέα σχέδια και κονδύλια αφορούν σε μεγάλο βαθμό συνεργασίες ισχυρών αμυντικών βιομηχανιών της ΕΕ (και με Τουρκία!) απ'τα οποία δύσκολα θα ωφεληθεί η χώρα μας.

4. Θα προσθέσω εδώ ένα θέμα που προσπαθώ προσωπικά να αναδείξω επί χρόνια. Δεν νοείται να χτίζεται ένα ολόκληρο αμυντικό σύστημα σχεδόν απόλυτης στήριξης σε ένα κράτος εκτός ΕΕ/NATO (Ουκρανία) και να μην ισχύει ακόμη πιο αποφασιστικά για την Ελλάδα και την Κυπριακή Δημοκρατία.

Θεωρώ γι αυτό θετικό το ότι έγινε η πρώτη - μετά από 3 χρόνια πολέμου στην Ουκρανία - προσπάθεια να αποσπαστούν εθνικά οφέλη με μια δέσμευση της ΕΕ για υπεράσπιση ΟΛΩΝ των εξωτερικών συνόρων:

α) Από τότε που ξέσπασε ο πόλεμος στην Ουκρανία υποστηρίζω ότι οποιαδήποτε ελληνική βοήθεια θα έπρεπε να εξαρτηθεί από καθαρή δήλωση της ΕΕ ότι «η υποχρέωση αμοιβαίας συνδρομής ισχύει για ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ σημείο των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ, υποστούν επίθεση από ΟΠΟΙΟΝΔΗΠΟΤΕ εισβολέα».

Επί 3 χρόνια δεν κάναμε επ'αυτού το παραμικρό [Τα εξηγώ αναλυτικά στο τελευταίο βιβλίο μου].

β) Αίφνης στη Σύνοδο «ξυπνήσαμε» και πετύχαμε έστω και με 3 χρόνια καθυστέρηση μια αρκετά υποσχόμενη (αν την βελτιώσουμε

προσεχώς) δέσμευση: Η ΕΕ «υπογραμμίζει ότι η υπεράσπιση όλων των χερσαίων, εναέριων και θαλάσσιων συνόρων συμβάλλει [...] στη συνολική ασφάλεια της Ευρώπης[;;;], ιδίως όσον αφορά στα ανατολικά σύνορα [ΣΣ:δεν εννοεί την περιοχή μας!] της ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις απειλές που θέτουν η Ρωσία και η Λευκορωσία»[παρ. g]. Ακολουθεί η παρ. :

«Επιπλέον λαμβάνοντας υπόψη τις απειλές κατά των υπόλοιπων συνόρων [ΣΣ: γενικά] της ΕΕ, υπογραμμίζει [η ΕΕ] την σημασία της υπεράσπισής τους». Όμως γιατί χρειάστηκε ξεχωριστή και ασαφέστερη παράγραφος για εμάς σε σχέση με εκείνη για την Αν.Ευρώπη; Σε κάθε περίπτωση πρέπει να ασκηθεί πίεση για κατηγορηματική διατύπωση που θα εξισώνει ΟΛΑ τα ΧΕΡΣΑΙΑ, ΕΝΑΕΡΙΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ σύνορα της ΕΕ, τα οποία και θα υποχρεούται να υπερασπίζεται. γ)Αν πράγματι πετύχαμε τα κ-μ να δεσμευθούν ότι θα υπερασπιστούν ΟΛΑ τα δικά μας σύνορα (και της Κύπρου), δεν θα έπρεπε να κατατεθεί παράλληλα και ο αντίστοιχος θαλάσσιος χωροταξικός μας σχεδιασμός που με ακρίβεια τα αποτυπώνει;

5.Η μείωση της αμερικανικής παρουσίας στην Ευρώπη δεν βοηθά τη χώρα μας απέναντι στην Τουρκία. Η επέκταση πάντως της γαλλικής πυρηνικής ομπρέλας προς τα κ-μ της ΕΕ παρουσιάζει ειδικό εθνικό ενδιαφέρον αν αξιοποιηθεί κατάλληλα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ, η γνωστή ελληνική αδυναμία σχεδιασμού στα εξωτερικά επιτείνεται από την εσωτερική περιδίνηση(Τέμπη) ενώ υφέρπουν επικίνδυνες εξελίξεις που, αν δεν ανατραπούν, οδηγούν σε στρατηγικές ήττες για τον Ελληνισμό. Δυστυχώς, η ευρωπαϊκή άμυνα με τη διαγραφόμενη μορφή της δεν μας καλύπτει απέναντι στην Τουρκία και αντίθετα αναδεικνύει -με τη δική μας μάλιστα συν-υπογραφή- τον επεκτατικό μας γείτονα, μη-μέλος της ΕΕ, σε πρωταγωνιστή.

Ο κίνδυνος είναι τεράστιος και κινδυνεύουμε να βρεθούμε ξανά ουραγοί των εξελίξεων στην ΕΕ, ενώ η Τουρκία θα μας απειλεί με τον πιο επίσημο τρόπο, με την βοήθεια των εταίρων μας των Ευρωπαίων.

**Η λάθος πολιτική εκτίμηση
οδηγεί σε ήττα, κρίση, απομόνωση,
υποχώρηση, απαξίωση, χάος.**

Αρνητικές επισημάνσεις στην στάση της Ευρωπαϊκής Ενώσεως κατά την Ρωσίας μετά τα τελευταία γεγονότα στην Ουκρανία

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει υιοθετήσει σειρά μέτρων κατά της Ρωσίας ως απάντηση στην εισβολή της τελευταίας στην Ουκρανία.

Αυτά περιλαμβάνουν οικονομικές κυρώσεις, στρατιωτική και οικονομική στήριξη προς την Ουκρανία, καθώς και διπλωματικές ενέργειες. Συμβούλιο της Ευρώπης+1ΕυρωπαϊκόΚοινοβούλιο +1Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ωστόσο, έχουν διατυπωθεί και αρνητικές επισημάνσεις σχετικά με τη στάση της ΕΕ:Αναποτελεσματικότητα των κυρώσεων: Ορισμένοι αναλυτές υποστηρίζουν ότι οι κυρώσεις δεν έχουν επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα, καθώς η Ρωσία συνεχίζει τις στρατιωτικές της επιχειρήσεις, ενώ οι οικονομικές επιπτώσεις στις ευρωπαϊκές χώρες είναι αισθητές.Έλλειψη ενιαίας στρατηγικής:

Υπάρχουν απόψεις ότι η ΕΕ δεν έχει αναπτύξει μια συνεκτική και μακροπρόθεσμη στρατηγική για την αντιμετώπιση της ρωσικής επιθετικότητας, με αποτέλεσμα οι ενέργειές της να θεωρούνται αποσπασματικές.

Αναποτελεσματικότητα διπλωματικών προσπαθειών: Παρά τις διπλωματικές ενέργειες, η ΕΕ δεν έχει καταφέρει να διαμεσολαβήσει αποτελεσματικά για την επίτευξη ειρηνευτικής συμφωνίας μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας.Επιπλέον, πολιτικές προσωπικότητες, έχουν ζητήσει το άνοιγμα διαύλων επικοινωνίας με τη Ρωσία, υποστηρίζοντας ότι η πλήρης απομόνωση δεν συμβάλλει στην επίλυση της κρίσης.

Συνολικά, ενώ η ΕΕ έχει λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση της ρωσικής επιθετικότητας, υπάρχουν επικρίσεις σχετικά με την αποτελεσματικότητα και τη συνοχή της στρατηγικής της.

Η CHEVRON ΚΙΝΕΙ ΤΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΝΑ ΜΕΣΟΓΕΙΟ ΚΑΙ ΑΙΓΑΙΟ

Του Τοπογράφου Μηχ. Λεοντίου Κ. Πορτοκαλάκη
M.Sc. Μέλους του ΔΣ του ΕΛΙΣΜΕ

Το πρόσφατο ενδιαφέρον του πετρελαϊκού κολοσσού CHEVRON για έρευνα υδρογονανθράκων σε δύο θαλασσοτεμάχια νότια της Κρήτης (σχ. 1), είναι μια νέα σημαντική πρόκληση για να επανεκτιμήσουμε τα τεκταινόμενα στην περιοχή και να ετοιμαστούμε για σημαντικές αποφάσεις που πιθανόν να προσδιορίσουν το μέλλον των επόμενων γενεών.

Σχήμα 1: Τα δύο νέα θαλασσοτεμάχια της CHEVRON

Αν δούμε την συνολική εικόνα των εξελίξεων στην περιοχή μας παρατηρούμε τα εξής:

1. Αυτή την περίοδο δύο θαλάσσια γεωτρήσιμα εκτελούν βαθιές γεωτρήσεις στην ΝΑ Μεσόγειο. Το VALARIS DS-12 στα ανοιχτά της Αιγύπτου, όπου πρόσφατα ολοκλήρωσε τις εργασίες του, ανακαλύπτοντας για λογαριασμό της BP, σημαντικό κοίτασμα αέριων υδρογονανθράκων¹. Ήδη επιστρέφει στην βάση του.

Επίσης το VALARIS DS-9, πρόσφατα ολοκλήρωσε τις εργασίες του στο θαλασσοτεμάχιο 5 της Κύπρου για λογαριασμό της EXXON MOBIL και αναμένουμε τις ανακοινώσεις της εταιρίας για τα ευρήματα, που αναμένεται να είναι θετικά.

Με τον τρόπο αυτόν, το πετρελαϊκό δυναμικό της περιοχής ενισχύεται περαιτέρω και ήδη σχεδιάζονται πολιτικές για την συνολική εκμετάλλευσή του, είτε αξιοποιώντας υπάρχουσες υποδομές είτε με δημιουργία νέων.

2. Τα γεγονότα στην Συρία με την δημιουργούμενη ενεργειακή ανασφάλεια, επαναφέρουν στο προσκήνιο την υλοποίηση του αγωγού EastMed, που προβάλλει εκ νέου σαν αξιόπιστος υποψήφιος για την μεταφορά των ανακαλυπτομένων ποσοτήτων υδρογονανθράκων στην περιοχή.

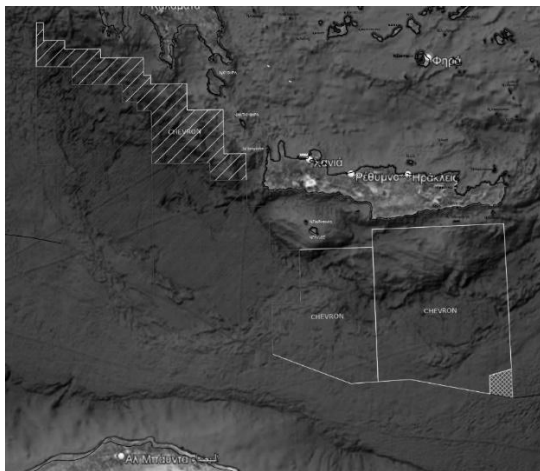
3. Το συντηρούμενο ενδιαφέρον της Εταιρίας EXXON MOBIL για την εκτέλεση γεώτρησης στην περιοχή του Νοτιοδυτικού θαλασσοτεμαχίου της Κρήτης που αναμένεται να ανακοινωθεί στο πρώτο εξάμηνο του 2025, δίνει ελπίδα ότι η πρώτη γεώτρηση στα Ελληνικά ύδατα θα εκτελεσθεί το 2026 μετά από γεωτρητική αδράνεια 24 ετών!

4. Ενδιαφέρον αποτελεί, προκαλώντας παράλληλα και ερωτηματικά, το όψιμο ενδιαφέρον της Εταιρίας CHEVRON για την συμμετοχή σε νέα θαλασσοτεμάχια στην περιοχή Νότια της Πελοποννήσου αλλά και νότια της Κρήτης. Η στρατηγική της δεν φαίνεται να είναι σταθερή. Ενώ τον Ιανουάριο² έκανε αίτημα για το θαλασσοτεμάχιο στην περιοχή της ΝΔ Πελοποννήσου έκτασης 11.000 τετρ. χλμ. (σχ. 2α με κίτρινο περίγραμμα και διαγράμμιση), έπρεπε να περάσουν δύο επιπλέον μήνες για να εκδηλώσει στις 26 Μαρτίου ξαφνικά, το ανανεωμένο ενδιαφέρον της και για ακόμη δύο νέα θαλασσοτεμάχια νότια της Κρήτης, συνολικής έκτασης πλέον των 45.000 τετρ. χλμ. (σχ. 2α με κίτρινο περίγραμμα νότια της Κρήτης), το οποίο

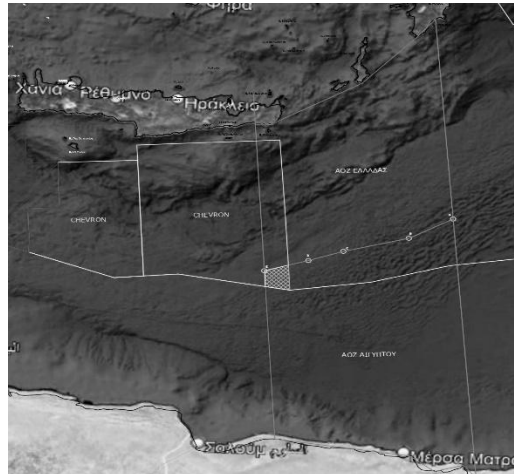
¹ <https://www.worldenergynews.gr/energeia/articles/565308/i-bp-enisxeyi-tin-paragogi-fysikoy-aeriou-apo-ti-mesogeio-thalassa-offshore-energy-biz>

² <https://www.powergame.gr/green-power/790470/endiateron-chevron-gia-erevnes-ydrogonanthrakon-notiodytika-tis-peloponnissou/>

το Υπουργείο και σωστά έσπευσε να αξιοποιήσει, ετοιμάζοντας την σχετική προκήρυξη. Τι είδε, τι άκουσε ή τι νέα δεδομένα προέκυψαν για να προσθέσει η CHEVRON τώρα και αυτές τις δύο νέες περιοχές και δεν τις ζήτησε από την αρχή;

Σχήμα 2α: Το αρχικό της CHEVRON (με κίτινη διαγράμμιση) καθώς και τα δύο νέα νότια της Κρήτης

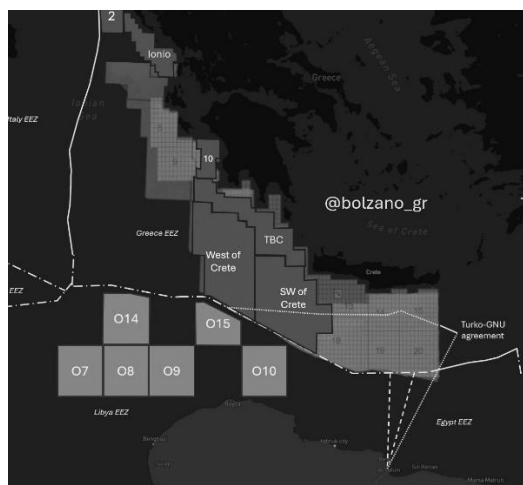
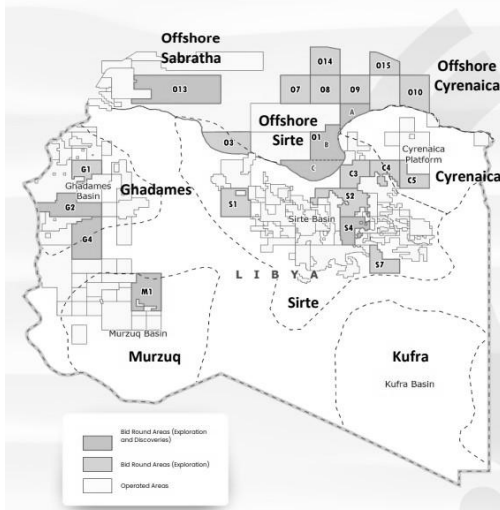

Σχήμα 2β: Το τμήμα που εμπίπτει στην Αιγυπτιακή ΑΟΖ

είναι η

θαλασσοτεμάχια της CHEVRON, ενός τμήματος έκτασης περίπου 575 τετρ. χλμ. στα νοτιοανατολικά του ανατολικότερου τεμαχίου. Το γεγονός εξηγείται εύκολα μέσω του σχήματος 2β. Εκεί φαίνεται το αποτέλεσμα της συμφωνίας καθορισμού ΑΟΖ με την Αίγυπτο, βάσει της οποίας το τμήμα αυτό εντάχθηκε στην ΑΟΖ της Αιγύπτου.

6. Πρόσφατα η κυβέρνηση της Λιβύης ανακοίνωσε νέο γύρο παραχωρήσεων (σχ. 3)³, 22 τεμαχίων για έρευνα υδρογονανθράκων (11 στην ξηρά και 11 στην θάλασσα.

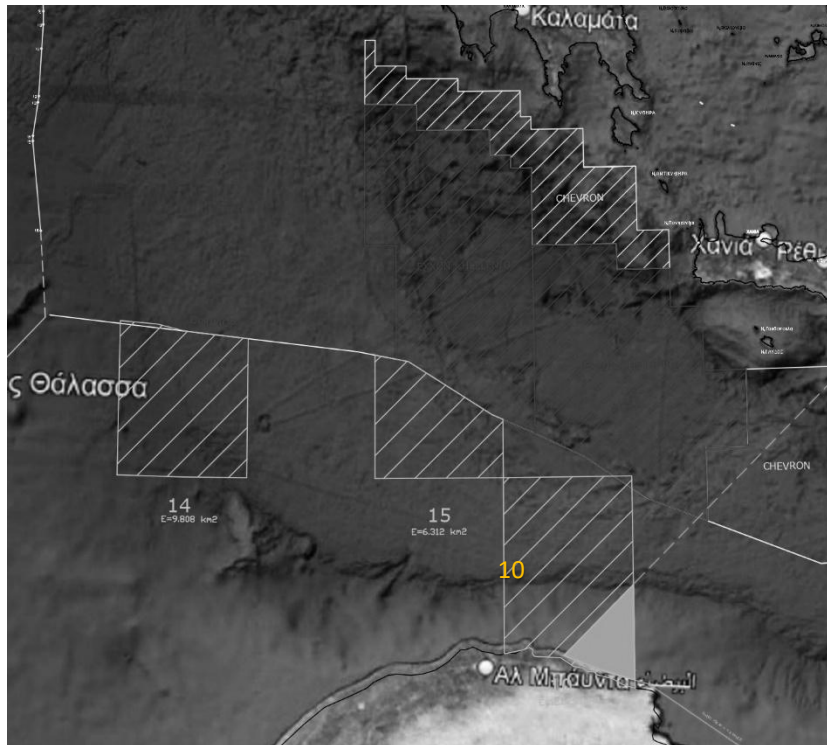

Σχήμα 3: Νέος γύρος παραχωρήσεων για έρευνα υδρογονανθράκων της Λιβύης σε 22 περιοχές

Η έκπληξη ήταν ότι από τα 11 θαλάσσια, τρία εξ'αυτών με τους αριθμούς 14, 15 και 10 (σχ. 3), είχαν σαν βόρειο σύνορο την μέση γραμμή που είχε εξαγγελθεί εκ μέρους της Ελλάδας με τον νόμο 4001/2011 αρθ. 156 και είχε υλοποιηθεί με την έκδοση του σχετικού χάρτη, που όριζε το πεδίο

³<https://ardin-rixi.gr/archives/261922>

ερευνών της PGS έκτασης περίπου 253.000 τετρ. χλμ. σε Ιόνιο και νότια Κρήτη⁴, σεβόμενη με σχεδόν εκπληκτική ακρίβεια το σύνορο αυτό. Βέβαια αυτό είναι μια πρώτη γραφική προσέγγιση χωρίς να έχουν ανακοινωθεί μέχρι σήμερα οι συντεταγμένες ορισμού των, που πιθανόν να κρύβουν εκπλήξεις. Χαρακτηρίστηκε όμως σαν ανέλπιστο δώρο όπως πολλοί εκτίμησαν για την χώρα⁵, διότι αφενός φαίνεται να σέβεται ένα όριο που είχε προταθεί από την Ελλάδα με πλήρη επήρεια της Γαύδου, της οποίας την επιρροή στο παρελθόν απέρριπτε, και αφ' ετέρου φαίνεται να αγνοεί το Τουρκολιβυκό μνημόνιο αφού το θαλασσοτεμάχιο 10 φαίνεται ότι το θίγει κατά ένα τριγωνικό τμήμα έκτασης περίπου 1.800 τετρ. χλμ.(σχ.4 με καφέ χρώμα).

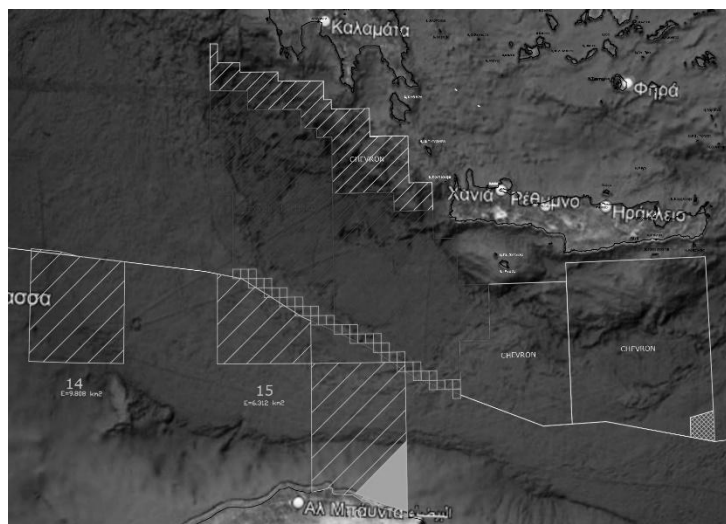
Σχήμα 4: Επίδραση του θαλασσοτεμαχίου 10 (με καφέ χρώμα) στο Τουρκολιβυκό μνημόνιο

Η συμπεριφορά αυτή υπερβαίνει και τις πιο αισιόδοξες προβλέψεις και είναι πιο τολμηρή ακόμη και από αυτήν που ακολουθήσαμε εμείς, όταν οριοθετήσαμε το νότιο όριο των θαλασσοτεμαχίων της Κρήτης. Όπως θα παρατηρήσουμε, στην απόφαση 14325/4348 του ΥΠΕΝ (ΦΕΚ 2848/11-9-2017) για την προκήρυξη των θαλασσοτεμαχίων της ΝΔ Κρήτης, ο ορισμός ενός θαλασσοτεμαχίου γίνεται συνήθως με τον ορισμό των στοιχειωδών ορθογωνίων διαστάσεων 5 επί 5 πρώτων λεπτών της μοίρας που περιλαμβάνει. Στην απόφαση αυτή υπάρχουν μερικά στοιχειώδη τετράγωνα που περιέχουν έναν αστερίσκο, τον οποίο μια σημείωση πιο κάτω εξηγεί. Αναφέρει ότι για αυτά τα ορθογώνια αντιστοιχούν στην Ελληνική περιοχή που θα προκύψει μετά την τελική διαμόρφωση της μέσης γραμμής, που θα προκύψει βάσει των προβλέψεων της σύμβασης του Montego Bay του 1982 (σύμβαση για το δίκαιο των θαλασσών).

Στην ουσία, το νότιο όριο ορισμού των θαλασσοτεμαχίων σήμερα, είναι μια τεθλασμένη ζώνη από στοιχειώδη ορθογώνια (σχ.5), που μέσα σε αυτήν αναμένεται να ορισθεί η μέση γραμμή, η οποία βέβαια και προτείνεται από την Ελλάδα αν δεν υπάρξουν διαφοροποιήσεις. Αυτήν την γραμμή αποδέχτηκε αυτόματα η Λιβύη με τον σχεδιασμό αυτών των τριών θαλασσοτεμαχίων 14,15 και 10 (σχ.4,5).

⁴ <https://www.protothema.gr/politics/article/221175/se-norbhgikh-etaireia-oi-seismikes-ereynes-gia-toys-ydrogonanthrakes/>

⁵ <https://www.energia.gr/article/228754/kath-giannhs-maniaths-prohn-ypoyrgos-energeias-h-livyh-akyronoi-to-paranomo-toyrkolivyko-mnhmonio>

Σχήμα 5: Προσδιορισμός νοτίου ορίου θαλασσοτεμαχίου με βάση την ζώνη των στοιχειωδών ορθογωνίων

7. Τα δύο ερευνητικά σκάφη IEVOLI RELUME και NG WORKER που πραγματοποίησαν θαλάσσιες διασκοπήσεις μεταξύ Κρήτης και Κύπρου, σταμάτησαν τις εργασίες τους μετά τα δύο επεισόδια αμφισβήτησης των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων από την Τουρκία και επέστρεψαν το μεν πρώτο στην Ολλανδία το δε δεύτερο στην Σικελία.

Η δήλωση όμως της Γαλλικής εταιρίας NEXANS η οποία είναι η κατασκευάστρια εταιρία του ηλεκτρικού καλωδίου, ότι η κατασκευή του και οι πληρωμές συνεχίζονται κανονικά⁶ αλλά και οι δηλώσεις του Υπουργού των εξωτερικών⁷ και κυβερνητικών παραγόντων ότι το έργο θα συνεχιστεί κανονικά τον Απρίλιο, ενίσχυσαν την αισιοδοξία για την πρόοδο του έργου, αφήνοντας παράλληλα ερωτηματικά για την διαχείριση των πιθανών αντιδράσεων. Ενισχυτικά της προσπάθειας αυτής συνεπικουρούν και οι σχεδιαζόμενες επαφές με το Ισραήλ⁸ καθώς και με τις Ηνωμένες Πολιτείες με την παρότρυνση προς αυτούς να αποδείξουν το έμπρακτο ενδιαφέρον τους για το έργο.

8. Με βάσει εξαγγελίες κυβερνητικών παραγόντων, αναμένεται επίσης και θετική έκβαση στο θέμα της οριοθέτησης των θαλασσίων πάρκων⁹, ιδιαίτερα αυτό που έχει προσδιοριστεί αρχικά για το μέσον του Αιγαίου, τα όρια του οποίου έχουν υποστεί από δημοσιεύματα παλινδρομήσεις και διαφοροποιήσεις, χωρίς μέχρι σήμερα να υπάρξει επίσημη οριοθέτηση.

Όλες αυτές οι καταγιστικές εξελίξεις σε πολλά μέτωπα, στα ενεργειακά με την έρευνα υδρογονανθράκων και στην υλοποίηση του ηλεκτρικού καλωδίου GIS, αλλά και στην οριοθέτηση των θαλασσίων ζωνών που έμμεσα θα προκύψουν μέσω των θαλασσίων πάρκων ή των διευθετήσεων με την Λιβύη, παρά τα θετικά μηνύματα που μεταφέρουν για την χώρα μας, προκαλούν ερωτηματικά τα οποία πρέπει να συνεκτιμηθούν με συστηματική ανάλυση για την λήψη των κατάλληλων αποφάσεων.

Το πρώτο που προκύπτει είναι γιατί μέχρι σήμερα δεν υπάρχει Τουρκική αντίδραση, ιδιαίτερα για την προσβολή του τουρκολιβυκού μνημονίου.

Κατά δεύτερον δημιουργούνται εύλογες απορίες μήπως εν όψει αυτών των θετικών εξελίξεων, αναγκαστεί η Ελλάδα να κάνει υποχωρήσεις ή ακόμη και παραχωρήσεις. Παραχωρήσεις πιθανόν σε θαλάσσιες περιοχές, παραχωρήσεις στα ποσοστά εκμετάλλευσης του πλούτου που πιθανόν να ανακαλυφθεί στην περιοχή μας, παραχωρήσεις στον εναέριο χώρο;

Αυτό είναι το μέγιστο διακύβευμα και αυτό πρέπει να διαφυλαχτεί σαν κόρη οφθαλμού, αναπτύσσοντας μια σοφή διεκδικητική πολιτική χωρίς υποχωρήσεις, εκμεταλλευόμενη τα συγκριτικά γεωστρατηγικά πλεονεκτήματα που παρέχει η χώρα μας, πείθοντας εχθρούς και φίλους για το δίκαιο των θέσεων μας.

Ημερ. 28 Μαρτίου 2025

⁶ <https://economico.gr/nexans-diapsevdei-to-pagoma-tou-ergou-diasyndesis-elladas-kyprou/>

⁷ <https://www.skai.gr/news/politics/gerapetritis-i-ilektriki-diasyndesi-elladas-kyprou-tha-synexistei>

⁸ <https://www.parapolitika.gr/politiki/article/1534492/puretos-gia-kalodio-udrogonanthrakes-kai-f-35-i-simasia-tis-episkepsis-mitsotaki-sto-israil/>

⁹ <https://www.tovima.gr/print/politics/i-dyskoli-eksisosi-lfton-thalassion-crparkon/>

Συνεισφορά του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αλβανίας Αναστασίου στην Ορθοδοξία και τον Ελληνισμό

Του Πρέσβεως ε.τ. Δημητρίου Ηλιοπούλου

Μέλους ΔΣ του ΕΛΙΣΜΕ

Ο Μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος (κατά κόσμον Αναστάσιος Γιαννουλάτος) γεννήθηκε στον Πειραιά στις 4 Νοεμβρίου 1929 και απεβίωσε στην Αθήνα στις 25 Ιανουαρίου 2025.

Πρέπει να τον θυμόμαστε ως ένα εκ των κορυφαίων Ορθόδοξων ιεραρχών και Θεολόγων αλλά και έναν ένθερμο Έλληνα πατριώτη με πλούσιο ποιμαντικό και συγγραφικό έργο.

Η συνεισφορά του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου στην Ορθοδοξία είναι τεράστια και έχει αφήσει ανεξίτηλο αποτύπωμα, τόσο στην Αλβανία όσο και διεθνώς. Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος, από την αρχή της διακονίας του σε χώρες της Αφρικής αλλά κυρίως στην Αλβανία και τη διάρκεια της ποιμαντικής του πορείας, είχε στόχο να αναδείξει την Ορθοδοξία ως πηγή πνευματικής, κοινωνικής και πολιτιστικής αναγέννησης, επενδύοντας στην Εκκλησία και τις κοινότητες, χωρίς να αφίσταται κάθε ευκαιρίας να διατρανώνει την σημαντικότητα του ελληνικού πολιτισμού και φιλοσοφίας.

Είχε προταθεί για το Βραβείο Νόμπελ Ειρήνης το 2000 για την προσφορά του στην περίθαλψη χιλιάδων Κοσσοβάρων προσφύγων το 1999 που είχαν καταφύγει στην Αλβανία.

Με την άφιξή του στην Αλβανία το 1992, μετά την κατάρρευση του κομμουνιστικού καθεστώτος, ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος ανέλαβε την αποκατάσταση της Εκκλησίας που είχε υποστεί σοβαρές καταστροφές και διώξεις κατά τη διάρκεια των αθεϊστικών πολιτικών του Ενβέρ Χότζα. Εκκλησίες και μοναστήρια είχαν κλείσει, και το πνευματικό έργο της Εκκλησίας είχε συρρικνωθεί. Με την υποστήριξη των πιστών και του Οικουμενικού Πατριαρχείου, κατάφερε να αναδιοργανώσει την Ορθόδοξη Εκκλησία στην Αλβανία, να ανοίξει νέες εκκλησίες, να δημιουργήσει νέες θεολογικές σχολές και να αναστήσει την πνευματική ζωή της χώρας.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος έδωσε ιδιαίτερη σημασία στην εκπαίδευση και τη θεολογική κατάρτιση. Ίδρυσε νέες θεολογικές σχολές και ενίσχυσε την εκπαίδευση των νέων ιερέων και θεολόγων στην Αφρική και στην Αλβανία και άλλες περιοχές της Ορθοδοξίας. Επιπλέον, δημιούργησε ιεραποστολικά προγράμματα που απευθύνονται σε περιοχές όπου η Ορθοδοξία είναι λιγότερο διαδεδομένη.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος έχει παίξει σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση της Ορθοδοξίας στο διεθνές σκηνικό, συμμετέχοντας ενεργά στην Οικουμενική Κίνηση και συνεργαζόμενος με άλλες χριστιανικές Εκκλησίες. Η πολιτική του για την προώθηση του διαλόγου μεταξύ θρησκειών και πολιτισμών προώθησε τη συνεννόηση και την ειρηνική συμβίωση, και η συμβολή του στην αναβάθμιση των σχέσεων της Ορθοδοξίας με άλλες χριστιανικές κοινότητες είναι αξιοσημείωτη.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος έδωσε μεγάλη έμφαση στις φιλανθρωπικές δράσεις της Εκκλησίας, ενισχύοντας τα κοινωνικά έργα που στοχεύουν στη βοήθεια των φτωχών και των αδικημένων. Ίδρυσε νοσοκομεία, κοινωνικά κέντρα, σχολεία και άλλα ιδρύματα για την ενίσχυση των κοινωνικών υπηρεσιών στην Αλβανία και σε άλλες χώρες. Αυτή η προσέγγιση της Εκκλησίας ως παράγοντα κοινωνικής αλληλεγγύης ενίσχυσε τη φήμη της Ορθοδοξίας ως δύναμης που υπηρετεί τον άνθρωπο.

Ανέπτυξε τις θεολογικές και πνευματικές διαστάσεις της Ορθόδοξης πίστης με την ίδρυση διαρθρωμένων πνευματικών προγραμμάτων και την προώθηση θεολογικών εκδόσεων. Επικεντρώθηκε στην πνευματική αναγέννηση του Ορθόδοξου πληθυσμού και στην καλλιέργεια της πίστης μέσω βιβλίων, περιοδικών και άλλων μέσων επικοινωνίας.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος έχει αφήσει πίσω του σημαντικό συγγραφικό έργο, το οποίο καλύπτει ποικίλα θεολογικά, εκκλησιαστικά και κοινωνικά θέματα, με ιδιαίτερη έμφαση στον Ορθόδοξο χριστιανισμό, τον διαθησκευτικό διάλογο και τις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Εκκλησία και η κοινωνία. Το έργο του δεν περιορίζεται μόνο σε θρησκευτικές αναλύσεις, αλλά επεκτείνεται και σε θέματα που αφορούν την κοινωνία, τη θρησκευτική ειρήνη και την πνευματική αναγέννηση. Στο έργο του, αναλύει τη σημασία της συνεργασίας και της ειρηνικής συνύπαρξης των θρησκειών, με βασική αρχή την αγάπη και τον σεβασμό για τον άλλο, τις κοινωνικές προκλήσεις του 21ου αιώνα, όπως η φτώχεια, η δικαιοσύνη, οι σχέσεις μεταξύ των εθνοτικών ομάδων και η οικολογική κρίση. Στα έργα του αυτά, προβάλλει την ανάγκη για πνευματική ευθύνη και την αναγκαιότητα να μην απομακρυνθούμε από τις θεμελιώδεις χριστιανικές αξίες της αγάπης και του σεβασμού. Επίσης, αναλύει τη σχέση της Ορθόδοξης πίστης με τις σύγχρονες κοινωνικές αντιφάσεις, τις προκλήσεις που θέτει η εκκοσμίκευση, η καταναλωτική κουλτούρα και η ηθική κρίση που βιώνει ο σύγχρονος κόσμος.

Λίγα λόγια για το τεράστιο ιεραποστολικό έργο του στην Αφρικανική Ήπειρο. Η δικαιοδοσία του εκεί ως Αρχιεπίσκοπος Τανζανίας, περιελάμβανε την Κένυα, την Ουγκάντα και την Τανζανία, όπου πραγματοποίησε τεράστιο έργο αναφορικά με τη λειτουργία της εκεί Εκκλησίας. Κατά την διάρκεια της παραμονής του στην Αφρική, ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος επικεντρώθηκε σε ένα πλήθος σημαντικών πρωτοβουλιών που αφορούσαν την ανάπτυξη της Εκκλησίας και την ενίσχυση της κοινωνικής πρόνοιας. Ίδρυσε πολλές εκκλησίες και μοναστήρια στην περιοχή, επιτρέποντας στην Ορθόδοξη πίστη να επεκταθεί και να ανθίσει στην Αφρική. Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος, δίνοντας μεγάλη έμφαση στην εκπαίδευση, βοήθησε στη δημιουργία σχολείων και θεολογικών σχολών, προκειμένου να ενισχυθεί η κατάρτιση του τοπικού πληθυσμού, καθώς και να προ-

ετοιμαστούν νέοι ιερείς για τις ανάγκες της Εκκλησίας. Συγχρόνως προώθησε τις μεταφράσεις της Θείας Λειτουργίας σε 4 αφρικανικές γλώσσες. Ένα άλλο σημαντικό μέρος της δράσης του αφορούσε την υγειονομική περίθαλψη, ιδρύοντας νοσοκομεία και κέντρα υγείας για να εξυπηρετούν τις ανάγκες των φτωχών και των αδικημένων στην Αφρική. Η στήριξη των τοπικών κοινωνιών μέσα από διάφορα αναπτυξιακά έργα, όπως γεωργικά προγράμματα και μικροδάνεια για την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, ήταν επίσης σημαντικές τομέας δράσης του.

Η συνεισφορά του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου στον Ελληνισμό είναι πολυδιάστατη και εξαιρετικά σημαντική, όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά και για τους Έλληνες της διασποράς και τις Ορθόδοξες κοινότητες στον κόσμο. Παρά το γεγονός ότι είναι περισσότερο γνωστός για το έργο του στην Αλβανία και την Ορθοδοξία γενικότερα, η σύνδεση του με τον Ελληνισμό υπερβαίνει τα όρια της Αλβανίας και επεκτείνεται σε ποικίλους τομείς, τόσο πνευματικούς όσο και κοινωνικούς.

Παρά τη σοβαρή καταπίεση της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία κατά την διάρκεια του κομμουνιστικού καθεστώτος, ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος στήριξε τις ελληνικές κοινότητες και τους Ορθόδοξους πιστούς. Δημιούργησε εκκλησίες και σχολεία που προσέφεραν εκπαιδευτικές και πνευματικές υπηρεσίες, διατηρώντας τη γλώσσα και την κουλτούρα των Ελλήνων της Αλβανίας. Η προσπάθεια να διαφυλαχθούν τα ελληνικά ήθη και έθιμα και να ενισχυθεί η ελληνική ταυτότητα στην περιοχή ήταν κεντρικό μέρος της διακονίας του.

Η ελληνική πολιτιστική κληρονομιά στη Βαλκανική, ειδικά στην Αλβανία, απειλήθηκε κατά τη διάρκεια των σοσιαλιστικών καθεστώτων. Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος συνέβαλε στην αποκατάσταση των ελληνικών πολιτιστικών κληρονομιών και την προώθηση της ελληνικής ιστορίας και τέχνης στην περιοχή. Ενίσχυσε την ελληνική παρουσία μέσω της ίδρυσης πολιτιστικών κέντρων και της διοργάνωσης εκδηλώσεων που προώθησαν τον ελληνικό πολιτισμό και τις ελληνικές αξίες.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος είχε πάντα ως στόχο την ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ της Αλβανίας και της Ελλάδας. Μέσα από διπλωματικές προσπάθειες και συνεργασία με την ελληνική κυβέρνηση, υπήρξε στήριξη σε πολιτικά και κοινωνικά θέματα που αφορούσαν την ελληνική μειονότητα στην Αλβανία.

Εκτός από το έργο του στην Αλβανία, ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος έχει συνεισφέρει στην ενίσχυση των διεθνών σχέσεων της Ορθόδοξης Εκκλησίας με άλλες χριστιανικές και θρησκευτικές παραδόσεις. Η συμμετοχή του στην Οικουμενική Κίνηση και η προώθηση της Ορθοδοξίας στο διεθνές προσκήνιο βοηθούν στην ενίσχυση του ρόλου του Ελληνισμού στον κόσμο, ειδικά σε σχέση με τις πανανθρώπινες αξίες της ειρήνης, της δικαιοσύνης και της αλληλεγγύης.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος, κατά τη διάρκεια της διακονίας του στην Αλβανία και της συμμετοχής του στην Ορθόδοξη Εκκλησία, είχε αποδείξει ότι δεν ήταν υποστηρικτής του εθνικισμού με την αρνητική έννοια που πολλές φορές τον συνδέουμε με τον αποκλεισμό ή τη διάκριση άλλων εθνικών ή θρησκευτικών ομάδων. Αντιθέτως, η

προσέγγισή του είναι πιο ανθρωπιστική και οικοδομητική, και ενθαρρύνει την ενότητα, τον διάλογο και την αλληλεγγύη, βασισμένα στην αλήθεια και την αγάπη του Χριστού.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος είχε τονίσει επανειλημμένα ότι η Ορθοδοξία, και ιδιαίτερα η Εκκλησία, δεν πρέπει να συνδέεται με εθνοφυλετικές ή εθνικιστικές ταυτότητες, αλλά με την παγκόσμια κοινότητα των πιστών. Η πίστη και η Ορθοδοξία για εκείνον είναι κάτι που υπερβαίνει τα όρια των εθνικών και πολιτιστικών διαχωρισμών.

Αυτός ο θεολογικός και εκκλησιαστικός προσανατολισμός του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου σημαίνει ότι δεν προωθεί εθνικιστικές ατζέντες που απομονώνουν τους ανθρώπους με βάση την εθνικότητα τους. Αντιθέτως, υπογραμμίζει την ενότητα των λαών με σεβασμό στη διαφορετικότητα, στηρίζοντας τη συνύπαρξη και τη συνεργασία των πολιτισμών.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος έχει διακριθεί για την προώθηση της διαθρησκειακής συνεργασίας και του διαλόγου, τόσο εντός της Αλβανίας όσο και διεθνώς. Αντί να ενισχύσει την ένταση μεταξύ των διαφόρων θρησκευτικών και εθνοτικών ομάδων, εκείνος εστιάζει στην αλληλοεκτίμηση και την ειρηνική συμβίωση. Στην Αλβανία, για παράδειγμα, εργάστηκε για την καλλιέργεια καλών σχέσεων μεταξύ Ορθόδοξων, Μουσουλμάνων και άλλων θρησκευτικών κοινοτήτων. Η προσέγγισή του ενισχύει τη θέση του ως υπέρμαχο της θρησκευτικής ανοχής και της συνύπαρξης, κάτι που απέχει πολύ από τις αντιλήψεις του εθνικισμού.

Αντιθέτως, ο Αλβανικός εθνικισμός υπήρξε μια από τις προκλήσεις που ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος αντιμετώπισε κατά τη διάρκεια της 35ετους διακονίας του στην Αλβανία.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος, ως ηγετικό πρόσωπο της Ορθόδοξης Εκκλησίας στη χώρα, κλήθηκε να αντιμετωπίσει και τις δυσκολίες που προέρχονταν από την ιστορική σύγκρουση και την αμφισβήτηση των δικαιωμάτων της ελληνικής μειονότητας, η οποία θεωρείται από μερικούς εθνικιστικούς κύκλους στην Αλβανία «ξένη» ή «απειλή» για την αλβανική εθνική ταυτότητα.

Η στάση του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου ήταν πάντοτε υπέρ της ισότητας των δικαιωμάτων για όλους τους πολίτες της Αλβανίας, ανεξαρτήτως εθνικής ή θρησκευτικής ταυτότητας, κάτι που δεν έγινε πάντα αποδεκτό από όλους τους Αλβανούς εθνικιστές, που συχνά προτιμούσαν να επικεντρωθούν σε μια πιο αυστηρή εθνική ταυτότητα, μερικές φορές σε βάρος των ελληνικών και άλλων μειονοτικών ομάδων.

Στις επιθέσεις που επικεντρώνονταν στον ελληνικό χαρακτήρα του έργου του και στην ενίσχυση των δικαιωμάτων της ελληνικής μειονότητας στην Αλβανία, ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος αντιπαράταχθηκε με θεολογικά και κοινωνικά επιχειρήματα, υπογραμμίζοντας την παγκόσμια διάσταση της Ορθοδοξίας και την ανάγκη για σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Είναι χαρακτηριστικό της απήχησης του αυτό που έγραψε ένας εθνικιστής μουσουλμάνος Αλβανός δημοσιογράφος μετά την εκδήμιά του σε ένα είδος συλλογικής αυτοκριτικής: «Ήταν ο Αρχιεπίσκοπος που μας αγάπησε και που εμείς δεν αγαπήσαμε».

Η ανθεκτικότητα και το όραμα του Αρχιεπισκόπου Αναστασίου στην αντιμετώπιση αυτών των δυσκολιών οδή-

γησαν σε μια σημαντική αναγέννηση της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Αλβανία και βοήθησαν στη δημιουργία ενός πνευματικού και κοινωνικού κλίματος συνεργασίας και ανοχής στη χώρα.

Συγκροτήθηκαν τετρακόσιες και πλέον ενορίες, ανεγέρθησαν εκ θεμελίων ή επισκευάστηκαν και λειτουργούν περισσότερες από τριακόσιες εκκλησίες, χειροτονήθηκαν 160 ιερείς, όλοι τους Αλβανοί, χτίστηκαν πολλά κοινωφελή ιδρύματα (σχολεία, νηπιαγωγεία, κέντρα υγείας, νοσοκομεία κ.ά.). Η Ορθόδοξη Εκκλησία απέκτησε νομική υπόσταση, απλώθηκε στην κοινωνία, και ο Αναστάσιος εξελίχθηκε σε προσωπικότητα παγκόσμιας ακτινοβολίας.

Το Διαθρησκευτικό Συμβούλιο της Αλβανίας ιδρύθηκε το 2007 με έμπνευση του Αρχιεπισκόπου, ο οποίος, ως Προκαθήμενος της Ορθόδοξου Αυτοκεφάλου Εκκλησίας της Αλβανίας ήταν συνιδρυτής μαζί με τον επικεφαλής της Μουσουλμανικής Κοινότητας της Αλβανίας, τον Επίσκοπο Πρόεδρο της Συνέλευσης των Ρωμαιοκαθολικών Επισκόπων της Αλβανίας και τον επικεφαλής του Παγκοσμίου Κέντρου των Μπεκτασί. Αργότερα, στο Διαθρησκευτικό Συμβούλιο προσχώρησε και η Ευαγγελική Αδελφότητα της Αλβανίας.

Ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος κατά την ίδρυση αυτού του Συμβουλίου δήλωσε τα εξής: «Όλοι, Χριστιανοί και Μουσουλμάνοι, πρέπει να εργαστούν για τη συνύπαρξη, διότι συντελεί στην κοινωνική πρόοδο. Η συγχώρεση και η συμφιλίωση δεν μπορούν να είναι προϊόντα πολιτικού παράγοντα, γιατί ο ρόλος των θρησκευτικών κοινοτήτων είναι αναντικατάστατος». Έτσι τόνισε την επικαιρότητα της απόλυτης ανάγκης για διαθρησκευτικό διάλογο στη μεταβατική κοινωνία της Αλβανίας.

Πλέον ο Μακαριστός Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος αναπαύεται στην κρύπτη κάτω από το βήμα του καθεδρικού ναού της Αναστάσεως του Χριστού στο κέντρο των Τιράνων. Ήταν επιθυμία του να ενταφιαστεί η σορός του στην κορωνίδα του τιάνιου έργου του. Η ανέγερση καθεδρικού ναού, εκ των μεγαλύτερων στα Βαλκάνια, ήταν στόχος ζωής για τον Αναστάσιο και ευτύχησε να κάνει ο ίδιος τα θυρανοίξια τον Ιούνιο του 2012.

Δεν ήταν μόνο λόγοι συμβολισμού που επέτασσαν την παρουσία στο κέντρο της πρωτεύουσας μεγαλοπρεπείς ορθόδοξης χριστιανικής εκκλησίας, πλάι στην εκεί καθολική και το μουσουλμανικό τζαμί. Σε μικρή απόσταση προϋπήρχε από το 1865 ομώνυμος ναός, ο οποίος κατεδαφίστηκε το 1967 προκειμένου να ανεγερθεί πολυώροφο ξενοδοχείο.

Με την αναχώρησή του για εκεί όπου «οι άγιοι αναπαύονται», ο Αναστάσιος έφερε γύρω από το σκήνωμα του, τις πολιτικές ηγεσίες Ελλάδας και Αλβανίας, σε μια περίοδο που οι σχέσεις τους δοκιμάζονται και καταβάλλονται εκατέρωθεν προσπάθειες για την εξομάλυνσή τους. Ήταν ίσως και η ύστατη προσφορά του στις σχέσεις των δύο λαών...

Τελειώνοντας θα ήθελα να δανειστώ την μαρτυρία ενός φίλου που εκφράζει με μοναδικό τρόπο και ανάγλυφα

τα συναισθήματα που κατέκλυζαν τους επισκέπτες του εκλιπόντος Αρχιεπισκόπου Αλβανίας. Είχα την ευκαιρία να το διαπιστώσω με κάθε ευκαιρία που τον επισκεπτόμουν μόνος ή συνοδευόμενος Έλληνες Υπουργούς και άλλους επισήμους, που έφευγαν "μαγεμένοι" από την εμπειρία του μοιράσματος της πνευματικής του λάμψης.

"Δεν θυμάμαι ακριβώς πότε ήταν, κάποια στιγμή προς το τέλος της δεκαετίας του '90, επισκέπτομαι τα Τίρανα. Επισκεπτόμαστε, μεταξύ άλλων, την Αρχιεπισκοπή... Μας δέχεται στο μικρό γραφείο του ο Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος...καθόμαστε, απαντάει στις ερωτήσεις μας και μας μιλάει για το έργο του κοιτάζοντας μας στα μάτια και μιλώντας με την μαγνητική και ζωντανή φωνή του...Αυτός ο διάκονος της Εκκλησίας που μας μιλάει με έχει συνεπάρει...αισθάνομαι σταδιακά ότι βιώνω μια εξωσωματική εμπειρία....τον ακούω, τα μάτια του καρφωμένα στα δικά μου και αισθάνομαι για πρώτη και μοναδική φορά στην ζωή μου ότι μας μιλάει ένας Άγιος....βρίσκομαι στην αίθουσα και δεν βρίσκομαι....κάθομαι στην καρέκλα μου αλλά ταυτόχρονα επιπλέω...ακούω και σημειώνω τα λόγια αλλά ταυτόχρονα αισθάνομαι ότι τα πάντα μέσα μου βρίσκονται σε μια ουράνια αναστάτωση...δεν πολύ καταλαβαίνω τι μου συμβαίνει αλλά ξέρω ότι ο ίδιος ξέρει...προσπαθώ τώρα να το περιγράψω και ανατριχιάζω αλλά βρίσκομαι εκεί μαζί του δεχόμενος την ευλογία και προστασία ενός Αγίου....όταν επιτέλους μας αποχαιρετά και βγαίνουμε από το γραφείο συνειδητοποιώντας ότι δεν ήμουν μόνος μου μαζί Του, με πλησιάζει μία συνεργάτιδα μου και μου ψιθυρίζει "Τι ήταν αυτό που ζήσαμε, που βιώσαμε εκεί μέσα;" ...την κοιτάζω έκπληκτος και καταλαβαίνω ότι η ίδια βίωσε με την ίδια έκπληξη και ένταση όσα προσπαθώ να σας περιγράψω....στην αρχή της φετινής χρονιάς όταν μιλήσαμε στο τηλέφωνο για να ανταλλάξουμε τις καθιερωμένες ευχές για το νέο έτος, η συζήτηση μας περιλάμβανε και τον Αναστάσιο που βρισκόταν πια στον Ευαγγελισμό όπου νοσηλευόταν και ξαναζήσαμε συγκινημένοι αυτή την μοναδική εξωσωματική μας εμπειρία.»

Η συνεισφορά του Μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αναστασίου στην Ορθοδοξία είναι ανεκτίμητη και η κληρονομιά του συνεχίζεται στην ανάπτυξη, αναγέννηση και ουσιαστικά στην «Ανάσταση» της Εκκλησίας στην Αλβανία, στο ελληνισμό της Αλβανίας και στην παγκόσμια Ορθοδοξία. Θα ευχόμουν από καρδιάς το παγκοσμίως αναγνωρισμένο τεράστιο έργο του να οδηγήσει τους ταγούς της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην απόφαση να σκεφθούν την εν καιρώ αγιοποίηση του κατά το πρότυπο της Αλβανίδας Μοναχής και Ιεραποστόλου Νεννέ Τερέζας την οποία πρόσφατα αγιοποίησε η Καθολική Εκκλησία για το έργο της στην Ινδία.

Κλείνοντας θα ήθελα να επικαλεστώ έναν παλιό μου συνεργάτη στα Τίρανα, που έγραψε ότι " ίσως είναι η μοναδική φορά που δεν ισχύει το γνωστό ρηθέν...."ουδείς αναντικατάστατος".

...Αιώνια αυτού η μνήμη!"

**Ὡςπερ γάρ το σῶμα, χωρίς πνεῦμος, νεκρόν ἐστν,
οὕτω και η πίστις, χωρίς τῶν ἔργων νεκρά ἐστί.
Επιστολή Ιακώβου**

Νέα αναθεωρημένη εξίσωση ισχύος ενός έθνους Με προσθήκη επτά νέων συντελεστών ισχύος

Του Ευδόκιμου Μαρκόπουλου,
Επιχειρηματία-Οικονομολόγου, Μέλους του ΕΛΙΣΜΕ

Ο ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ στο πέμπτο βιβλίο από τον διάλογο των Μήλιων και Αθηναίων σε μετάφραση Ελευθερίου Βενιζέλου έγραψε. <<Το επιχείρημα της δικαιοσύνης έχει αξία μόνον μεταξύ ίσων διότι ο ισχυρός παίρνει ότι του επιτρέπει η ισχύς του και ο αδύναμος παραχωρεί ότι του επιβάλλει η αδυναμία του>>. Σημείωση. Στις λίγες αυτές λέξεις των Αθηναίων όπως τις μεταδίδει ο Θουκυδίδης περιέχεται όλη η θεωρία του πολιτικού ρεαλισμού. Παραφράζοντας τον Θουκυδίδη ο Κίσινγκερ είχε πει ότι <<νόμιμο είναι ό,τι θέλει ο ισχυρός>>. Τα κράτη βάσει της ανωτέρω διαπίστωσης χωρίζονται σε Ηγεμονικά – Αναθεωρητικά κράτη και σε Φιλειρηνικά που είναι και τα περισσότερα.

Ηγεμονικά- Αναθεωρητικά χαρακτηρίζονται τα ισχυρά κράτη όπως οι ΗΠΑ, η Ρωσία, η Κίνα, η Μεγάλη Βρετανία κλπ. τα οποία λόγω της ισχύος τους δεν ακολουθούν τους κανόνες του διεθνούς δικαίου αλλά τους ερμηνεύουν και τους αναθεωρούν αναλόγως των συμφερόντων τους και επιβάλλουν την θέληση τους στα πιο αδύναμα κράτη παίρνοντας αυτό που θέλουν. Στην κατηγορία αυτή των ηγεμονικών - αναθεωρητικών κρατών εντάχθηκε και η Τουρκία.

Φιλειρηνικά είναι τα μικρά και πιο αδύναμα κράτη τα οποία επιθυμούν την χρήση και την εφαρμογή του διεθνούς δικαίου τους κανόνες του οποίου προσπαθούν να ακολουθήσουν και φυσικά η πατρίδα μας ανήκει σε αυτή την κατηγορία. Συνεπώς η ισχύς ενός κράτους είναι σημαντική για την επιβίωσή του ως ελεύθερου και ανεξάρτητου κράτους καθώς και την άσκηση των κυριαρχικών του δικαιωμάτων βάσει του διεθνούς δικαίου. Γι' αυτό είναι σημαντικό κατ' αρχήν να γνωρίζουμε ποιοι είναι οι συντελεστές ισχύος ενός κράτους.

Ως μέλος του ΕΛΙΣΜΕ έχω παρακολουθήσει αρκετές ομιλίες, σεμινάρια και συνέδρια και έχω διαβάσει αρκετά από προσωπικό ενδιαφέρον. Παρακολουθώντας ομιλίες σημαντικών Ελλήνων διπλωματών και ηγετικών στελεχών της πολιτικής σκηνής διαπίστωσα ότι χρησιμοποιούν την εξίσωση ισχύος ενός έθνους του πρώην πρωθυπουργού της Τουρκίας και καθηγητού κ. Νταβούτογλου.

Η ισχύς ενός έθνους - κράτους ως γνωστόν σύμφωνα με τον κ. Νταβούτογλου προσδιορίζεται από τον κάτωθι μαθηματικό τύπο και περιλαμβάνει τους εξής 10 συντελεστές εκ των οποίων οι 7 επιδρούν αθροιστικά και οι 3 πολλαπλασιαστικά. $ΙΣΧΥΣ = (Ιστορία + Γεωγραφία + πληθυσμός + πολιτισμός + οικονομία + στρατιωτική ισχύς + τεχνολογική ικανότητα) \times Στρατηγική νοοτροπία \times Στρατηγικός σχεδιασμός \times Πολιτική βούληση$.

Βλέποντας αυτή την εξίσωση διαπίστωσα ότι είναι ελλιπής π.χ. δεν υπάρχει ο συντελεστής της συνοχής ενός έθνους ο οποίος επιδρά πολλαπλασιαστικά. Επίσης δεν υπάρχει ο συντελεστής των συμμαχιών ενός έθνους κλπ. Έτσι προ πανδημίας και πριν τις εκλογές

του 2019 είχα ζητήσει να γίνει ένα μικρό workshop κατά την διάρκεια ενός διοικητικού συμβουλίου του ΕΛΙΣΜΕ για να θέσω την ανάγκη αναθεώρησης της εξίσωσης ισχύος ενός έθνους του Νταβούτογλου. Πράγματι σε ένα Δ.Σ. έγινε ένα μικρό workshop όπου εξέθεσα τις απόψεις μου και όλοι συμφώνησαν ότι η εξίσωση αυτή του Νταβούτογλου είναι ελλιπής αναφέροντας 2-3 συντελεστές που έπρεπε να περιλαμβάνει όπως πχ τον συντελεστή των συμμαχιών. Κατόπιν τούτου δούλεψα επάνω σε αυτή την αναθεωρημένη εξίσωση, και την κατέθεσα ΕΛΙΣΜΕ αλλά και την δημοσίευσα με άρθρα μου στην τοπική εφημερίδα της πόλης μου προ της πανδημίας, την έστειλα στον Πρωθυπουργό, στους τότε Υπουργό Ανάπτυξης Άδωνι Γεωργιάδη και Υφυπουργό Εθνικής Αμύνης και τελικά την παρουσίασα με ομιλία μου στο ΕΛΙΣΜΕ στις 5-6-2024.

Η ΝΕΑ αναθεωρημένη εξίσωση ισχύος ενός έθνους - κράτους εμπλουτίζεται με 7 νέους συντελεστές εκ των οποίων οι 4 υτάρκειαι επιδρούν αθροιστικά Εκπαιδευτικό σύστημα, Λειτουργικό σύστημα της χώρας, Αυτάρκεια, Συμμαχίες και οι 3 επιδρούν πολλαπλασιαστικά. Συνοχή, Εθνικό σχέδιο, Φρόνημα και είναι η ακόλουθη: $ΙΣΧΥΣ = (ΙΣΤΟΡΙΑ + ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ + ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ + ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ + ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ + ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ + ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ + ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΙΣΧΥΣ + ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ + ΑΥΤΑΡΚΕΙΑ + ΣΥΜΜΑΧΙΕΣ) \times ΣΥΝΟΧΗ \times ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΝΟΟΤΡΟΠΙΑ \times ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ \times ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ \times ΦΡΟΝΗΜΑ \times ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗΣΗ$

Δηλαδή στη νέα αναθεωρημένη εξίσωση ισχύος ενός έθνους έχουμε συνολικά 17 συντελεστές ισχύος, καθ' όσον πρόσθεσα 7 νέους συντελεστές, εξων οι 11 πρώτοι επιδρούν αθροιστικά και οι 6 τελευταίοι πολλαπλασιαστικά ενώ η εξίσωση Νταβούτογλου έχει μόνον 10 συντελεστές ισχύος. Επι πλέον σ αυτήν εισάγω και την έννοια των ΥΠΟ συντελεστών ισχύος, όπως πχ την εμπορική μας ναυτιλία, διότι η Ελλάδα κατατάσσεται σταθερά ως ο παγκόσμιος ηγέτης σε βασικές μετρήσεις.

Δεν είναι αρκετό όμως να έχουμε ισχυρούς συντελεστές ισχύος εάν:

--Δεν τους χρησιμοποιούμε όπως συμβαίνει πχ με τον πολιτισμό και την ιστορία μας οπότε εισάγω τον βαθμό χρήσης αυτών.

--Δεν τους προστατεύουμε από παραποιήσεις, ιδιοποιήσεις, κλοπές κλπ. οπότε εισάγω τον βαθμό προστασίας αυτών.

--Δεν φροντίζουμε για την αύξηση της ισχύος αυτών οπότε εισάγω το ποσοστό αύξησης της ισχύος αυτών. Συνεπώς οι συντελεστές αυτοί ισχύος θα πρέπει:

--Να αξιολογούνται από το Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας σε τακτά χρονικά διαστήματα ως προς την ισχύ τους δηλ. πόσο ισχυροί είναι.

--Να προστατεύονται π.χ. η ιστορία μας αλλοιώνεται και ο πολιτισμός μας δέχεται επίθεση.

--Να ενισχύονται θα πρέπει δηλ. να εξετάζουμε την πε-

ραιτέρω ενίσχυση τους. Με ποιους τρόπους θα αυξήσουμε την ισχύ τους.

--Να χρησιμοποιούνται προς όφελος της πατρίδας μας π.χ. έχουμε πολύ σημαντική και ισχυρή ιστορία αλλά δεν την χρησιμοποιούμε και δεν την χρησιμοποιήσαμε στο σκοπιανό όπως είπε ο Κίσινγκερ το 1993 αλλά και ο Πορτογάλος πρωθυπουργός στην κυρία Αρβελερ.

Εξηγώ και περιγράφω τους 7 νέους συντελεστές ισχύος που πρόσθεσα και κάνω αναφορά σε μερικούς παλαιούς με κάποιες επισημάνσεις. 1.ΙΣΤΟΡΙΑ. 2.ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ. 3.ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 4.ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ.

Ενώ οι αρχαίοι ημών πρόγονοι δημιούργησαν τον πιο σημαντικό πολιτισμό εμείς οι σύγχρονοι Έλληνες τον αγνοούμε παντελώς γνωρίζοντας μόνον κάποια ονόματα χωρίς να ξέρουμε τίποτα για το έργο αυτών και φυσικά τον έχουμε πετάξει στον κάλαθο των αχρήστων. Οι 6 από τους 10 πιο σημαντικούς ανθρώπους όλων των εποχών κατά το MIT είναι Έλληνες με τον Αριστοτέλη στην πρώτη θέση. Στις δε 5 πρώτες θέσεις οι 4 είναι Έλληνες. Είμαστε η Microsoft της αρχαιότητας διότι εμείς δώσαμε το λειτουργικό σύστημα στον δυτικό κόσμο. Για την Ελλάδα ο πλούτος της είναι ο πολιτισμός που κληρονομήσαμε από τους αρχαίους ημών προγόνους αρκεί να τον αξιοποιήσουμε. Διότι δυστυχώς μέχρι στιγμής δεν τον χρησιμοποιούμε. Πρώτα όμως πρέπει να τον γνωρίσουμε εμείς οπότε θα γίνουμε και καλύτεροι και εν συνεχεία να τον αναδείξουμε προβάλλοντας τον με κάθε μέσον. Έτσι θα κερδίσουμε την εκτίμηση της παγκόσμιας κοινότητας αλλά και την υποστήριξη της. Είναι το σημαντικότερο όπλο μας.

5.ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ (νέος συντελεστής). Μέσω ενός σωστού εκπαιδευτικού συστήματος εφ' όσον μπορείς να δημιουργήσεις σωστούς πολίτες οι οποίοι θα επικοινωνούν με το παρόν και θα βλέπουν το μέλλον. Γράφει ο Αριστοτέλης «Αυτοί που μελέτησαν προσεκτικά τον τρόπο διακυβέρνησης των ανθρώπων, πρέπει να έχουν πεισθεί πως η τύχη των εθνών εξαρτάται από την εκπαίδευση των νέων». Με άλλα λόγια το εκπαιδευτικό μας σύστημα πρέπει να δημιουργεί Έλληνες πολίτες η πολίτες αυτής της χώρας. Διότι και να λυθεί το δημογραφικό αριθμητικά με αύξηση του πληθυσμού και μόνον δεν αρκεί εάν δεν αισθάνονται πολίτες αυτής της χώρας.

6.ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ(νέος συντελεστής). Ως Λειτουργικό σύστημα της χώρας εννοώ την κρατική μηχανή, το νομοθετικό πλαίσιο, τις υποδομές, τον βαθμό ψηφιοποίησης κλπ. με αλλά λόγια πόσο καλά, γρήγορα και αξιόπιστα λειτουργεί το κράτος.

7.ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

8.ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΙΣΧΥΣ. Χωρίς στρατιωτική ισχύ δεν μπορούμε να διατηρήσουμε την ανεξαρτησία μας και να ασκήσουμε τα κυριαρχικά μας δικαιώματα. Για να έχουμε αποτελέσματα στο διπλωματικό πεδίο πρέπει οι άλλες χώρες που κάθονται στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων να ξέρουν ότι έχουμε μεγάλη στρατιωτική ισχύ και η ζημιά που θα υποστούν σε περίπτωση πολεμικής σύρραξης θα είναι τόσο μεγάλη ώστε να είναι ασύμφορος γι' αυτούς διαφορετικά γινόμαστε ένα αναλώσιμο κράτος. Ο Πλούταρχος είπε ότι "τα λόγια σου πρέπει να

είναι ΙΣΑ με τα όπλα σου".

9.ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ. Δηλαδή ότι έχουμε την ικανότητα και τις γνώσεις να χρησιμοποιούμε τις καινούριες τεχνολογίες. Έχουμε τόσους επιστήμονες που αν θελήσει η κυβέρνηση να χρησιμοποιήσει πρέπει να επιλέγουμε τους κατάλληλους, και μετά από αξιολόγηση αξιολογώντας τους με αξιοκρατικά κριτήρια να μπορούμε να τους χρησιμοποιήσουμε αλλά και να δημιουργήσουμε τις νέες τεχνολογίες. Έχουμε πάνω από 12.000 κατόχους διδακτορικών διπλωμάτων περισσότερους από την Γαλλία.

10.ΑΥΤΑΡΚΕΙΑ(νέος συντελεστής). Φυσικά καλό είναι η πατρίδα μας να έχει αυτάρκεια ει δυνατόν σε όλα, αλλά οπωσδήποτε σε δυο τομείς στην αμυντική βιομηχανία και την ενέργεια.

11.ΣΥΜΜΑΧΙΕΣ(νέος συντελεστής). Οι σωστές συμμαχίες εφ' όσον συμμετέχεις πραγματικά και ισοδύναμα σου αυξάνουν την ισχύ. Διότι θα έχεις την υποστήριξη τους στους διεθνείς οργανισμούς, χρήσιμες πληροφορίες για την προστασία της χώρας σου, προμήθεια οπλικών συστημάτων κλπ.

12.ΣΥΝΟΧΗ(νέος συντελεστής). Μας είναι γνωστή η απάντηση του Δημάρατου στον Ξέρξη καθώς και οι καταστροφικές συνέπειες όταν δεν υπάρχει συνοχή αλλά διχασμός όπως στην Μικρασιατική εκστρατεία. Δυστυχώς η συνοχή του έθνους δεν είναι αυτή που πρέπει. Τα κόμματα διαίρεσαν την κοινωνία. Ο δε Αριστοτέλης είχε πει ότι τα κόμματα δημιουργούν έναν εμφύλιο πόλεμο μέσα στην χώρα τον εμφύλιο των πολιτικών κομμάτων. Εάν προσθέσω και την πληθυσμιακή αλλοίωση με τους λαθρομετανάστες η κατάσταση γίνεται ακόμη χειρότερη. Η έννοια του έθνους προσδιορίζεται ήδη από τον Ηρόδοτο ως το σύνολο μιας ανθρώπινης ομάδας που χαρακτηρίζεται από το όμαιμον, το ομόθηρσκον, το ομόγλωσσον και το ομότροπον. Όταν δηλαδή μια ανθρώπινη ομάδα έχει κοινή καταγωγή και δεσμούς συγγένειας (το όμαιμον), κοινούς θεούς (το ομόθηρσκον), την ίδια γλώσσα (το ομόγλωσσον) και τα ίδια ήθη και έθιμα (το ομότροπον), συγκροτεί ένα έθνος, είναι δηλαδή μία οντότητα με ίδιους τρόπους επικοινωνίας, άρα έχει και συνοχή.

13.ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΝΟΟΤΡΟΠΙΑ. Δυστυχώς λείπει παντελώς.

14.ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ. Επίσης λείπει παντελώς. Ανεξαρτήτως εάν χρησιμοποιούν συνέχεια την λέξη στρατηγικές και την έχουν ευτελίσει.

15.ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (νέος συντελεστής). Εθνικό σχέδιο σημαίνει ένα κοινό σχέδιο όλων των κομμάτων για την χώρα τα οποία θα πρέπει να δεσμευθούν ότι θα εφαρμόσουν όταν γίνουν κυβέρνηση με μικρές αποκλίσεις. Δυστυχώς λείπει παντελώς. Συνέπεια της μη ύπαρξης εθνικού σχεδίου είναι να μην θεωρείται η Ελλάδα αξιόπιστη και αποτελεσματική τόσο για επενδύσεις όσο και για συμμαχίες και συνεργασίες.

16.ΦΡΟΝΗΜΑ (νέος συντελεστής). Το φρόνημα είναι ο ιδεολογικός εξοπλισμός τον οποίον δυστυχώς ξεχάσανε και υπονομεύσανε. Διότι χωρίς φρόνημα δεν μπορείς να προστατεύσεις την χώρα σου.

17.ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗΣΗ.

ΕΣΠΕΡΙΔΑ ΜΕ ΘΕΜΑ "Η ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ"

Ο ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΝΤΥΣΣΕΛΝΤΟΡΦ και το ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (<https://elisme.gr>) διοργάνωσαν την Κυριακή 26 Ιανουαρίου 2025 και ώρα 17.00 στο Ενοριακό Κέντρο Αγίου Αποστόλου Ανδρέα στο Ντύσσελντορφ την Εσπερίδα με Θέμα : "Η ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ" Μία εσπερίδα που κάλυψε και ανάδειξε την Γεωπολιτική Σημασία της Κρήτης, με πρόλογο και τρεις σημαντικές ομιλίες, με αξιόλογους ομιλητές, όλοι τους μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών (ΕΛΙΣΜΕ).

Μια Εσπερίδα από την οποία επωφελήθηκαν όλοι οι συμμετέχοντες, με την αντίστοιχη κατανόηση και ορθή μεταφορά επιχειρημάτων στο διεθνές περιβάλλον που δραστηριοποιούνται, για πολύ σοβαρά επίκαιρα Εθνικά θέματα, που σχετίζονται με την Κρήτη.

Η πρόταση ήταν του συναδέλφου και φίλου Ταξιάρχου (Μηχανικού Ηλεκτρονικού) ε.α. Σπύρου Τζιάκη, Γραμματέα του Συλλόγου Κρητών Ντύσσελντορφ. Το ΔΣ του ΕΛΙΣΜΕ ενέκρινε την εισήγηση του Θεόδωρου Γιαννιτσόπουλου μέλους του ΕΛΙΣΜΕ και έκανε αποδεκτή την πρόταση του κου Τζιάκη και ανταποκριθήκαμε, αναλαμβάνοντας την οργάνωση και υλοποίηση της εσπερίδας.

Σημαντική απόφαση εκδήλωσης εξωστρέφειας από το καταξιωμένο ΕΛΙΣΜΕ, για αδέσμευτη και αξιόπιστη άρθρωση δημόσιου λόγου σε πολύ σημαντικά επίκαιρα Εθνικά θέματα, που σχετίζονται με την Κρήτη.

Την έναρξη της Εσπερίδας κήρυξε και χαιρέτησε η Πρόεδρος του Συλλόγου Κρητών Ντύσσελντορφ και Περιχώρων Κα Αννέτα Μπικάκη.

Η εσπερίδα πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη :
Του Γενικού Προξενείου της Ελλάδας στο Ντύσσελντορφ.
Του Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητών.
Της Παγκρητικής Ομοσπονδίας Ευρώπης.
Της Εταιρείας Ελλήνων Επιστημόνων Βόρειας Ρηνανίας Βεσφαλίας.

Το απόγευμα της ημέρα άφιξης της αποστολής του ΕΛΙΣΜΕ στο Ντύσσελντορφ, συμμετείχαμε σε εκδήλωση της Εκκλησίας, προσκεκλημένοι του Σεβασμιότατου Μητροπολίτη Γερμανίας κκ Αυγουστίνου .

Συμμετείχαν οι ακόλουθοι εκπρόσωποι φορέων του Δημοσίου και Συλλόγων :

Ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης της Ενορίας μας του Αγίου Αποστόλου Ανδρέα Ντύσσελντορφ κύριος Θεοφάνης Λάππας.

Η εκπρόσωπος του Προξενίου Ντύσσελντορφ Κα Αλεξάνδρα Χαχάλου.

Ο Πρόεδρος του Παγκοσμίου Συμβουλίου Κρητών, Κος Νικόλαος Καστρινάκης, που ταξίδεψε από Νέα Υόρκη.

Η Πρόεδρος της Παγκρητικής Ομοσπονδίας Ευρώπης, Κα Ευτυχία Σαβιολάκη, που ταξίδεψε από Αμβούργο.

Ο Πρόεδρος της Εταιρείας Ελλήνων Επιστημόνων Βόρειας Ρηνανίας Βεσφαλίας, Κος Χρίστος Γιαξίδης.

Η εκπρόσωπος της Διεθύντριας του Γυμνασίου-Λυκείου Ντύσσελντορφ Κα Βασιλική Βλάχου.

Ο Διευθυντής του Δημοτικού Σχολείου Ντίσελντορφ Κος Ευάγγελος Κατάκης.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΕΣΠΕΡΙΔΑΣ

Υπό του Αντιπετάρχου ε.α. Θεοδώρου Γιαννισοπούλου

Κυρίες και Κύριοι,

Η Κρήτη, το μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας, έχει μία εξαιρετικά ενδιαφέρουσα και πλούσια Ιστορία, που εκτείνεται από την προϊστορική περίοδο μέχρι τη σύγχρονη εποχή.

Ξεκινά από την προϊστορική εποχή με πρώτες ενδείξεις ανθρώπινης παρουσίας να αποτελούν κάποια λίθινα εργαλεία που πιθανόν χρονολογούνται από την παλαιολιθική εποχή, περίπου πριν από 150.000 χρόνια.

Καθοριστικής σημασίας για τις κοινωνικές και οικονομικές εξελίξεις μετά τη μακραίωνη Νεολιθική περίοδο, υπήρξε η εισαγωγή της τεχνολογίας του μετάλλου, κυρίως του χαλκού, στην 3η χιλιετία π.Χ., που σηματοδοτεί την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού. Τους μηχανισμούς εξέλιξης πυροδότησε η διεύρυνση του θαλάσσιου εμπορίου και πολλοί από τους παράκτιους οικισμούς εξελίχθηκαν σε πολυσύχναστα λιμάνια.

Στην αρχή της 2ης π.Χ. χιλιετίας στην Κνωσό, τη Φαιστό, τα Μάλια και στον Πετρά, ιδρύονται σύνθετα κτηριακά συγκροτήματα, τα «πρώτα» ή «παλαιά» ανάκτορα.

Αυτά καταστρέφονται από φωτιά περί το 1700 π.Χ. και νέα ανάκτορα ευμεγέθη (1700-1450 π.Χ.), πολυώροφα και μεγαλοπρεπή ξανακτίζονται μέσα σε πολυάνθρωπες πόλεις. Η στρατηγική θέση της Κρήτης έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη της εμπορικής της δύναμης, καθώς το νησί βρισκόταν στο σταυροδρόμι της Ανατολικής Μεσογείου, συνδέοντας την Ασία, την Αφρική και την Ευρώπη. Οι Μινωίτες ανέπτυξαν μια ισχυρή ναυτική δύναμη και το εμπόριο, ιδιαίτερα με την Αίγυπτο, τη Μικρά Ασία και τις Κυκλάδες, ήταν μια από τις κύριες πηγές πλούτου. Οι μύθοι διέσωσαν την ημιθεϊκή μορφή του βασιλιά της Κρήτης, του Μίνωα και την άφθαρτη ανάμνηση της μεγάλης εποχής της «Μινωικής Θαλασσοκρατίας».

Το θαυμαστά δομημένο σύστημα εξουσίας της μινωικής Κρήτης κατέρρευσε μάλλον από εσωτερικά αίτια περί το 1450 π.Χ. Μετά τη μεγάλη καταστροφή των μινωικών ανακτορικών, το ανάκτορο της Κνωσού είναι η έδρα μιας νέας δυναστείας. Οι νέοι, μυκηναίοι ηγέτες και η τάξη τους εγκαταστάθηκαν στο νησί.

Η δύση του κρητομυκηναϊκού κόσμου ολοκληρώνεται σταδιακά στα τέλη της 2ης χιλιετίας π.Χ. Την εποχή αυτή ένας νέος πολιτισμικός κύκλος αρχίζει να διαγράφεται με φορείς τους Δωριείς, ελληνικά φύλα που μετακινούνται στον ελλαδικό χώρο φθάνοντας και στην Κρήτη. Στη γεωμετρική και πρώιμη αρχαϊκή περίοδο, κατά τον 8ο και 7ο αι. π.Χ., το νησί γνωρίζει ιδιαίτερη οικονομική άνθηση. Δύο ιστορικές εξελίξεις: η υιοθέτηση του φοινικικού αλφαβήτου και η καταγραφή για πρώτη φορά στον ελλαδικό χώρο κανόνων εθιμικού δικαίου. Στους κλασικούς και ελληνιστικούς χρόνους εδραιώνεται ο θεσμός της «πόλης - κράτους».

Η Κρήτη περνά κάτω από ρωμαϊκή κυριαρχία το 69

π.Χ. και γίνεται μέρος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας. Κατά τη διάρκεια της ρωμαϊκής περιόδου, η Κρήτη υιοθέτησε πολλά στοιχεία της ρωμαϊκής κουλτούρας και διοίκησης, ενώ παράλληλα παρέμεινε σημαντική για το εμπόριο και τη στρατηγική της θέση.

Τα προαναφερόμενα ιστορικά στοιχεία δανείστηκαν από ομιλία της Κας Νικολέτα Μπράτση Αρχαιολόγου και μέλους του ΕΛΙΣΜΕ, με θέμα «Ο Μινωικός Πολιτισμός και η Στρατηγική σημασία της Κρήτης από την Προϊστορία».

Σήμερα, η Κρήτη, ως ένα νησί στην καρδιά της Ανατολικής Μεσογείου, συνεχίζει να αποτελεί σπουδαίο Στρατηγικό παράγοντα, διαδραματίζει ουσιαστικό ρόλο στον σύγχρονο κόσμο, διατηρώντας την πολιτιστική της κληρονομιά και συμβάλλοντας στην πολιτική και οικονομική σταθερότητα της περιοχής.

Η Ανατολική Μεσόγειος αποτελεί τις τελευταίες δεκαετίες μέχρι και σήμερα, ένα σημείο έντονων θρησκευτικών, εθνοτικών και διακρατικών συγκρούσεων. Οι δυναμικές που αναπτύσσονται σε αυτήν την περιφέρεια, προκαλούν έντονες πιέσεις προς όλα τα κράτη της περιοχής. Νέοι κίνδυνοι γεννούνται, που σε συνδυασμό με τους ήδη υπάρχοντες μπορούν να προκαλέσουν σοβαρά ζητήματα ασφάλειας.

Η γεωστρατηγική θέση της Κρήτης στο σταυροδρόμι των τριών ηπείρων Ευρώπης, Ασίας και Αφρικής συνεχίζει και αποτελεί ένα ιστορικό, πολιτιστικό σημείο συνάντησης πολιτισμών, καθώς και ένα κομβικό σημείο ως προς την ανάπτυξη πολλαπλών οικονομικών συναλλαγών και δραστηριοτήτων. Σήμερα, ο ρόλος της Κρήτης ως γεωστρατηγικού ενεργειακού κόμβου και διαύλου διεθνικής επικοινωνίας στη Μεσόγειο ενισχύεται, τόσο λόγω του ότι οι περισσότερες εισαγωγές πετρελαίου και φυσικού αερίου στην Ευρώπη περνούν από τη Μεσόγειο, όσο και επειδή πλέον εγείρεται το ζήτημα της εκμετάλλευσης των υδρογονανθράκων.

Γεωγραφικό σημείο σύνδεσης του συμπλόκου Αιγαίου και Ανατολικής Μεσογείου είναι η Κρήτη. Μετά την Κρήτη και έως την Κύπρο βρίσκεται η λεκάνη της Ανατολικής Μεσογείου, η οποία συνιστά το κομβικό σημείο πριν από το Σουέζ και την Ερυθρά Θάλασσα, ενώ σήμερα έχει αποκτήσει επιπρόσθετη σημασία λόγω των τεράστιων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων.

Τέλος όλα τα προαναφερόμενα εξηγούν γιατί η Κρήτη, παρά τους ποταμούς αίματος και θυσιών, καθυστέρησε σημαντικά να ενσωματωθεί στην ανεξάρτητη Ελλάδα. Μόλις το 1898 ανακηρύχθηκε «Αυτόνομη Πολιτεία», ενώ φθάσαμε στους Βαλκανικούς Πολέμους για να αναγνωριστεί η ένταξή της στο ελληνικό κράτος. Ωστόσο, εξηγούν και γιατί η Ελλάδα έγινε κράτος με διεθνή οντότητα μέσω της ένταξης της μεγαλονήσου στην επικράτειά της. Από «κράτιδιο» με σύνορα έως τον Όλυμπο, η χώρα βρέθηκε να είναι συνδιαχειριστής του κρίσιμου γεωπολιτικού άξονα Βορρά-Νότου, ο οποίος δυνητικά κρίνει την τύχη της κατανομής

ισχύος σε πλανητικό επίπεδο.

Τα θέματα που αναπτύχθηκαν από τους ομιλητές είναι:

Η Γεωπολιτική σημασία της Κρήτης στην Ανατολική Μεσόγειο από τον Αντιστράτηγο ε.α. Ιωάννη Μπαλτζώη

Στην ομιλία του ο κύριος Μπαλτζώης γενικά ανέφερε και

πέρα από τα στοιχεία περί Γεωπολιτικής και Γεωγραφικής θέσης της Κρήτης. Εμείς συγκρατούμε όλα όσα ανέφερε για την στρατιωτική και την Γεω οικονομική της αξία, που την καθιστά ουσιαστικά κυρίαρχο της Ανατολικής Μεσογείου, την Γεωπολιτική της αξία, βρισκόμενη στο μέσο της Ανατολικής Μεσογείου, ουσιαστικά εξασφαλίζει τον έλεγχο των συγκοινωνιών στην Μεσόγειο διαχρονικά .

Συγκράτησαμε δε αυτό που ανέφερε ο Ελευθέριος Βενιζέλος :

Αν η ενσωμάτωση της Μακεδονίας, της Ηπείρου, νωρίτερα της Θεσσαλίας και αργότερα της Δυτικής Θράκης προσέφεραν την αναγκαία «σπονδυλική στήλη» όπως την ονόμαζε ο Ελευθέριος Βενιζέλος, τα νησιά του Αιγαίου και η Κρήτη συνέστησαν το «μυϊκό σύστημα», ήτοι τα εδάφη που προσέφεραν πολλαπλάσιες δυνάμεις και αποτελούν έως και σήμερα το βασικό διαπραγματευτικό χαρτί μας ως χώρας.

Σας ευχαριστούμε πολύ Στρατηγέ και σας ευχόμαστε υγεία και δύναμη για να συνεχίσετε με την ίδια ζέση την προσπάθειά σας, με όλους εμάς συ στρατευμένους ενεργούς συμπαρασάτες. Σας ευχαριστούμε πολύ.

Η δεύτερη ομιλία με θέμα :

Το Τουρκολυβικό Μνημόνιο και η Συμφωνία Ελλάδας - Αιγύπτου για την οριοθέτηση της ΑΟΖ

και ομιλητή τον Αντιναύαρχο ε.α. Βασίλειο Μαρτζούκο του Π.Ν. , Επίτιμο Διοικητή Σ.Ν.Δ. και Αντιπρόεδρο του ΔΣ του ΕΛΙΣΜΕ.

Στην ομιλία του ο κύριος Μαρτζούκος,

Αρχικά κατέδειξε τον αποσταθεροποιητικό ρόλο της Τουρκίας στην ιδιαίτερης στρατηγικής αξίας ευρύτερη περιοχή της Α. Μεσογείου και υπενθύμισε επιγραμματικά τις επεκτατικές φιλοδοξίες της Τουρκίας σε βάρος του ελληνισμού. Έκανε σύντομη αναφορά σε όρους θαλασσίων ζωνών.

Στη συνέχεια μας παρουσίασε το ιστορικό και την περιγραφή του τουρκο-λιβυκού μνημονίου, της συμφωνίας Ελλάδος και Αιγύπτου για την οριοθέτηση της ΑΟΖ, καθώς και των συναφών γεγονότων. Έκλεισε την παρουσίασή του με τελικές εκτιμήσεις και σχόλια

Σας ευχαριστούμε πολύ κύριε Μαρτζούκο και σας ευχόμαστε υγεία και δύναμη για να συνεχίσετε με την ίδια ζέση την προσπάθειά σας. Σας ευχαριστούμε πολύ.

Η Τρίτη ομιλία με θέμα :

Η Ελλάς και ο ενεργειακός χάρτης της ευρύτερης Ανατολικής Μεσογείου

Και ομιλητή τον κο Πορτοκαλάκη Λεόντιο, μέλος του ΔΣ του ΕΛΙΣΜΕ.

Μας τιμά ιδιαίτερα ο κύριος Πορτοκαλάκης με την εισήγησή του και την παρουσία του ως Μηχανικός με πολύχρονη ενσχόληση στην υλοποίηση προγραμμάτων υποθαλάσσιων σεισμικών ερευνών για έρευνα υποθαλάσσιων ορυκτών και την οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων πλοήγησης θαλασσίων γεωτρυπάνων για την εκτέλεση θαλασσίων γεωτρήσεων πετρελαίου.

Μπορώ να πω λοιπόν ότι έχουμε το πλέον ενημερωμένο ομιλητή για το θέμα μας.

Στην ομιλία του ο κύριος Πορτοκαλάκης αναφέρθηκε στη σημαντική Γεωπολιτική σπουδαιότητα που προσδίδουν στην Ελλάδα διαχρονικά από αρχαιοτάτων χρόνων, η γεωγραφική της θέση και οι θαλάσσιοι δίοδοι μεταφοράς αγαθών από τα Δαρδανέλια και το Σουέζ καθώς και η δίοδος για την προώθησή τους στον Ατλαντικό μέσω του Γιβραλτάρ.

Επεσήμανε το πόσο ενισχύουν το διεθνές ενδιαφέρον για την περιοχή, οι σημερινές εξελίξεις στην Ρωσία και η ανακάλυψη κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην ΝΑ Μεσόγειο , με τη μεταφορά στην Ευρώπη, με ενδιάμεσο σταθμό την Ελλάδα δια μέσου Κρήτης, νέων ενεργειακών πόρων και ηλεκτρικής ενέργειας που θα παράγεται στη Μέση Ανατολή και Αίγυπτο από ΑΠΕ .

Εστίασε σε όλα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Μεγαλόνησου, με τους σχεδιαζόμενους Ηλεκτρικούς αγωγούς, τις έρευνες για ανακάλυψη υδρογονανθράκων , στην πρόσφατη οριοθέτηση ΑΟΖ με την Αίγυπτο και στην παλαιότερη με την Λιβύη.

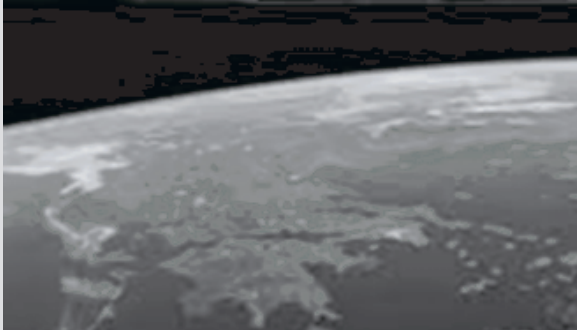
Όλα τα ανωτέρω με την ενίσχυση των εγκαταστάσεων της Σούδας και την μελλοντική ανάπτυξη δεύτερου Ελληνικού ναυστάθμου στο νησί, αποδίδουν συνολικά στην Κρήτη τον βασικό ρόλο διατήρησης της κυριαρχίας στην Μεσόγειο, ο οποίος διασφαλίζει όχι μόνον τα συμφέροντα της χώρας αλλά και ολόκληρης της Ευρώπης και την καθιστούν έναν από τους μελλοντικούς πυλώνες της ενεργειακής ασφάλειας και επάρκειας για την Ελλάδα αλλά και σημαντικό κομβικό σημείο για την ενεργειακή τροφοδοσία της Ευρώπης.

Τέλος επεσήμανε ότι το γεγονός ότι η Ελλάδα με το Ισραήλ και την Κύπρο αποτελούν τους σταθερούς στρατηγικούς κρίκους για την υλοποίηση του Rimland (N. Spykman) , ενισχύει τη αξία της.

Σας ευχαριστούμε πολύ κύριε Πορτοκαλάκη και σας ευχόμαστε υγεία και δύναμη για να συνεχίσετε με την ίδια ζέση την προσπάθειά σας.

Συντάκτης
Αντιπρόεδρος (ΜΗ) ε,α, Θεόδωρος Γιαννιτσόπουλος
Επίτιμος Διευθυντής Γ' Κλάδου του ΓΕΑ
Μέλος του ΕΛΙΣΜΕ
Υπεύθυνος Οργάνωσης και Συντονιστής Εσπερίδας

**ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
Η ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ**

**ΕΣΠΕΡΙΔΑ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΚΡΗΤΩΝ ΝΤΥΣ-
ΣΕΛΑΝΤΟΡΦ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ
ΚΑΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ**

26 Ιανουαρίου 2025

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Το δαχτυλίδι του Μίνωα, Κνωσός 1450-1400 π.Χ. Μουσείο Ηρακλείου
(Έργο τέχνης υψίστης σημασίας για την κατανόηση της θρησκευτικής εικονο-
γραφίας και της Γεωπολιτικής σημασίας της Κρήτης διαχρονικά)

Το λεγόμενο δαχτυλίδι του Μίνωα είναι ένα αριστούργημα της μινωικής κοσμη-
ματοποιίας και ένα έργο τέχνης υψίστης σημασίας για την κατανόηση της θρη-
σκευτικής εικονογραφίας και της Γεωπολιτικής σημασίας της Κρήτης
διαχρονικά. Η σύνθετη εικόνα στη στεφάνη του συνοψίζει τα τρία επίπεδα της
επιφανείας. Η θεά απεικονίζεται να αιωρείται στον αέρα σε μινιατούρα, καθι-
σμένη σε μια βαθμιδωτή πλατφόρμα, με κέρατα αφιερώματος και κωπηλασίας
και να διευθύνει μια βάρκα με κεφαλή ιππόκαμπου. Δύο σκηνές της δεντρολα-
τρείας από αρσενικό και θηλυκό εμπλουτίζουν τη σύνθεση. Το πέρασμα της
θεάς μέσα από τα τρία φυσικά στοιχεία του αέρα, της γης και της θάλασσας
χρησιμεύει ως συμβολική ενοποίηση του θνητού κόσμου και αποτυπώνει πα-
ραστατικά το μήνυμα της μινωικής εξουσίας σε στεριά και θάλασσα.

Αν η ενσωμάτωση της Μακεδονίας, της Ηπείρου, νωρίτερα της Θεσσαλίας και
αργότερα της Δυτικής Θράκης προσέφεραν την αναγκαία «σπονδυλική στήλη»,
τα νησιά του Αιγαίου και η Κρήτη συνέστησαν το «μυϊκό σύστημα», ήτοι τα
εδάφη που προσέφεραν πολλαπλάσιες δυνάμεις και αποτελούν έως και ση-
μερα το βασικό διαπραγματευτικό χαρτί μας ως χώρας.

Ελευθέριος Βενιζέλος

ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΠΟ 1/1/2025 έως και 20/3/2025

1. ΝΕΑ ΜΕΛΗ

9/1 Μητροπέτρος Δημήτριος Ανθυποπλοίαρχος Λ.Σ. (ε.α.) Σύμβουλος Επιχειρήσεων.
9/1 Τζιάκης Σπυρίδων Ταξχος (ΜΗ) ε.α.
23/1 Καρκούλιας Βασίλειος Γεωλόγος-Μηχανολόγος
23/1 Μαυρομάτη Γεωργία Δικηγόρος 30/1 Λαζάρου Ιωάννης Σμχος ε.α.
30/1 Παπαχρήστου Σωτήριος επιχειρηματίας
6/2 Κούμπος Νικ. Συνταξιούχος Τραπέζης Ελλάδας
6/2 Χαραλαμπίδου Μαρία, απόφοιτος Νομικής ΑΠΘ
13/2 Κουράσης Δημήτριος ελεύθερος επαγγελματίας
20/2 Κωνσταντόπουλος Ιωάννης, Νομικός-Διεθνολόγος.
20/2 Γκουνάγιας Κων/νος, Ελεύθερος Επαγγελματίας στη Φινλανδία.
20/2 Κανεβάρο Ελβίρα, Επιχειρηματίας ΙΡ
6/3 Ιωσήφ Φόνσος φοιτητής στο New York College
6/3 Παναγιούλας Νικ., επιχειρηματίας
20/3 Καλταμπάνης Κων. επιχειρηματίας και καθηγητής στον Καναδά
20/3 Μπανδός Πασχάλης Υπάλληλος εστίασης, βοηθός προπονητού, Τμ. Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών στο Πάντειο
20/3 Λυκουρέζος Πέτρος, Ασφαλιστικός Πράκτορας,
20/3.Κανδυλάκης Στυλιανός, Ηλεκτρολόγος Μηχανικός

2. ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

9/1 Απαλλαγή του Δασκαλάκη Ι. από τα καθήκοντα του Διευθυντού Μελετών (ΔΜ). Ανάθεση αυτών στον μέχρι σήμερα αναπληρωτή ΔΜ κ. Νικ. Κοντοπίδη, μοναδικό υποψήφιο.
9/1 Νέο ωράριο λειτουργίας Γραμματείας Τρίτη 1000-1400, Τετάρτη 1000-1400 και Πέμπτη 1400-2000
23/1 Εγκρίθηκε ο προγραμματισμός δράσεων, όπως προτάθηκε από τον κ ΔΜ

3. ΒΙΒΛΙΑ

9/1 Στο μέλος κ. Μαλδαβίνα Σ ανατέθηκε η τακτοποίηση των 1100 τίτλων της Ηλεκτρ. Βιβλιοθήκης 16/1 Εγκρίθηκε η πρόταση του κ. Δουδούμη για συγγραφή νέου βιβλίου με τίτλο «Οι προκλήσεις του 2025». Ορίσθηκαν τα κεφάλαια και οι συγγραφείς
20/2 Δωρεά από το μέλος μας κα Μαρίνου Δήμητρα στη Βιβλιοθήκη: «Ιστορία του Α Π Π» του Σπύρου Σκόντρα, 3 τόμοι και «Πολιτική Ιστορία της Νεωτέρας Ελλάδος» του Σπ. Μαρκεζίνη 4 τόμοι
20/3 Δωρεές βιβλίων από τον κ. Χαρβαλιά το βιβλίο του «Γιαβόλ». Από την κα Μπουρδάρα το «Ιστορικό Αρχείο Μ. Ανατολή 1942-45, του Σγού Αλκιβιάδη Μπουρδάρα, από την 3Η Ελληνοεκδοτική το «Προδοσία και Δόλος» του Ηλ. Τσιαμήτρου και «Το Γερμανικό Σύνδρομο» του Μάκη Ανδρονόπουλου.

4. ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

6/3 Έγινε τοποθέτηση του λογισμικού στην Ιστοσελίδα μας με δυνατότητα να αλλάζει πλήρως σε Αγγλικά, (βλ. σχετική σημειούλα) εκτός φυσικά των βίντεο, των φωτό και προσκλήσεων. Όλα τα άλλα,

άρθρα, ανακοινώσεις και λοιπά μετατρέπονται αυτόματα στα Αγγλικά.

5. ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ.

«Πόλεμος και Πολιτικής 25 Α 21/1
Το Σεμινάριο άρχισε την 21/1 με 38 ακολούθους (30 διαδικτυακά και 8 με φυσική παρουσία). Διαλέξεις 8 κάθε Τρίτη, με 14 Διαλέκτες . Ολοκληρώθηκε με επιτυχία την 11/3. Απεστάλησαν ευχαριστήριες επιστολές στους Διαλέκτες και Συμμετασχόντες, τα βίντεο των 8 Διαλέξεων, το δε Πιστοποιητικό θα αποσταλεί με το προσεχές τεύχος «Π».

6. ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Συμμετοχή του ΕΛΙΣΜΕ στο G3 Foresight Forum με θέμα «Αξιώσεις Ισχύος & Γεωπολιτικοί Ανταγωνισμοί, Περιφερειακές Επιπτώσεις - Ελλάδα – Βαλκάνια» στις 14-16 Μαρτίου, στη Θεσ/νίκη.

7. ΜΕΛΕΤΕΣ

9/1 Το μέλος κ. Μαλδαβίνας Σ. περάτωσε την ψηφιοποίηση 9 (τελευταίων) μελετών της ΕΛΕΣΜΕ

8. ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

9 .ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

9.1. Εκδήλωση «30 χρόνια ΕΛΕΣΜΕ-ΕΛΙΣΜΕ
9/1. Αναφέρθηκαν οι άριστες εντυπώσεις για την εκδήλωση από Πρόεδρο και την ΥΔΗΣ. Επί πλέον έγινε ενημέρωση για το Δελτίο Τύπου, (συνημ. στα Π--Π) το βίντεο και τις φωτογραφίες, που ετοιμάστηκαν για ανάρτηση από την ΥΔΗΣ. Το ΔΣ εξέφρασε την ευαρέσκειά του προς την ΥΔΗΣ για την όλη διοργάνωση
9.2. Εκδήλωση στο Ντύσελντορφ
30/1 Για την διεξαχθείσα εκδήλωση στο Ντύσελντορφ έγινε λεπτομερής απεικόνιση από τον Πρόεδρο και τον υπεύθυνο της διοργάνωσης κ. Γιαννιτσόπουλο και εγκρίθηκαν όλες οι εισηγήσεις του κ Γιαννιτσόπουλου για μελλοντική συνεργασία με το σύλλογο των Κρητών.

6/2 εγκρίθηκε η αποτύπωση σε Βιβλίο αυτής της εκδήλωσης

9.3 Συνεργασία με Ιταλικό Ινστιτούτο

Τον Ιαν. συμφωνήθηκε η συνεργασία με το Ιταλικό Ινστιτούτο Centro Studi di Geopolitica e Strategia Marittima (CE.S.MAR.) με κατ' αρχάς αμοιβαία αποστολή άρθρων. Συντάχθηκε ένα Πλαίσιο Συνεργασίας το οποίο πρόκειται να υπογραφεί εντός των ημερών.

9.4. ΤΓΣ-Κοπή Βασιλόπιτας

Την 13/3 πραγματοποιήθηκε η ΤΓΣ με επιτυχία, παρουσία 50 περίπου μελών και ακολούθησε η Κοπή Βασιλόπιτας, και παράθεση μικρής δεξίωσης. Το φλουρί έτυχε στον Αντιπρόεδρο κ. Μαρτζούκο.

10. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

9/1 Έληξε η καταβληθείσα χορηγία 150 ευρώ μηνιαίως, την οποία είχε αναλάβει για το έτος 2024 ο κ. Δημ. Ξένος.

16/1 Το μέλος 1 έτους κ. Νικολακάκος Προκ. δώρισε 45 σήματα του ΕΛΙΣΜΕ, για διάθεσή τους στα μέλη.

11 ΟΜΙΛΙΕΣ- ΕΣΠΕΡΙΔΕΣ

9/1 Ομιλία του κ. Σαλαβράκου, Οικονομολόγου - Διεθνολόγου, Επίκ. Καθηγητή ΣΣΕ, με θέμα «Το Νέωτερο Ελληνικό Κράτος 1830-2025, Άμυνα και Οικονομία - Λογικές ανακολουθίες». Συντονιστής ο κ. Δουδούμης.

16/01 Ομιλία «75 χρόνια NATO και η κοινωνία των πολιτών» του κ. Θεοδόση Γεωργίου Προέδρου Ενώσεως Ατλαντικού Συμφώνου και Προέδρου Ελληνικής Ενώσεως για Ατλαντική και Ευρωπαϊκή Συνεργασία με Συντονιστή το μέλος ΔΣ κ. Ηλιόπουλο Δημ..

23/1 Ομιλία της κ. Μποτσίου Ελένης, Καθηγήτριας Ιστορίας και Διεθνών Σχέσεων στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του ΠΑΠΕΙ, μέλος του ΕΛΙΣΜΕ, με θέμα "Ευρωπαϊκή ενοποίηση και Ελλάδα: Ιστορικές επιδιώξεις - Σύγχρονες προκλήσεις" και Συντονιστή τον κ. Μαρτζούκο Β..

30/1 Εσπερίδα με θέμα «Η Παγίδα του Θουκυδίδη και ο νέος Ψυχρός Πόλεμος ΗΠΑ-Κίνας», με διαλέκτες τον κ. Πλατιά Αθαν. ομότιμο Καθηγητή Στρατηγικής στο Πανεπιστήμιο του Πειραιά, μέλος του ΕΛΙΣΜΕ και τον κ.Τρίγκα Βασ. επισκέπτη Επίκουρο Καθηγητή Διεθνούς Πολιτικής του Πανεπιστημίου Τσίνγκχουα , Πεκίνου και Συντονιστή τον κ.Δασκαλάκη Ι.

6/02 Ομιλία του κ. Λάβδα Κων-νου, Καθηγητή Ευρωπαϊκής και Συγκριτικής Πολιτικής στο Πάντειο, μέλος του ΕΛΙΣΜΕ, με θέμα «Η νέα Εποχή Τράμπ και τα Διλήμματα της Ευρώπης» με Συντονιστή τον κ.Μπαλτζώη Ι.

13/02 Ομιλία από τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης κ. Ρουσσόπουλο Θ. με θέμα "Συμβούλιο της Ευρώπης και Τεχνητή Νοημοσύνη: Ο Κόσμος σε Μετάβαση" με Συντονιστή τον κ. Ηλιόπουλο Δ..

20/2 Ομιλία από τον κ. Ηλιόπουλο Δημ. Πρέσβη ε.τ. μέλος του ΔΣ ΕΛΙΣΜΕ, με θέμα « Η συνεισφορά του μακαριστού Αρχιεπισκόπου Αναστασίου Αλβανίας στην Ορθοδοξία και τον Ελληνισμό», και με Συντονίστρια την κα Παναγιωτοπούλου Μαρ.

27/02 Ομιλία του κ. Συρίγου Άγγελου, Καθηγητή Διεθνούς Δικαίου και Εξωτερικής Πολιτικής στο Πάντειο, με θέμα «Τι άλλαξε στα Ελληνοτουρκικά τα τελευταία 50 έτη». Συντονίστρια η κ. Βλάχου.Μ.

6/3 Ομιλία του κ. Γιώργου Χαρβαλιά, Δημοσιογράφου-Πολιτικού Αναλυτή, με θέμα "Η Γερμανία στο νέο Διατλαντικό τοπίο, το πρόγραμμα επανεξοπλισμού της και το ανοιχτό κεφάλαιο των πολεμικών επανορθώσεων προς την Ελλάδα" και Συντονιστή τον κ.Μπαλτζώη Ιωαν..

20/3 Ομιλία του κ. Κοντογιώργη Γεωργίου, Καθηγητή, με θέμα « Ο Καποδίστριας και η Επανάσταση του 1821» με Συντονιστή τον κ.Δουδούμη Γ.

12. Γεωπολιτική Επισκόπηση

Σε κάθε συνεδρίαση εγένετο γεωπολιτική επισκόπηση με τα φλέγοντα ζητήματα και ακολουθούσε ανταλλαγή απόψεων.

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ
ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

Οι Προβληματισμοί του Εκδότη

Συνέχεια από σελίδα 2

Ήδη η Chevron έχει ζητήσει οικόπεδα νοτίως της Κρήτης για έρευνες υδρογονανθράκων. Σωστά ενεργοποιούμε τις σχέσεις με Ισραήλ, με επίσκεψη του πρωθυπουργού (Κυριακή 30 Μαρτίου) στην Ιερουσαλήμ και ενίσχυση των συμμαχικών μας δεσμών, ζητώντας από το Ισραήλ την στήριξη τριών προγραμμάτων, όπως την ηλεκτρική διασύνδεση (Eurasia Interconnector), τον αγωγό East Med, που «αποψύχεται» και επανέρχεται και τέλος και πολύ σημαντικό τον νέο εμπορικό διάδρομο IMEC (India Middle East Corridor), που διέρχεται από Ισραήλ και θα καταστήσει την Ελλάδα εμπορικό κόμβο.

31 Μαρτίου 2025

Αντγος (ε.α.) Ιωάννης Αθ. Μπαλτζώης,

M.Sc. στην Γεωπολιτική από το ΕΚΠΑ, Πρόεδρος ΕΛΙΣΜΕ

Ένα τραγικό γεγονός, όπως το δυστύχημα των Τεμπών επανήλθε στο κοινωνικό προσκήνιο αλλά αυτή τη φορά με γενικευμένη την κινητοποίηση από άκρου εις άκρον της χώρας. Ήταν -και είναι- ένας κόσμος που επαναξιολογεί την πολιτική διαχείριση των κοινωνικών θεμάτων, όπου και αποκαλύπτει ότι η πολιτική ηθική κινείται σύμφωνα με τα δικά της κριτήρια και την οποία ο κόσμος την χαρακτηρίζει βλαβερή ηθική. Μάλιστα ο κόσμος αυτός με αγανάκτηση διαπιστώνει, ότι το σύστημα εξουσίας απέχει από τις έννοιες εύνομον και ένθεσμον. Ότι διακρίνεται από τον δικό του κώδικα κοινωνικής προνοιακής συμπεριφοράς μη κατανοητής από τον κοινό νου του πολίτη. Ο κόσμος για μία ακόμη φορά ευρίσκεται προ ενός υπευθύνου πολιτικού συστήματος που αποφεύγει την όποια ευθύνη ανακλύπτει για αδυναμίες διαχείρισεως ζωτικών θεμάτων κοινωνίας σημαντικών. Η δικαιοσύνη ας αρθεί στο ύψος των περιστάσεων και ας αποφανθεί για τα ενός εκάστου οφειλόμενα ανεξαρτήτως θέσεως στην πολιτειακή ιεραρχία.

Κωνσταντίνος Αργυρόπουλος

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΥΣ ΝΑ ΜΑΣ ΜΙΣΟΥΝ ΑΡΚΕΙ ΝΑ ΜΑΣ ΦΟΒΟΥΝΤΑΙ

Αφήστε τους να μας μισούν, αρκεί να μας φοβούνται. (oderint dum metuant)

Η φράση αυτή αποδίδεται στον Ρωμαίο αυτοκράτορα Καλλιγούλα (12-41 μ. Χ.) Είναι η επιτομή του φόβου, που ο κάθε δυνατός φροντίζει να περιορίσει κάποιες ματαιόδοξες προσπάθειες των διαπιστωμένων αδυνάτων στο να παραβάλλουν την αδυναμία τους με εκείνη του ισχυρού. Είναι το ψυχολογικό εργαλείο ελέγχου κάθε γεωπολιτικής διαμορφώσεως, κάθε κοινωνικής εξεγέρσεως, κάθε εχθρικού στρατηγικού επινοήματος.

Ας μας παραδειγματίσει ο Κολοκοτρώνης του 1821 για το πως φάνταζε η θωριά του και μόνον στα μάτια των Οθωμανών.

**Ας μας ερεθίσει η τολμηρή στάση του Καραϊσκάκη του τρομοκρατούντος τους Οθωμανούς έργω και λόγω.
Ας είναι μερικά συμπεράσματα της ιστορίας οδηγός σκέψεων των όσων έχουν την ευθύνη των αποφάσεων για την τύχη του Ελληνικού Έθνους.**

Δυστυχώς η σημερινή διαπίστωση διαψεύδει τις μεγάλες προσδοκίες όταν εμείς οι σημερινοί ντρεπόμαστε να διεκδικήσουμε την ίδια μας την ιστορία. Την Μακεδονία μας, την Βόρειο Ήπειρό μας, την Κύπρο μας, την υφαλοκρηπίδα μας, την από χιλιετιών εθνική μας περιουσία.

Και τούτο, διότι φοβόμαστε μήπως μας πουν ότι όλα αυτά ανήκουν σε άλλους κι εμείς το πιστέψαμε, ότι αυτά δεν μας ανήκουν.

**Και πώς λοιπόν θα κατορθώσουμε να τους πείσουμε να μας φοβούνται και ότι μας είναι αδιάφορο αν μας μισούν;
Θα τους πείσουμε, όταν η εθνική μας ισχύς είναι αδιαμφισβητήτως και ευαποδείκτως πειστική.
Γνωρίζουν άραγε, οι όσοι βρίσκονται σε θέσεις ευθύνης τί ουσιαστικά σημαίνει εθνική ισχύς;**

Κωνσταντίνος Αργυρόπουλος